१०५

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

श्रीगोकर्णशास्त्रिणाधर्मार्थं दत्तं

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

श्रीगणेशायनमः अथयोगिनिमिषारण्येऋषीनामसहस्रकं मुख्यांशिवाद्रहस्यंचमयोर्देवर्षिमब्रुवन्
१ त्वायमुखचक्रतार्थास्मत्वद्गुणस्तोत्रपं पद्महस्यंहरेर्नामश्रुतंत्वन्मुखपंकजात् २ इदानीमीदृशं
धर्मंहरेरसंततोषणं व्रतं किंचिद्वदास्माकंदृढाभक्तिर्यथाहरौ ३ नारदउवाच अथएवंतुमुनयः
सर्वेशुश्रूषुसत्तमंहरेः व्रतंपदंनिधास्यामिश्रुतंमेब्रह्मणोमुखात् ४ इदमेवपुराप्रष्टोमया
लोकपितामहः हरेराधनविधिमस्यमाहप्रहर्षितः ५ ब्रह्मोवाच धन्योसिवत्सयत्पृष्टःश्रीकृ
ष्णाराधनव्रतं सर्वयज्ञतपोदानफलंश्रीकृष्णभक्तिदं ६ द्वादशस्वपिमासेषुकार्त्तिकःश्री
कृष्णवल्लभः तस्मिन्संपूजितोविष्णुरनेकैरुपचारकैः ७ ददातिवैष्णवंलोकमित्येवंनिश्चि
तंमया यथादामोदरोभक्तवत्सलोविदितोजनैः ८ तस्यायंतादृशोमासःसर्वेषामुपकारकः
कार्त्तिकेसमितापायपोब्रह्मचारीहविष्यभुक् ९ पलाशपत्रेभुंजानोदामोदरमर्चयेत् स

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

सर्वपातकं हित्वा वैकुंठे हरिसंनिधौ १० दिव्यकांतविमानाग्रे वसते सहरेः पुरे मनुष्यः कर्मभू
मौ यः कार्त्तिके न यतेत् बुधः ११ चिंतामणिं करे प्राप्य क्षिप्यते कर्दमां बुधौ दुर्लभो मानुषो देहो
देहिनां क्षणभंगुरः १२ तत्रापि दुर्लभः कालः कार्त्तिके हरिवल्लभः दीपेनाप्यर्चितापेस्त क्षिपते
हरिरीश्वरः ॥१३ ददाति सुगतिं चापि परदीपप्रबोधनात् किं पुनः श्रद्धया भक्त्या दीपं स्वयमिह
र्पयेत् १४ अत्रेतिहासं देवर्षे परदीपप्रबोधने स्याख्यविप्रप्रवक्ष्यामि रैवतांतरवर्त्तिनां १५ रै
वतस्य मनोर्वंशे राजासीन्मदुधीः सुधीः तस्य पुत्रोतितेजस्वी सुदर्शन इति श्रुतः १६ विद्याक
लादि निपुणो रूपेणाप्रतिमो भुवि मदद्रुहो राजधानी महेंद्रनर्मदातटे १७ तस्यां स पुत्रो
निवसन् विषयान् बुभुजे बहून् एकदा तन्मनो वीरो विजिताहिः सुदर्शनः १८ स्तास्यारसि
कोधन्वी पुत्रान्यैः पुत्रभिः सह वीणायुतश्चाहृत्यपयोकोलहलान्वितः १९ हरित्वविचि
त्रितवस्त्रस्तु वेषभाक्कमलपत्रविशालविलोचनः लग्नगर्वलतनं चंचलकुंडलो विपुलवक्षलपा

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

काशी नाम्बुजद्युपः २० वृहद्गुरुस्थूलरत्नमयीविभिर्हसितभावयुताभिरनंगवत् तदवलोकनसम्पिंज्युषांमनः
२ प्रतिहरस्वपयोधरपोषिता २१ तत्र तत्र राजमार्गेषु पुष्पैर्लाजाक्षतैस्तथा अभिवृष्ट्वा द्विषा च व
है विप्रैः सुपाजितः २२ वाद्युरिकष्वगराविलोकमानं स्वच्छाभः शाकितदृश्यवनं विगाह्य गच्छ
न्नुपत्तदमुत्मरागगृहीतवन्मांनागरैरामरुतमनिलापवाह्युतारे २३ तस्मात्तीरेवतां रात्रिं नीत्वा
मुक्ताम्रगामिषं प्रातस्त्थापतन्नीरं पश्यन्नेव वनस्थालीं २४ नदैवं परतः पारे भ्रमन्नरत्नमुत्त
मं कुमारोददृशो विद्याविस्मयाविष्टचेतसा २५ गौडराजस्य कोप्यासीत्तत्सुता सा वरांगना स
खीभिः सहक्रीडंती नर्मदातीरमासुकराहमीहते २७ करांबुजाभ्यां स्तनकुंकुमेनपाथपाहिस्विवरं
वजनलोचनरूपं सकंपताटंकसुवर्णकुंडलस्फुरत्कपोलौ दधती सुविस्मिता २८ सन्नपुं
नमद्दनीरजरूपसशब्दमाचालयन्तीमरालवत् विलोकयंवाम्बुगवेगमोहितः साचापितं स्व
द्दवीसमैहत २९ अमोत्पत्तिनोद्भूतरागसंवर्द्धमानसौ लज्जालोलैर्लोचनैस्तौ न कीमप्येन राम २

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

चिक्षिप्तो ३० ततः सुदर्शनः सोपानवस्थाप्य स तस्मै निकान् एक एव सर्वस्वेन परपारे ग्राममह
३१ वृत्तांतरेतीपमानाल्लज्जया वाहलोवना पप्रच्छ सा तं तथोवाच स्वकुलं जनकं तथा ३२
सा च तं वक मे रत्नं कुलविद्याचपौरुषैः आत्मानुरूपरूपेण नारीशीलोहरूपंगता ३३ गांध
र्वेण विवाहेन संगतौ तावुभावपि इति रतिमनुरूपनामिहेतौ वद्भवैत स निजं राष्ट्रपुरे
३४ सपश्चिाहमवाप्य राजपुत्रः परमं मुहं मदनालसावलेभे अथासौ भद्रधी राजपुत्रा
ज्यधरं पुरे ३५ अभिषिच्य जगामाशु तपसे धृतमानसः मदनानामसाराज्ञी पतिकृत्सवि
विलसतं ३६ सुदर्शनं चीहरपंत्नी हरिराराधनं सदा वकारवैस्नवंधामसवैरान्विलसमनु
त ३७ तत्रतो दंपती विष्णुपूजापामासमनुः सदा एकादशीपदानं सा कुर्वती विप्रमोदिरे ३८
कार्तिके पतिनाहूनाथ्याघ्नं तात्र्यानं तोन्तपः कुछ समागनां प्राह सुंदरी मदनालसा ३९ सु
दर्शनउवाच मामंनादत्य कोपं ते दीपदाने महारनह पतिर्देवो हि नारीणां शत्तन्नेपवनवीमिते

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

कार्त्ति. ॐ हसित्वोवाच तं देवर्षिं तु वाक्कोपशान्तनी मदनालसोवाच राजन्नस्यानुभूतो मे महिमा परमा
२ द्भुतः ४१ ततो मे दीपदानस्य कार्त्तिके परमाद्भुतः गतचोपः प्रापाद्य हृष्टस्मितं धर्मवोधिनी ४२
सुदर्शन उवाच कीदृशो महिमा दृष्टस्त्वं समाचक्ष्व मानिनी मदनालसोवाच शृणु राजन्सर्वस्मा
मिविचित्रं चरितं मम आसीद्गोदावरीतीरे हरेरायतनं शुभं ४३ दंडकेषु महारण्ये नानामुनिनिषे
वितं तत्राहं मूषिका वासं निर्माल्यान्नकणाशिनी ४४ वेदव्रतो मुनिः कश्चित्तत्रागामायकार्त्तिके
दीपं प्रज्वालयामास पावकाम समर्चयित्वे ४५ सन्ध्यालये हीनस्नेहोति वर्त्तिकातैललोभतः मया कृता ततो
ज्योतिः प्रभूतं मे दहन्मुखं ४६ दग्धानना तदा साक्षात्स्मितज्योतिर्हि रात्रौ विना मुखाद्दैवाल्पेन तन्निसा
हाय्यपव्यामितत्प्रवर्त्तत् ४७ मया प्रबोधितो दीपो रात्रौ जज्वाल एवं वत् तस्यैव पुण्यमयाद्देहः
मानवं जाताऽस्मि इहैव हि प्रिये ४८ महिम्नैव तथाहं च प्राप्य पुत्रान् जातिस्मरत्वं च सम्मानसं तस्मात् प्रदीपश्च
परो निस्मरस्वं कार्त्तिके नरः ४९ दीपदं पाठकोरं मतं वर्त्तुं केन शक्यते ततोऽपमानं महाराजन् दीपदानेन म एम
३

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

मानिशं ५० ततस्कृत्वा विस्मया विष्टो जात हर्षः स्तुषर्षिभिः कार्त्तिके नियमां चक्रे चक्राकृष्णसमर्चनं ५१ इति
वहरि वर्यो कार्त्तिके मो विधाय समुद्दित हरिभक्तो दंपती स्तुवनीतौ जन्मद्दिसकलभोगा नाप्य संप्रस्यदेहं क
मलेन यत्न लोके अमतुर्द्देवपाने ५२ इति श्रीपद्मपुराणे ऽनरं वेदे कार्त्तिकमाहात्म्ये प्रथमोध्यायः
नारद उवाच कार्त्तिकस्य विधिं वस्ये स्नुनयो नपवत्सुधः यत्स्कृत्वापि नराः पापैः प्रमुच्यंते विधान
तः १ कार्त्तिकं सकलं मासं प्रातः स्नायी जितेंद्रियः जपन्हविष्यभुक् शांत सर्वपापैः प्रमुच्यते २
रजतं कनकं दीपान्मणिमुक्ताफलादिकं श्रीदामोदरस्य प्रीत्यर्थं तत् दत्वा कार्त्तिके नरः ३ विप्रवे
श्मनि यो दद्यात् कार्त्तिकमासि दीपकं अग्निष्टोमफलेन स्य प्रवदंति मनीषिणः ४ चतुष्पथेषु रथ्या
सु ब्राह्मणावसथेषु च वृक्षमूलेषु गोष्ठेषु कांतारे गहनेषु च ५ दीपं दद्यान्मनुष्यो यः स महाफल
माप्नुयात् उच्चैः प्रदीपमाकाशे यो दद्यात् दृष्टिमवेनरः ६ सर्वं कुलं समुद्धृत्य विष्णुलोकमवाप्नुयात्
परकेणावमुद्दिश्य दीपं दद्यात् कार्त्तिके ७ आकाशस्थं ज्वलंतं च मत्प्राप्त सापिपन्फल धन

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

धान्यसम्पन्नपुत्रवान्नीरोगोभवेत ८ लोकेनैवस्तुमेतस्यविघ्नानिपिसञ्जायते दामोदरायनभसितुला
यांलोलयासह ९ प्रदीपंतेप्रयच्छामिनमोनंतायवेधसे नमोदीपस्यमंत्रोयंतत्दानसमयेबुधैः १० पर
नीयस्ततोदीपदानस्यफलमश्नुते कार्त्तिकेतुनरोमाषिपःकुर्यान्नएकभोजनं ११ तस्यपुष्टहतवीर्यस्यवकीर्त्तिमा
नविसञ्जायते कार्त्तिकेवर्जयेन्मांसंकार्त्तिकेवर्जयेन्मधु १२ राजमाषाश्चकूष्माण्डंवृन्ताकानिविशेषतः
तिपमेनदिनाविप्राःकार्त्तिकंपत्नियेन्नरः। १३ कुसुमैःपराश्रुवसतस्यपस्मात्स्वजास्यवल्लभा अपराधस
हस्राणिपातकानिमहान्त्यपि १४ नमतेस्यहरिर्देवःपूजितःकार्त्तिकेप्रभुः कमलैर्मालतीजातेस्वपकैः
मुनिपुष्पकैः १५ अन्यैःपुष्पैश्चपत्रैश्चपूजितोनन्ततोषभाक् तुलसीदलपूजायामपावकुंनशक्यते
१६ अयंतवल्लभामाहात्म्यानिमायामाभिधेदो पातिव्रत्येनवृन्दासौहरिमाराध्यकर्मणा १७ एवंजन्मन
सोलेमेनकुलपोगमनुत्तमे अस्याएवहितापेनमाधवोभक्तवल्लभः १८ शालिग्रामशिलाभावंप्रा
प्ताच्चिन्मपविनाद्दः मुनयऊचुः कस्मिन्नवैभवतवृन्दातुलसीभवतोच्यते १९ कथंवादृष्टरूपापाप्रंवहिके

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

तुलं हिनः नारद उवाच आसीज्जालंधरो दैत्यः कल्पादौ वारिधेः सुतः २० सिंहनन्यां समनुभूतत्तथ साब
लवान्बली स विजित्याखिलाल्लोकान्लोकपालान्वशे करोत् २१ स्त्रीरत्नानि च रत्नानि पञ्चगास्त्र
सर्वशः प्रभुनेव समाहृत्य विषयान्निजितेन्द्रियः २२ स्वपत्नीवस्पतनयांसान चे ब्रूस्य देसरात् उपप
ने स चैवं संकल्पेनाप्रतिमो भुवि २३ तपातिसो हार्दमनोज्ञवेषपास्नोस्त्रालापकला विदग्धया प
तिव्रता नाधुरि कीर्तनीयपयाभटोतकर्रा वुवुधेन निद्रुपा २४ स्नायांते संमुखोपान्तिपाघार्घासनतस्य
रा व्यजनेनस्वपंकांतसेवतेस्त्रैहसंपुता २५ नारायणाः स्वपदेवो मम स्वामीति निश्चिता दास्यीशक्षेपरि
वृताचक्रेस्यस्यं पतिव्रता २६ एवंविचरतस्तस्य मस्योजालंधरस्य च कश्चित्कैलाशमगमत्स्मरमानो
भटोचनि २७ शिवस्यस्वं निधोतवद्धस्वात्देवात्मुमाघती गत्वाजालंधरापायरूपृतस्मात्स्वचापित्
२८ योगिनः कस्यविद्राजन्स्त्रीरत्नं विपतेमस्त्र स्त्रियाः सर्वामानास्तस्याः कलां नार्हति षोडशीं २९ वि
हस्रमपिनास्यत्रवलाश्मानपनेस्तव योगिनस्तु कुतो योषा विहस्राचनयोभते ३० परयोगी कुतो भोगी

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

का॰त्रि॰ ५ भोगीयोगविवर्जितः तत्र श्रुत्वा रूपत्वमानंदं तं चास्यापपरस्परम् ३१ सगत्वा शिवसान्निध्यं वाक्यं त्वस्मुवा
वद स्तोऽद्यैव दैत्यस्य त्रैलोक्यस्य प्रभोरिह ३२ जालंधरस्य वचनं वक्तुमेव वधायतां तवैव प्रभुस्त्रीमा
नि त्वं तु योगरतः सदा ३३ मनोहरालि विलिगिरिजा सुनिबराः केपमनोरमा वाला कोमलांगी
मुखोचिता ३४ महाराजस्य पुत्र्येतन्नारीयं वरवार्णिनी यदि त्वं चक्षुपावुक्तो मानपत्नी वचो हर ३५
स्या त्वां जालंधरायेमां श्रेय * त्वं वनान्यथा त्वं तु देवि किमर्थं च स्थिता रूपैः माभोगिनां ३६ असंगात्वं
योगरतः सत्वं जालंधरं व्रज आकर्ण्य राहोरिति वाक्यं मा स्मरारिजरूपेक्ष्य समीरितं वचनं ३७ ग
विहस्य तं दैत्यपतेर्वचोहरः स्वस्यानुरूपं वदति स्म किंचन शिवस्तु वाक्य कर्मा प्रास्थितमेवात्र भोगी
यकं नीचं धनं परिछिन्नं हि वाप्याट्टे क्रीडता सागरे स्मरहः ३८ यथानुपृष्टमेतेन दैत्येंद्रं स्वार्दितानि
श्रितं नरूपछव हि दैत्येंद्र रूपदस्त्वापतंगतः ॥३९ नेताप्याः कीर्तीस्वयस्यपरस्य दुस्तवाल्मन
स्वकक्षसेनात्म भानुः प्रमात्रस्य क्षमासहा ४० भयावतो दैत्या जानंतः रूक्सर्वमाव हन गात्रैः ग्म ५

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

त्वा देवस्य राटं कुरु कृत्स्नं सर्वसेनां समादिशत् ४१ स्वपंचाननस्य मौर्वाग्रियम्यवतुष्टयं पयोपोकुं महादे
वकेलासपर्वतोत्तमं ४२ तत्सैन्यं सर्वतो व्याप्तमित्तवेलारोधोपमं दृष्ट्वा च पार्वतीनाथो गु
मेरोर्दीक्षा चित्तं ४३ संपुत्रः स्वयं पानीयोधिकं कुमारो व्यवस्थितः तत्सान्हाय्य सुरगणाः इन्द्राद्यैर्दे
सा विद्रुताः ४४ इतराच्यां समागत्य तत्स्था संरतामसरं हन्ति शिवस्य सकटं बुध्यानुग्रं पंचास्यपुत्रहा
४५ स्वयमागत्य गोविंदे समाहाय्यमकरोद्विभुः ततो युद्धं प्रववृते देवानामसुरैः सह ४६ घो
रथं स्वयं हरो छिन्नारिकं चक्रभास्करं इद्दत्त वज्रं तु घम्या श्रम लमपि शंकरः ४७ पुत्रौ
वानीके पुरातनाभि शिखापया विद्युतं स्पमानं च सैन्यजालं घस्वकं ४८ दृष्ट्वा पोकुं समापा
तोरं यस्य त्रिदशश्च शं त्रिभिर्विद्धं शरैः स्वान्तस्वत्वमभिष्वत्तु रत्तया ४९ एकेन सारथिं देत्यो पुरा
पादस्यते हसन् इद्वो विसतभिर्यो तताडच मनोजवान् ५० हयानन्येः शरैः सौनिना
पपमेसाद्धं अन्योन्यरथ्या विध्वस्य कृत्वा वीरौ जयैषिणौ ५१॥ इंद्रैरावतदैत्योरथं चान्यसमा

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

हतं ततःमिकृंपुनराविष्टोवाणोस्त्वान्वक्तुस्तथा ५२ छित्वायंस्वंप्रहृष्टोवादैत्यस्तेनचुकोप
हकोधात्सरिवमाहायगजंमिंहस्यहृदयेरोट ५३ कुंभेजघानविनदृस्सपपातमहीतले कुष्ठ्या
मिंहंसुविहायचामरान्दैवान्मस्तावीर्यमहोत्केटोद्भवत् ५४ प्रचंडहांहुंविघ्णोभिपुर्धंतिप
तोमिवैरागोमृत्तमेदः विभ्राम्यदेवान्महासुरोक्षिंणावरस्यायगणान्ममर्द्दहृ ५५ तेहन्यमानाःसु
मथ्याविनायकोज्ञानाशरणपशिवमापयुर्दृतं ततस्त्रिम्लपरिराध्येयपूर्तोदिपुरांतकृत्को
पसमाविनोरिपो ५६ ज्वालावलीभिर्दहन्तोविविधंप्रकारणमात्तविनिविक्षिपन्क्तूंन् तत्रि
शूलसमासाघवक्तोदैत्यपरशोनकं ५७ कुष्ठितंसमभूत्तेषमहासात्तस्नुतं विषणोहरमा
लोकयस्त्रीकृत्स्नतत्त्वकारणं ५८ चिंतयामासंसर्वज्ञःकंथंवधोभवेदिति पौतिप्रसन्नस्तुवेह
पार्हसेनक्रुवंरिपुं ५९ तस्मान्तह्यतनाशेनस्सुरस्यनसंपाप्यः॥एवंसंत्रमभगवान्महा म
देवेनकेशवः ६० हुंदहार्नस्वकेचक्कोहरहस्तोदेत्तदा ततःकिन्सर्वदेवस्यवंचयितिचेतजःस ६

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

माहृषे ६१ अग्नीनांतपसस्तेजः पर्वतानांचगौरवं पतिव्रतानांतत्तेजोव्रतलोपात्प्रलव
ते ६२ सनिशाय्यगतलन्नृपचवृंदाहरिपोरदि तावद्दिक्षुस्वमायातस्तत्रैवागतवान्यथः ६३
यो हुकोमः समायातो जालंधररूपधृक् ततो जालंधराख्यस्को शिवमिन्द्रमुपाद्रवत् ६४
तं दृष्ट्वा रमतः कृष्णो दैत्येन्द्रभवनेययौ जालंधरवपुः कृत्वा राराछे स्वयाकुले ६५ तांगत्वा
जगादेत्थं वाक्यगाढं दृढगिरा कांस्ते पतिव्रतामे च स्ताप्रारतासमागमं ६६ त्वं दृष्ट्वा
शनिंदेहि पश्चात्स्वालिंगनंमम श्रममतोहृदवपवैः शरीरंशीतलंकुरु ६७ श्रुत्वेतनमृ
स्तारोदितंसीधृतिर्गम्यमंदिरात् एषाभिराजस्तेहासीचचिताक्षितवीपरि ६८ आम
पाभिस्तवकंदहनीराजनविधानतः किंनाथपपसेस्वामिन्नित्यादिमधुरंगिरं ६९ प
तिमुत्वाहरिवृंदोतनदोवाचपतिव्रता स्वपाप्रोतत्तदेवाचजालंधरभृतेहरि ७० आलिं
गनंप्रयेदेहिस्वदेकष्टंचमेहर आस्यामोजनापेन्द्वप्रापितःपरमोमुदं ७१ इत्युक्तोपरमस्त्री

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

कार्त्ति॰ ७

तःसमारब्धकौतुकः संभोगान्ते हरिं वृन्दा स्वरूपं ज्ञातवत्यसौ ७२ चतुर्भुजं तं संवीक्ष्य प्रपन्नवनमाला
लाद्विविहिते सा निरीक्ष्य तदा वृन्दा सुलज्जमाना पतिव्रता ७३ प्रोवाच कुपिता कृष्णं संभर्त्सयन्ति व
नञ्जाकैनी वृन्दोवाच मायया त्वं विद्धि कां किमर्थं नीचितं तव ७४ येन मे दूषितं मनो धूर्त
पातिव्रत्यं महाव्रते स्वनं मे निहतो भर्त्ता येन त्वं भिन्नवीर्यवान् ७५ पातिव्रत्यबलाद्देवतवे
त्यन्न मामभवत् तन्मात्मम घर्षितापाशा वनेन मम घाति ७६ इत्येवमुक्त्वा वचनं जीवितं त्यक्तु
मुद्यता पर्वतोत्कृष्टेषु प्रवेशात्तत्र समवलम्बा ७७ वत्कृतमलं पतिरसमापपामे चराच
र ममैव रूपं तं तु गिमाखेदस्त्व दिव्यरूपिणः ७८ प्रियासहे वयमाप्त्वे वमम वन्त्स्यलाश्चपा
प्रियासित्यमंश्च प्रोत्तिलं च वैधव्यमाप्तितं ७९ इति शापितिवचो निशम्य हरिः पुनरेव वृन्दाप्यश
शापहरिं व्रजतान्मगनां समभ्यानिति साप्नुनराह हरिः सुमनाश्चितिता ८० श्रीकृष्ण उवाच वृ
न्देपतिव्रतास्त्वेषे शापपङ्क्तिचकोपिनी त्वमपि स्थावरा भूत्वा मम प्रियं योगमेष्यसि ८१ नारद

राम ७

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

उवाच ततःसा तुलसी मत्त्वा शालिग्रामाभिषेकृतो पद्मासंयोगमापेदे कस्मात्त्वं तव सभा
८२ सर्वं ह्रेशा पृच्छमानो दैत्यराट् परिघायुधं भ्रामयित्वा महेन्द्रस्य कुम्भोवक्षस्य पातयत्
८३ तदैवेशो पिकुलिशं दैत्यवक्षस्यताडयत् दावेवमोहमापन्नो पेन तुरंगतोतल
८४ ततो देवः सप्रेतान आप्य ... छिन्नेनथा ... पपात महादेवं च करतलं ध्वव
त ८५ दैत्यपा तिशस्त्रभोगेकालेन तस्य वक्षःस्थले शूलपाणिर्जटीदैत्यः पतंगरूपं वपा
के ८६ ततो चक्रं समनुमोचतास्मिन युगांतकालानलशोभिशिखेषां जहार तस्याथ ततोऽपि
रः सिरःसकुण्डलहेमकिरीटयुक्तं ८७ हाहाकारो महानासीद् दैत्यसेनालेधरेऽस्तो हृष्टाः देवाः शि
वदेवाद्याः पुष्प ... वर्षाकिरन् ८८ हतावशेषा ये दैत्याः सुमाया भयविह्वलाः पातालं
विविशुर्दैत्याः देवदेवाः प्रपादिरे ८९ इत्येवं वह्मभानि सोऽप चेजन्म यया पाणाभुनो प्रतिपपात
तोयस्याः दलेन्दस्य बलातकः ९० मन्त्रीभिः सप्तभिर्मालाभिश्चापि केशवः तुलस्याः का

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

र्तिके यो नोदद्यात्तिपदमव्ययं ९१ सर्वप्रीतिकरं वाथ यं कोपस्तस्यात्तु तामसः भावयद्रूपं हरौ सन्ना
न्नयत्नधर्मा द्रूपं शुभं ९२ श्यामापि तुलसी विष्णोः प्रिया गौरा विशेषतः पत्रं दद्याद्धेतुलसीमाति
ष्ठावनशुभालया ९३ तत्र गन्धं पमद्भुतं स्व हरातें स्वस्वगंतिहि तुलस्यां तत्पर्यायेण वपि स्तुदि
न्यमानवाः ९४ कुर्वीत तेषां पितरस्तु प्रापपातु तैर्जलैः परिवेषां च पतेस्यात् हरपावाल व चे
न्नैः ९५ स्मृष्टापि तोष्टि तुलसी मलकनात्रकापापी विचारे या स्पष्टा दृष्ट्वा रहिता च महापातकनाशि
नी ९६ इति श्रीपद्मपुराणे कार्तिकमाहात्म्ये जालंधरोपाख्याने द्वितीयोध्यायः नारद उवा
च अतः परं प्रवक्ष्यामि कार्तिकस्य च देशतः माहात्म्यं नृणां श्वेतं सुतपोगद्गतोमम १ या
न्कुत्रापि देशे च कार्तिकस्नानमाचरेत् सर्वतीर्थसमं फलं प्रजापापं विशेषतः २ कु
रुक्षेत्रे कोटिगुणा गंगापावापि तत्समं ततो दशगुणे पुष्करे स्यात् द्वारकायां च भार्गव ३ कृ
ष्णसालोक्यदा हि मासः प्रज्ञात्मानेस्त्र कार्तिकः अन्याः पुर्यस्तत्समाना मथुरां विना ४

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

दामोदर त्वं हि हरेस्तत्रैवासीद्यतः किल मथुरायां ततः कुर्याद्वैकुंठप्रीतिवर्द्धनः ५ कार्त्तिकोम
थुरायां चैव परमावधिरिष्यते यथा माघे प्रयागः स्याद्वैशाखे जाह्नवी यथा ६ मथुरायां तथा स्ना
नं कार्त्तिके दुर्लभं परं कार्त्तिके मथुरा सेव्या नंतपुरायेच्छुपांत्रिभिः ७ मथुरायां नराः कुर्युः
स्नात्वा दामोदरार्चनं कृष्णरूपा हि ते ज्ञेया नात्र कार्या विचारणा ८ दुर्लभः कार्त्तिको वि
प्राः मथुरायां नृणामिह यत्रार्चितः स्वकं देहं भक्तेभ्यः संप्रयच्छति ९ यस्य पापस्य कुर्वेत
मरणांतादि निष्कृतिः तच्छुद्ध्यर्थमिदं प्रोक्तं प्रायश्चित्तं सुनिश्चितं १० भुक्तिं मुक्तिं हरिर्दद्या
दर्चितोऽन्यत्र सेविनां भक्तिं च न ददात्येव यतो वश्यकरी हरेः ११ मंत्रद्रव्यविहीनं च विधिहीनं
च पूजनं मन्यते कार्त्तिके देवो मथुरायां विशेषतः १२ सुलभा मथुरा लोके प्रत्यब्दं कार्त्ति
के तथा तथापि संसरंतीह नरा मूढा भवांबुधौ १३ यानि सर्वाणि तीर्थानि नदा नद्यः स
रांसि च कार्त्तिके निवसंत्यत्र माथुरे सर्वमंडले १४ कार्त्तिके मथुरायां वै पूजनाद्दर्शी

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

कार्त्ती ८

नं ध्रुवः श्रीघ्रं संप्राप्तवान् बालो दुर्लभं योगिनां त्वरैः १५ किं यज्ञैः किं तपोभिर्वा तीर्थैरन्यैश्च सेवि
तैः कार्त्तिके मथुरायां प्रपश्यंति मथुरां प्रियः १६ कार्त्तिके जन्मसदने केशवस्य वपेन राः स
कृत्स्नविप्राश्च कृत्स्ने ते यान्ति परमं पदं १७ परोपहासमुद्दिश्य कार्त्तिके हरिसेवया मथु
रापालनेन मुक्तिः किं पुनः श्रद्धयान्विताः १८ अत्रैवोदाहरंतीममितिहासं स[illegible]हा
त धर्मकेणो महापापो यथा लेभे परां गतिं १९ कलिंदपर्वते रम्ये नाम्ना दीर्घपुरं पुरा तं
त्र राजा तु धर्मात्मा सुबाहुः सोमवंशजः २० ततस्तपो विष्णुभक्तश्च प्रजापालनतत्परः तस्या
त्मजो धर्मकेणोऽस्य सुंदरो रूपवान् २१ मार्गे पन्नगारी नारी दृष्ट्वा काममममन्वितः द्युतिका
नि [illegible] नाविधनेन वचनेन च २२ आनाय्य च बालतोऽथ वापि नात्मजः कामसमोहितः पिता कि
यात्कृतं कर्मशासनं ताडनं मस्त २३ नाकार्षीत्तन यस्यास्य स्वभावं कर्तुमन्यथा कदाचित्
दुकंकीडां कुर्वंतातेन कंदुकः २४ प्रहितो राजभवनं प्रागात्तं चानिनीषया। गतस्तत्र नरेन्द्रो

ल ८

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

सोनवोढाराजभोगिनी २५ तहाँसुंदरीतस्यरूपदर्शनमोहिता स्मरातःकंडुकोत्समेदर्पयंती
पुनःपुनः २६ सव्रीडस्हासभावेनप्रोवाचमधुराक्षरं स्ववागोस्मात्हास्तोमेकंडुकंवधनंत
था २७ पघदिष्ठिमितत्सवैदत्तामिनपनत्स्न इत्येवमाशुस्वकरीतेचनंवाक्यंसतस्याम
सुंमहाविटः श्रीधीहृतात्मावुवुधोनपातकेप्रविरपतावडुतमालिलिंग २८ स्कलातत्र
पतिस्तस्यकर्मचासंतदाहृता दृष्टात्रिःसारयामासस्वेहास्मारोनर्घातितः २९ निःसारितो
गृहस्तस्यास्वकेशेनपांसजः वनंविवेशव्रीडाक्तोनिर्जनेफलमूलभुक ३० तस्यकर्मेर
तोनिसंपश्यिकान्हेमिलुटति ततोपिराजभीत्यासौ हरेवांगस्तनवनं ३१ स्मरावान:समुपाम्रा
तोदेवात दृष्टवनंशुभं गंत्वासीत्द्विजाभीत्याराज्ञोमधुपरिवपो ३२ वीर्पायदद्यविन्न
विस्यासमपुशोभनं वेष्यावरूपसंपनोदृष्ट्वाकामवशंगतः ३३ वीर्पेगायनमानीपतस्थे
दृष्वाप्तदेवसन द्विजाहृदावनेयातिराजकीपेरलहितः ३४ सिंधुदेशोस्वोविप्रोनाम्ना

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

कार्त्ति सत्यव्रतः सुधीः विरक्त इंद्रियार्थेभ्यस्त्यक्त्वा पुत्रगृहादिकं ३५ वृंदावने स्थितः कृष्णमाराधयद्दि
१० वानिशं नियमस्तव्रतो विप्रो धीर एकाग्रमानसः ३६ कार्त्तिके पूजयामास प्रीत्या दामोदरं
द्विजः त्रितीयेह्नि सकृतभुक्तो मूलंवाप्यफलंतथा ३७ पूजयित्वा हरिं स्तौति प्रीत्या दामोदराभि
धं सत्यव्रत उवाच नमामीश्वरं सच्चिदानंदरूपं लसत्कुंडलं गोकुले भ्राजमानं यशोदाभिया
सत्वरं धावमानं परामृष्टमत्यंतयाशीघ्रगत्या ३८ रुदंतं मुहुर्नेत्रयुग्मं मृजंतं कराम्भोजयुग्मे
नमातंगनेत्रं मुहुःश्वासकंपत्रिरेखांककंठमत्नेह किशोरं स्वभक्त्याप्रियं तं ३९ इदं ते वपुर्नाथ
गोपालबालसद्दामेमनस्याविरास्तांकिमन्यैः इदं ते मुखाम्भोजमव्यक्तनीलैर्वृतं कुंतलैः स्नि
ग्धवक्रैश्च गोप्या ४० मुहुश्चुंबितं विंबरक्ताधरं मे मनस्याविरास्तामलं लक्षलाभैः नमो देव
दामोदरानंतविष्णो प्रसीद प्रभो दुःखजालाब्धिमग्नं ४१ कृपादृष्टिवृष्ट्याहरे दीनमाप्युत्वमेवद्यु
सीदेक्षणाहिविष्णो कुवेरात्मजौ वद्धमूर्त्यैव यद्वत्त्वयामोचितौ भक्तिभाजौ महातो ४२ त राम
१०

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

याभ्रेममास्तिंत्वकामेत्रपञ्चजनमोस्मिन्दामेति दामोदरोहं नमस्तेस्तुहृषीकेश स्फुरतदीप्तप्रभायैव
दीपोद्दीपायविष्णवेस्वधाम्ने ४३ नमो राधिकापतेत्वदीपप्रियायनमोनंतलीलायदेवायतुभ्यं
नारदउवाच सत्यव्रतद्विजस्तोत्रेणकृत्वादामोदरोहरिः ४४ आविरासीत्स्वयंतस्यरूपंसोपम
यानुगः हरोतेनानंदेनतस्मात्कौतुकीभक्तवत्सलः ४५ तस्मिन्नंतर्हितेदेवेविक्लवोविल
लापसः इतस्ततोधावमानःपुनःप्रज्ञाकरोतिच ४६ तथैवांतर्गतःसोप्यभूत्तकेशान्त्पा
त्मजः लीनोदृष्ट्वातत्पूजांनंदेकस्यतुकौतुकात् ४७ राज्ञोवागत्यवेश्यापैहाससप्रीत
रसप्रदः उवाचतस्यैव्रतांतंसाविस्तरमुदीरितं ४८ तथैवप्रजामकरोत्कृत्वाचप्रतिमांमुदा
तथैवनामगर्हत्स्वजहासहृष्टमानसः ४९ एवंबहुविधंहास्यंकृत्वाविप्रस्यवेश्यपा रेमे
राज्ञोतयाप्रातुःध्वतोराज्ञोधिकारिभिः ५० तस्यापराधंसंविंस्यहात्तैल[illegible]सपमालयं
नीतस्तदीपैस्तंचोरंदृष्टौपितराट्ध्रुवं ५१ ज्ञात्वातस्यचतत्कर्मकार्तिकेहरिपूजनं म

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

११

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

आयांयरीहासव्यातेनाखिलधर्मवृन्दं ५२ उस्याधवासनान्‌… प्रातिथ्यंतस्य चाकरोत् अर्घ्या
दिनाचसंपूज्यस्वकृतांस्तानगार्हयत ५३ यमउवाच हेदूताश्चर्यविज्ञानाः धिग्युष्मान्शास
नातिगान् यतोऽविचारितान्कार्यान्नज्ञात्वैवप्रकुर्वतः ५४ अतिधार्मिकंचितंयन्नुत्यायापाविस्मयतापि
णोः नाहंतस्यप्रभुःदंडेत्वयंदंडविकर्षकः ५५ नमस्तस्मैहिसोम्याय… मत्कृतंस्वल्पयापि
ने यस्तुनस्तुनरेवास्मानज्ञातान्संत्वमतेहरिः ५६ इत्येवमुक्त्वापुनरेवविस्मितंपप्रच्छसोम्या
गतधर्मकेशंधीज… मृतोधर्मराजोमहात्मासर्वेषुभूतेषुसमःप्रशान्ता ५७ अहोकष्ट
धर्मकेशानवकुंठंमहत्स्थितंमथुरामागतेस्यापिकृतंदंडस्यापिवैः ५८ सुहृत्स्या…तयोवो
यैःकुरुष्वपूजांप्रकुर्वतः वैकुंठपुरवासापयोगयस्यनत्वबंधने ५९ मत्पुरानयनंवापिनस्तु
ज्येनकथंचन धर्मकेशउवाच स्वयमिजन्मपापेनपुत्रस्यवगतंविभो ६० कुतोवाप्युत्क्रमा
द्यचकथंवैकुंठयोग्यता महदाश्चर्यमुक्तंतेमहात्मेनुगम्यहृह्यतः ६१ कस्यपुत्रस्यसोमाहा राम

११

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

त्वं पापो हं पाप्मा इति सद्गतिं नाहं वेद्मि विपुरापि पुण्यपायस्यापि विलुण्ठनं ६२ त्वमसुबोद्धिं त्वं संदेह
त्तितो पापस्यामि सद्गतिं यम उवाच साधु यत्त्व महाराज श्रीनत्ते हं समामतः ६३ धर्मं व्यपेवि
त्तरस्य नाम्नो राजवल्लभ इति श्रीपद्मपुराणे कार्त्तिकमाहात्म्ये त्रयो ध्यायः यम उवाच
नमस्कृत्वा रविं हं त्वं नाम परात्मनामयं धर्मं ते कथयिष्यामि शृणु केशव गाधवतं १ वेद
प्रणिहितो धर्मो ह्यधर्मस्तद्विपर्ययः सदाचारश्च विज्ञेयो देशकालविभागतः २ तत्रापि ध
र्मो द्विविधः प्रवृत्तो यतिवर्त्तकः ३ श्रेयो नुरागिणः पुंसः प्रवृत्तः परिकीर्त्तितः श्रेयान वै
राग्य पुंसो भक्तस्य वहेत्तथा ४ निवृत्त प्राच्यते साभिः रविकामव्यवस्थया दयासर्वेषु भूते
षु परमा धर्मं इति मिर्का ५ तस्यां सत्यां चयो धर्मः स धर्मः परमस्मृतः नरो नन नरकं पाति सर्वे भ
तस्य पापः ६ वापीकूपतडागादिधर्मं तत्परमानवः उभिर्हेतु नवगरानेववालवृद्धातुरस्य वा
७ अन्नाप्यस्यो समर्थस्य पालनं पूर्वे वत्स्मृतं अप्रवीणो नीति धिजैः प्रातः को पि नरो भवेत् ८

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

अपि वाम्रमियानीयैस्तोषयेगां तं महत्फलं यस्मात् तदहं सभगनाशोपपाति तत्सुकृतं नयेत् ९ ए
हस्यस्य परो धर्मश्चातिथ्यन्यायवर्जितः एकादश्यां व्रतं सोऽस्य पद्येकं सम्यगर्जितं १० किं हानेः किंत
पत्तीर्थैः सर्वं हविश्चिनाकृतं दृशम्यां संयमं कृत्वा व्रती हि निपतेद्द्विपः ११ क्रोधहीनसत्त्वहीनस्वबु
स्वभक्त्याद्दिनं नयेत् रात्रौ जागरणं पूजा चतुर्यामेषु भक्तितः १२ प्रीतविप्राकरोषान्नैभोक्तनस्य
विश्विस्यतः अथान्यन्नस्याशं गोत्र्यं प्रीत्या चह्रायेन्नपान्मनः १३ येन धर्मेण गोविन्दे हृष्वा भक्ति
प्रजापते सस्वपरमो धर्मः स्वयमेव ततोऽन्यथा १४ श्रवणं कीर्तनं पूजा सर्वकर्मार्पणोस्मृतिः प
रिवर्पोनमस्कारश्चेम आत्मार्पणं हरेः १५ इत्येवं नवधाभक्तिः कृष्णेन स्वीतयेयदा करणोपंकिम
स्यात्तिपरो निःसंशयं त्विदं १६ रवौ स्युः किलाभायं तिथायां देवानाम्प्रति ध्यानरामानं वेडवा
सिनोयेवा शरीरं हरिभक्तिसाधनं हातानराः कृष्णगुणानुरागतः स्तस्यादपनेहरिस्मृत्तु कोः
१७ तस्माद्देमानवं जन्म भारते प्राप्यमानकं देवं प्राप्य विनैवाद्रहरीं सेवेत तन्मयः १८ पूजा च विधि

राम १२

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

जातस्य प्रतिमायां स्यात्स्यज्ञ शैली दारुमयी लौही लेप्या लेख्या च सैकती १९ मनोमयी मणिमयी प्रति
माष्टविधा स्मृता शालिग्रामशिलायां तु साक्षात् श्रीकृष्णपूजनं २० नित्यं संनिहितस्तत्र शालिग्रा
मे जगद्गुरुः शालिग्रामशिलातोयं विंदुमात्रं तु यः पिबेत् २१ सर्वपापैः प्रमुच्येत मुक्तिमार्गी
कृतोद्यमः द्वारका चक्रसंयुक्त शालिग्रामशिलातले २२ शंखे कृत्वा च निहितं तज्जलार्थे ता
म्रभाजने तुलसीदलसंयुक्तं ब्रह्महत्या विनाशनं २३ वज्रकीटोद्भवैः छिद्रमध्ये भिन्ना त्रिवृतश्चैव
शालिग्रामशिलायां सा विष्णुपंजरसंमता २४ वक्त्राकारेणाथ पंक्तिः साथ वरेखामयी भवेत् सा
सुदर्शन इत्येवं ख्यातः प्रजाफलप्रदः २५ उपर्यधश्च वक्रे द्वे नातिदीर्घं मुखे बिलं मध्ये च रेखा लेखेका
स च दामोदरः स्मृतः ह्रस्वदीर्घं तु खे एवं वक्रश्चैते लेखो श्रुतः रेखाश्चक्रे सराकारा नारसिंहो मतो हि
सः २७ वाराहाकृतिराभुग्नः स्वल्परेखा स्वलंकृतः मत्स्याकारो हरिः मध्ये चक्रो देवो मनोविदः २८ मा
गवत्कुंडलीभूत रेखापंक्तिः स्यात्पंचकः पद्माकारे सुपंक्तौ द्वौ मध्ये लंबा च रेखिका २९ गाहंस

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

१३

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

ऽविंशेयस्तु चक्रो जनार्दनः हयग्रीवाभयालं वा तथा रेखान्तु भ्रामयेत् ३० सविज्ञेयो हयग्री
वः पूजितो ज्ञानदो भवेत् चत्वारिंशत्समं चक्रं लिंगं वा भागे भवति च ३१ उदरे वनमाला च लक्ष्मी
नारसिंहो भवेत् पूजनीयः सदा भक्तैर्भुक्तिमुक्तिफलेप्सुभिः ३२ कूर्माकारा च चक्रांका शिला कूर्मः
प्रकीर्तितः एवमस्या दयाज्ञेयाः पापघ्निना मामतीर्थिभिः चक्रैस्तैकैः समुक्तोऽनंत इत्यभिधीयते
पूजनीयो मनुष्यैश्च सर्वपूजाफलप्रदः गंडकीसरितां पुण्या चक्रतीर्थं वतत्र हि शालग्रामाभि
धं क्षेत्रं तत्र वेषां समुपस्थः षड्वक्रे पाडवा च गंगा यत्र सरितोत्थेन्याः सस्वर्का सो सर्वगो हरिः गंडका
मेवसंभूतस्तत्र कारणं शृणु या तापस उवाच आसीद्गतीत कल्पादौ मुनिर्वेदशिरा महान् गंगातीरे
तपस्तत्र कुर्वन्नस्ते सुखावहे तदाश्रमं महापुण्यं पश्य नानाकुसुमाकुले सर्वर्तुफलपुष्पाद्यैर्निवे
शितं संकुलं तत्तपोभीतचित्तेन महेन्द्रेण महात्मना प्रेषिता मंजुवाक्या विद्युत्कंद्यामनोहरा
सा तत्र कामाद्या वनमुल्लसंती निसंगो सा रम्पनि तत्र सूना कौमल्यमतनुक्षीकृतपल्लवा ता विक्रीड

एम
१३

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

वालाकारपल्लवेन सर्वेदम् र्वतपसांतरायं दृष्ट्वा बलात्कर्षिकटाक्षमेवं गंतुं ततोन्यत्र वकोदृ
मारा: श्री तामुने: पादयुगं दृष्ट्वा रसा तत्स्पर्शोतमां चितदेहमेतं दृष्ट्वा वचस्पंतिज बाकुपाश्च तेनैकं
रूपाश्रीनिर्धौतदासोपुबोधवात्मानस्मिमाचमापा श्रवणभ्यात्मनात्मानं पश्चात्तामथवी दृवः
वेदशिरउवाच तंगोशीतलनरतंवदे विमुज दृष्ट्वं शंगारैर्हिद्नीभूत्वा विलिप्रतीममोपरि का
मकुंडेमनुप्रतीत्वेमुकामामभवांबुधौ संनूदीववमेभाक्षितवदीमववमाविति एवंशापात्तु सादेवीम
जुवाक्यविवृमानसा प्रत्युवाचमुनिं दीना प्रमदापना। पातिव्रतानाम्निभोत्कलनप्रीतिं वृष्ट्वा प्रकु
पती चितपावनतावापितस्यापार्हपुप्रसीदमे तदोवाचमुनि:शांतोनदीभूत्वा जनार्दनं सोदरेत्वंधार
यती कृतकृत्स्नानंकुरु शाल्यनामशिलारूपी त्वपिताततोजनार्दन: तपसा:प्रसरेल्लोके मुक्तिदाताम
णामिह तदेवहृदयं क्लेशुतन्मयोभनेपत्राहिततोविंदसमारागौजसा शापोपिपत्कुपितेन दा
कृपेवमायप्स्तनंहृतोभवेत पमउवाच सेषावेमंजुघाटदेवीगंडकी सरितंवरा तस्यांविष्णु:

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

शिलारूपीहंहाशापा[त्] अत्र वहं स्येवं सर्वमास्यातंतं कृष्णहरिसंनिधौ इति विस्तितसुधर्मा राजउ
वोक्षमोक्षासमं विगता विमानं स्मिन्रूपोधिरूह सकलबन्धुषमुक्तः कार्त्तिके हास्म पूजां कृतहरि
परितोषः प्रापवैकुंठधाम इतिश्रीपद्मपुराणोत्तरखंडे कार्त्तिक केशवोपाख्याने बहुलोध्यायः श्रोतःपरंस्य
एवं वै मुनयः श्रवहास्यहं कार्त्तिकस्य तु माहात्म्यं मापुरे मेंडले स्थितं १ तावद्गर्जंति तीर्थानि वाराणस्यादिकानि
पः श्रोतःपरम्पराः एवं वै मुनयः श्रवहास्यहं कार्त्तिकस्य तु माहात्म्यं मापुरे मेंडले स्थितं १ तावद्गर्जंति तीर्थानि
यांति वाजिमेधादयो मखाः सत्युपा प्रिया विष्णोः पौर्वचारायाति बोधिनी २ एकैवैकादशी सुश्रो
गोहेसम्पत्त्नानां ये तेन सतिकोगोहं य पश्यति हरितोषकाः तद्रूपपश्यंति ये मर्त्यास्ते धामायमका
कथं एवौजागरणंतत्र पोषासा कुर्वंति ये नराः ४ संसारमोक्षनिर्मुक्ताः पश्यंति नयमालयं अत्स्वापि
प्रियाविष्णोर्जागरेयास्यबोधिनी ५ किंपुनर्मथुरायां सा तत्तो वै जन्मसद्मानि गोवर्द्धनगिरौ रम्ये
राधाकुंडे मनोहरे ६ कार्त्तिके च दुलाभ्यां तत्र स्नात्वा प्रियाहरेः मथुरायां प्रियाविष्णोस्तस्याः १४

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

ॐ

कुंडस्थितया ७ सर्वगोपीषु सैवैका विष्णोरत्यैतवल्लभा शौनक उवाच ब्रह्मन् सर्वासु गो
पीषु कामसमानासु राधिका ८ कथं वदस्थिता विष्णोः एजानी पाव कार्तिके नारद उवाच पू
र्वमर्त्यतरे वासीत्सा बाले पुमनोरमं ९ हरेराप्तननरांगना कृतप्रावीन बहिष्का तत्रोत्सवः
प्रतिदिने एजा विष्णोर्महाघना १० अभवन्नन्वहं नवरत्यगीतादिवाद्यवहं मया प्रतिष्ठि
ता सा च प्रतिमा च मनोहरा ११ यस्यां हरिः संनिधत्ते कोटिकंदर्पसुंदरः तत्रासीन्नर्तनिपु
णा वेश्या देवांगनोपमा १२ गीतेन मोहिता तस्या लोकाः स्फत्ते विचेतसः यदा तस्या भवेत्
भावो नर्त्यं तस्याहरी संनिधौ १३ निःशेषतः समायाति जनाः सन्त्यं भवेत्सुरं धनं प्रलोभ्य स
र्वेषां ह्रियते तस्य ज्ञ चेतसा १४ कदाचित्कार्त्तिके मासि प्रबोधिन्यां प्रजागरे ननर्त्त सविशेषं सा
पश्यती प्रतिमां हरेः १५ तत्र कृष्णस्य सांनिध्यात्स्वरूपं स्त्रंगारमोहिता कृष्णप्राप्त्यासुवुद्धि
ता चित्ते चेतसश्चिंतयेत १६ स्वयं नारायणा रासा न्हायरूपतया हस्तं [illegible] निः मयासहैव नर्त्तनक

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

२५ यसंभाव्यतेत्विदं १९ अस्मरागोग्राहावसुकीहशोभविताभ्युतः नगतः [illegible] मपासाईकंठाश्लेषो
पिवाकथ्य २० इत्यमनोरथैर्बालांकुर्वतीनस्यमुकुंदके हरेःश्चासावसर्वतोराधिमेवात
त्सारुपत् २१ ततःप्रातस्तुतन्मुत्पयोगारस्यसमर्पयेत् ततःकतिपयैर्वर्षैस्तत्रस्मकुलेव
रा २२ पापहित्वाविलंस्वर्गगतादेवांगनाभवत् तत्रापिप्रीतनिपुराणांस्तस्यामिनयकोवि
दा २३ रेमेरम्येविमानाग्रेरूपयौवनशालिनी कदाचित्स्फाटिकेकुड्येस्वरूपंददृशे [illegible] मा २४ ल
चिंतयामाससमेरूपंपुंसोयोग्यंनकस्यचित् इत्युदीरितमात्रेनुपूर्वजन्ममनोरथं २५ स्मृत्वा
रासादितवेगाल्लकेतुसहृनर्त्तनं नपातिंकामपेक्षंचिन्नवस्तवर्वेस्थितासदा २६ तामेवस्म
प्रियसाषुतीचंद्रकांतिर्वरांगना श्रीकृष्णगात्रयोगाप्रतीरोमोचोस्वविरतहा २७ स्मासितंवे
लेशीस्पासौकृष्णविप्रवान्नया तद्दिनंतरेवप्रसोम्वभिमोराव पीडिता २८ तदर्थंवासुदेवस्य
स्वत्तीर्थ्यंविभस्वहृ ह्यकृष्णक्रीडार्थ्यमादिशांब्रलतापुरप्रोषितः २९ किशोरीगोपकन्यास्व ल
२५

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

गोकुले राजकन्यकाः सखा देवपत्न्याः सर्वा जनन्त्यहो हरेः मुदं ३० तस्मात्तस्मात्सुता त्वेषा च ङ्कांति
रूपा वने पूर्वजन्मनो ब्रह्मणो धातर्मिसत्ये कामनोरथा ३१ सती कन्या सुकान्ता सुजनगन्मो हमरूपध
बेचा कू मय्यधिक प्रीतिश्चास्य तत्प्रतो भगवान्मया ३२ इमं मनोरथं तत्र स्मानुतुमो घपिता महः देवा
नानास्तथा देवानन वतन्तुं समादिशत् ३३ वृषभानुरिति ख्यातो गोपो नंदव्रजे वसन् तस्य क
न्या वरारोहा राधा नाम्ना पुराभवत् ३४ पावं ङ्कांतिरिव्यासीद्दिव्येन तत्कथितं मया प्रबोधिनी
जागरे पुण्ये वैभवाख्य मन्त्रयो विधिरर्पितत्वा वित् ३५ चकार रासोत्सवनर्तनं महत् वृन्दा
वने न्याभिरूपीस्हावया सात्त्वमाना भूता गोपस्त्रियाः कृष्णेन जन्मान्तर वांछितेन ३६
राधा महाप्रेमभराकुलैः ष्ट्रितानि त्यं तल्लोके दृष्ट्या ज्ञाकृतार्चिता ततः प्रभृत माविष्णोः राधि चतुष्पा
का गोपिका स्तुव ३७ कार्त्तिके पजनीप्राव्यश्ची हामोदरसंनिधौ द्विजे दामोदरं कृत्वा तत्र
श्रीराधिकां तथा ३८ कार्त्तिके पूजनीयो सौ वामोलंकार भोजनैः राधिका प्रतिमां कृत्वा प

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

१६ नपेक्षा निर्विकेतुपः ३९ तस्मन्तुष्यति तुष्टोतः श्रीमान् रामोऽस्तोरु हरिः इत्येतत्कथितं सर्वं यस्य श्रोत्र
मिदं त्वया ४० शौनकारण्यादिकिंभूयो मत्तस्त्वं श्रोतुमिच्छसि इति श्रीपद्मपुराणे उत्तरखण्डे का
र्तिकमाहात्म्ये पंचमोध्यायः शौनक उवाच त्वं वै नाद्य धर्मात्मा ब्रह्मपुत्रो महातपाः ब्रह्मन्नः स
तत्वविष्णोर्भक्तस्तद्गतमानसः १ अतः पृच्छामि हेत्वा वै केश्याः पापप्रणाशिनी सर्वेषां धर्मसा
राभुक्तिप्रेमभक्तिवर्द्धनी कार्त्तिकस्य तु माहात्म्यं वद नारद सांप्रतं तीर्थानि विविधानि त्वं वासुदेव
गुणान्वितं नारद उवाच अतः परं प्रवक्ष्यामि शृणुध्वं मुनयः प्रचतास्यहं कार्त्तिकस्य तु माहात्म्यं वारा
णस्यां पुराभवत् आसीत्समुद्रपोषेव संवादं मुक्तिदं स्मृतं पुराकृतयुगे ब्रह्मन् व्यासो मुनिसत्तमः
वाराणसी परित्यज्य गतः श्रीपर्वते शुभे विन्ध्यस्य मुनिश्रेष्ठो देवानां हितकाम्यया तत्रस्थ्यं वै
मुहूर्तं त्वा नानाधर्मान् पृष्ठवान् कृत्वा तदुक्तं महर्षिः पुनर्वचनमब्रवीत् व्यास उवाच म
वेत्तर्हव्यानं स्तोत्रोर्वितु बिनिस्त्वज्ञा तात कोटिनकपदकं तारितो भूस्कारितो सर्वज्ञानतिर्यं तु मं राम
१६

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

नमः सर्वज्ञत्मने सर्वधात्रिनिसाराय कुमाराय महात्मने कामारिमर्द्दनाशैवीष्यकामद्भुतं
किल योगिज्ञाय कुमारो विमानेनैव नमोस्तुते पञ्चकपवनात्स्वर्गमायाहिंतवपुर्हरिः कामपा
पवनहंतीर्थमध्यास्थितीवपावेन भूर्भुवःस्वःप्रदेशेषु काशीपरमपावनं नत्रापि हरिराज्ञा हि
पितीर्थं पंचनदं परं कुतः पंचनदं नाम तत्तीर्थस्य बभूव कुतश्च सर्वतीर्थेभ्यस्तदासी
त्पावनं परं कथं च भगवान्विष्णुरंतरात्मा जगत्पतिः सर्वेषां जगतां पाता कर्त्ता हर्त्ता च ली
लया अरूपो रूपमापन्नो अव्यक्तो व्यक्ततां गतः निराकारो विसाकारो निःप्रपंचः प्रपंचभाक्
अजन्मानेकजन्मा च भूतानामस्तु तन्नमस्ते निरालंबोऽविलालंबो निर्गुणो विगुणास्पदं अ
हृषीकोऽहृषीकेशो ध्यानेधिरपि सर्वगः उपसंहृत्य रूपत्वं सर्वव्यापी जनार्द्दनः स्थितः सर्वा
त्मभावेन तीर्थे पंचनदे परे एतदाख्याहि षडक्रपंचवक्त्रा यथाश्रुतं स्कंद उवाच कथ
यामि कथामेतां नमस्कृत्य महेश्वरं सर्वाघौघप्रणाशनीं सर्वश्रेयोविधायिनीं पद्माप

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

१७ कनं तीर्थकोट्यां प्राप्ये तिमां गतं प्रयागो पि चतीर्थसोपत्र्मात्त्वयं स्थितः पापिनां पापसंघातं
स ...स्य निजतेजसा हरति सर्वतीर्थानि प्रयागस्य बलेनहि तानि सर्वाणि तीर्थानि माघेमक
रगे रवौ प्रयच्छन्निर्मलानि स्युः तीर्थराजसमागमात् प्रयागस्यापि तीर्थस्य सर्वतीर्थाधिपति
मल महापापिनां महापापघं च हरिसेवनहाद्बलात् यसंचयति पापौघमावर्षे तीर्थेनापक
तमे कमण्डलुना ... त्वनस्य ध्रुवं यथापवनस्येत्येति तथा च कथ्यामास्य प्य निशाम
यमहाभागमिद्राव... नन्दन पुरी वे... नामनुनिरासीन्महातपाः भृगुवंशसमुत्प
नोमहाद्विदुरवापरः तपस्यतस्तस्य मुनेः पुरोहितो वंशता ... स्वरसास्त्रे ... रूपलाव
ण्यशालिनी तस्या दर्शनमात्रेण ...मुने मेनः ... मुनि ... भीनाव...
राद्न्नादेवन म स्कस्तन्मषि सा... भावत ... वेपमानां गी...वित्त छायमा तिनां
नापराधमहं किंचित्कृत्तौ तपसांनिधे हंतस्यमे समाधा... रूपोत्तापाविनः मुनीना १७

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

मानसंप्राप्तः स्वभावात्तु मिराणां स्तु दुर्लिप्तः कठोरहृदयाः स्वरूपे रौगोवसत्तम इतिश्रुत्वा वच
त्तस्याः शुचेरसरसो मुनिः विवेकसेतुना ऽलंभान्त हृतो घननीरधं उवाच वचनं तां नालं
शुचेशुचिरसि क्रवं नमेस्मोपि हि हितो योऽनन्तेरोषो त्ति मुहरि वक्तिस्वरूपालं ननानवनी
तसमःसुमान् स्वनभिज्ञावंस्तीति किंचारात्महृदंतरं "स्वर्वेदुद्भूतसारोपि वह्निःसंस्पर्शमाप्य
वै विवस्वात्योसमाहितानासुमान् स्वति द्रुतः स्वात्मशुचेनभेतवंतत्वपास्तु विमनोभामे भू
तकिंतोपस्थितपात्वपाचम्बलितं मयास्वलनान्ननष्याहानि रकोमात्तपसोमुनेः यथाह
रणाधीकरणास्तानिःकोपरूपाद्दैः कोपात्तपःक्षयंप्राप्तंसंचिनंयत्सुकृतं मया यत्नंश
व्यप्रकाशःपुण्यवंतयोः स्वनर्थकारिणःक्रोधा [illegible] योपरिजंभरांकंवाखलजनोसे सा
धूनांपरिवर्द्धनं स्वामर्षकर्षति मनोमनोमसंभवःकुतः विधुन्तुदे तुदत्सुचेविधुंकशशि
कौमुदी ज्वलतोराघदावान्नेः कंवाशातिततरो स्थिति दृष्ट्वावै मापि किंकोपि संहातकनभ

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

१८ सुलभा ता तस्मात्सर्वप्रयत्नेन व्रतोपक्रमृति यदुक्तः चतुर्वर्गस्य संदेहस्य परिहारो विपाकिता इत्यतो
ऽस्याः कल्याणि कर्त्तव्यं प्र त्वया पुत्रे श्रमो यद्वीजाख्यं वपतद्वीजमुरारीकुरु एतस्मिन्नहि
ते वीर्ये परिरक्ष्यं वै त्वदीहृणाम् त्वयातव भाविवेक कन्यारत्नं महाप्रभुवि इत्युक्त्वातेन मुनिनापु
नर्मुनिनैव सा पृष्टा महाव्रता रहस्यमुक्ता मुनेः शुक्रमती गिलत् अल्पकालेन रत्नवतीकन्यारत्नं
मजीजनत् श्रीवत्सपत्नानंदिनि धात्रा रूपसंपन्ना तस्यैव वैदूर्यहीर सर्वाङ्गमेतानिधायसा
सुविरसरसां श्रेष्ठां जगाम च पद्मे च्छित ताववैदर्भिरः कन्यारत्नेहेन समस्तं च स्थापत हीरेणास्या
श्चमस्यापहारिणाया स्फुरणी हृणा मुनिर्नाम रक्षेत स्थिरं स्थपापायनिवार्यवत् पद्मामाश्वारो
नाधिकं पतेयात काव्यली सर्वलक्षणाणोभा ध्यांमवावमवकुंदरी मुनिस्तस्याज्ञोत्सगात्
हृणामात्रमपि किंचित् दिने दिने च हेमानंता परपरमुत्कृष्टरूपा हीरत्नीरधिवद्वयानिरीचां
ष्मसंसीकला श्रुपा पञ्चवार्षिकी रुक्ष्वाता कन्यां समुनीश्वरः कस्मै देयेति संचिंतयन्तामेव समय राम १८

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

त वेदशीरा उवाच अपि पुत्रि महाभागे धूतपापे सुमेध्यगे कस्मै देयं वराय पात्रं त्वमेवाख्याहि
तवरं श्रुतिले हार्दवित्तेस्पसनेनुस्थिति माषिते निशम्य धूतपापसाऽवोवाचविनतानना धूतपा
पोवाच जनेनतर्पयहंदेया सुदायवरायच नहातस्तेप्रयपष्ठे त्वं तमहं कथयामि ते सुमंवरो
वर्ततेतातषण्णोत्वं वसितोभवान् सर्वेभ्योतिपवित्रोसौ पःसर्वेषान्नमस्कृतः सर्वेसमभिलष्यन्ति
यस्मात्सौरिपराणिभवन्ति हि दिने दिने वर्द्धते सर्वसुखोदयः कदाचिन्नीतनृप्यत पःसदैवानु
वर्तते इहामुत्रापिपौरत्वेनसहायदर्पिपाद्ध्रुवं सर्वेमनोरथायस्मात्सरिप्रणोभवन्ति हि दिने ५
दिनेव सौभाग्यं वर्द्धतेयस्यसंनिधौ नैऋततर्यांतायसेवांकुर्वतोनमयंक्वचित् यन्नामग्रहणा
देवकेपिवाधान्कुर्वते महाघोराणितिष्ठति भुवनानिचतुर्दश एवमाद्यागुणायस्यवरस्यव
र्त्तेचित्ते तस्मैपुत्रिप्रदास्यामि तातममतपोदृशंमता एतत्श्रुत्वा पितातस्या भ्रंशानुदमवापह
न्योलिवन्यामे परवेधामेपासुतान्वये हेवाहि धूतपापासोपार्श्वईदृक्षिवामानि ईद्दविवेधै

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

१९ र्गुणगणैर्गौरीशिवकोत्र वै भवेत् स्वप्यवासकं यं लभ्यो विना पुण्यतरोऽस्य इति तस्या समाकर्ण्य मनःस
स्मितं पुनः वचः ज्ञानेन तं समालोक्य वाल्मीकिर्गुणगोरूपं धन्या कन्या वभाषे यन्मनागत्र वत्से शृणु मे वि
नीं विनीतोवाच वरस्य पैलभ्य प्राप्नोत्का गुणा एतैर्विवक्षितो एवं गुणानामाधारो वा त्वत्ती ति विनिश्चि
तं परं सुखं लभ्यो नानितरां सुकृशा कृतिः तपः परो न सत्कृत्यः ह्युतीर्थं विपरीतो कश्चित् नार्यभा
वेः सस्थलभो न कोलभ्येन कन्यके न वेदशास्त्राभ्यासेन नैव सुपवलेन वै न सौरूप्येण वपुषा तु शैल
वुधानपराक्रमैः एकपैव मनःशुद्धाकारणा जपेन च महता तपसा सहस्रेण दमदानदयापु
जो लभ्यते सम महाप्राज्ञो नान्यथा सदृशः पतिः इति श्रुत्वाथ सा कन्या पितरं प्रणिपत्य च स्मृत्वानुज्ञा
प्राप्यायामासतपसे कृतनिश्चया काङ्क्षवाव कृतानुगाजने ग्रामात्तेवैपरमपावने तपस्त
तापपरं मेने पदसां ध्यानतपस्विभिः कसावालातिमरव्याक चतन्वात्यशातपः कदौरवर्षान्तसमास्वम राम
हासच्चेतसो धृतिः धाराम्बुवर्षा सुमहा वातवती सुतिस्थिते शिलासु सावकाशासु सा कीर्त्तन १९

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

निषाः श्रुत्वा गर्जितं घोरं दृष्ट्वा विद्युच्चमत्कृतीः श्रामात् शोकैः कितानवकं पेमनाकुवसा तदि
स्फुरतीत्वसकृत्त मित्वा हुतपोवने यातायातं करोतीव कुंठतत्तपसः स्थिति तपनुरिव साक्षा
त्कुमारीकेनवा किल पंचाग्नीन्परिधायात्रतपस्यति तपोवने जलाभिलाषिणी बालानतपो
वह्निमापिबन् कृष्णाभ्रतो पुपनूतं पंचाग्निपरिता पितानामपि मनोरमा तांस्तु ततेमधौ नदीप्रप
त्रवा प्राणोजस्रेमाकं रूपलवैः वसंते निवसंती सा वने बालाचलं मनः चक्रे तपस्यापिक्रवा
कोकिला काकली रवं वंजुली वेधरत्न विंकल हंसे कलभाती: निहूप निवसात्ति प्राप्तरथ्या
सीपोरता स्वपास्तभोगसंपर्कापोगिनां स्त्रिमास्थिता हुदबोधनिरोधाप धातापापातपस्वि
नी शारोनमाणिवत्नीठाकृशाप्यासा वर्धने तयापि तपसा हामा दिदीपे ततनुत्तरां नि
रीहतां तपस्यंती विद्धि संस्तुद्धमानसा उपेत्योवाच तु प्रज्ञे प्रसन्नो स्मि वरं दृणु साचतु वक्रम
लोकहंसवासासारा त्ववं वासु महावातवती घनंते मां च कंचुकवती वेपमानतनुस्तदा पपं

१ यानोपरिदहित्यितं पाहि तं २

२०

ि पात्त्र पाऽन्त्वा मातयसा हैमवती पापनोपरि स्थितं ॥ प्रणम्य प्राञ्जलिः प्रीता प्रोवाचाथ प्रजापतिं धूतपा
पोवाच पितामह वरो मत्वं प्रदिष्टैयो वरप्रद सर्वेभ्यः पावनेभ्यो पि कुरु मामतिपावनं स्वएतान् इत्य
माकरपनिति तां तुष्टमानसः प्रसुवाच पिता बालां विमलां विमले शिवां ब्रह्मोवाच धूतपापे प
वित्राणि यानि संत्यत्र सर्वतः तेभ्यः पवित्रमतुलं त्वमेधि वरतो मम त्रिस्रः कोट्योऽर्द्धकोटी च स
न्ति तीर्थानि कन्यके दिवि भुव्यंतरिक्षे च पावनानि तु तानि वै तानि सर्वाणि तीर्थानि त्वन्नोप्रति
लोमेवे वसंतु मम वाक्येन भव सर्वातिपावनी इत्युक्त्वांतर्दधे वेधाः सापि निर्धूतकल्मषा धू
तपापोऽजपद्धाम्नाऽध्यावेद तिष्ठेः पितुः कदाचित्तां समालोक्य खेलंती सुरजां गिरे धर्मस्तत्प
साकूतः प्रार्थयामास कन्यकां धर्म उवाच पद्मपत्राक्षि विशालाक्षि लिप्सामोदस्मिभातन्वे की
तः स्वरूपसंपत्त्या त्वया हृदेहि मे प्रीते नितरां बाधते कामस्त्वत्कृते मां सुलोचने अज्ञात नाम्ना तम
सा तेन प्रार्थिते त्वल्स्वरूपहे उवाच सा पितादातारं तं प्रार्थ्यस्व सुकुमीते पितर्दत्तां पापकन्याम्भुनि रेण २०

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

तेषु रोगैः परिपीडितो गोपेगुरागाः प्रार्थितास्तथा ज्ञात्वा चैव ततः सर्वे नेमापितपसो बलात् देहस्थं भगवतो
माविप्राहृतस्तस्य वचवै दूसांशास्यापिताकन्याधुतपापांतपोरतः चंद्रकांतशिलाभूतामनुत्तमाह
बुद्धिमान् तदारभ्य मुनेकोपपाख्यातो धर्मनदोहि सः धर्मोद्भवस्वरूपेण महापातकनाशनः धूते
वधूतपापासासर्वतीर्थमपोष्णुभा हरन्महाघसंघातान् कलौजानि वपाप्मान् तत्र धर्मनदी
र्येधूतपापासमन्विते यद्दानं स्वर्धुनीतीरे तत्सहस्रगुणं तपोव्यधात् गभस्तिमालनी भगवान् भक्त्या
श्च सन्निधो शीतलपन्नगालागौरीनपञ्चनवारह तास्त्रोमस्पर्शादिसर्वतीर्थेन वतपसा परतः
किरणोऽयंः प्रवृत्ते महास्वेदो तिविश्रुतः किरणोऽस्य प्रवृत्तापां महास्वेदस्य संततिः ततः सा किरणाभा
मैत्तापुरायपातरंगिणी महापापांधतमसः किरणाव्याप्तरंगिणी धूतसंपेत्तानमात्रेण मिलिताधू
तपापया स्त्रोतो धर्मनदः पुरा यो मिश्रितो धूतपापया पापानि पापानि सर्वतीर्थकृतात्मनां तां
तोपि मिलितागत्यां किरणा रविरोधिता पंचनामस्मरणाद्देवमहामोहं तं ततो व्रजेत् किरणाद्य

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

सनातनी निशम्येति वचो धर्मो भाविनोऽर्थस्य गौरवात् पुनर्निर्विषयां वक्रः पश्यतिं छतिशालि
नी धर्म उवाच नद्रार्थयेऽहं सुभगे पितरं तव सुंदरि गांधर्वेण विवाहेन कुरु मे त्वं समीहितं
इति निर्बंधवद्वाक्यं सा निशम्य कुमारिका पितुः कन्याफलं दित्सुः पुनराह तितं द्विजं अरे क्रू
रमते मा त्वं पुनर्ब्रूहि इति पापमतेः इत्युक्तोपि कुमार्या स तां निर्बंधसहितानुरः ततः शापाय तं बा
ला उद्य बलात्तपसा [illegible] चलात् जडोऽसि इति तं तापसमाचुकुल धारोन्नष्टोऽभव इत्थिताशक्तया
सा प्यतोऽशुभापदं कुक्षाविताः कठोरः स्वप्रेतं तनुशिलाभव सुमेते [illegible] उवाच इत्यस्मीन्मम
शापेन मुने धर्मो नष्टोऽभवत् अथ विमुक्ते महान्तेने व्योम्नो धर्मनष्टोऽभवत् सा प्याह पितरं ते
स्तात्स्वशिलात्वस्य कारणं ध्यानेन धर्मं विज्ञाय मुनिः कन्यामथाब्रवीत् माभैः पुत्रिके ह्या ति
ते वसर्वेभ्यो मोक्षं ततस्तापो नाम्न याम्भूत्या चतुर्दिकां तपोलाभव वक्रो रूपमनुप्राप्य इवी अ
ततस्तु ततः धुनी भव सुते साध्वि धूतपापेति विश्रुता स च धर्मं नष्टः कन्यैतव मन्त्रौ सुखोभवतः

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

तपापे च तस्मिन्धर्मनदे शुभे स्ववत्सोपापमस्त्रीवा गोग्याश्रुभस्त्वे ततो भागीरथी प्राप्ता तेन
ती किरणा सह भागीरथी समायाता यमुना च सरस्वती किरणा धूतपापा च पुण्यतोया सरस्वती
गंगा च यमुना चैव पंचनद्यः प्रकीर्तिताः अतः पंचनदं नाम तीर्थं त्रैलोक्यविश्रुतं तत्राप्लुतो न प
ल्लीयाद्देहेना पांचभौतिकं अस्मिन्पंचनदीनां च संभेदे घोचमेष्टिनो स्नानमात्रात्स्वयासेवपि
त्वा ब्रह्मांडमंडपं तीर्थानि संति भूरीणि सिकाश्यामत्रपदे पदे न पंचनदतीर्थस्य कोट्यंशेन समा
न्यपि प्रयागे माघमासे तु सम्यक्स्नानस्य यत्फलं तत्फलं स्याद्दिनैकेन काश्यां पंचनदे ध्रु
वं स्नात्वा पंचनदे तीर्थे कृत्वा च पितृतर्पणं बिंदुमाधवमभ्यर्च्य न भूयो जन्मभाग्भवेत् यावं
त्यस्तिलास्तत्राभिपितृभ्यो जलतर्पणे पुण्ये पंचनदे तीर्थे त त्रिःस्पात्रावंहाद्भिकी ब्रह्मपापैः
कृतं स्त्राद्धं तीर्थे पंचनदे शुभे तेषां पितामहास्तृप्ता नानायोनिगता अपि यमलोके पितृगतौ
गतेयं परिशीयते महिमानं पांचनदं दस्माष्ट्राद् विधानतः अस्माकमपि वंश्योत्र कश्चित्स्ना

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

२२ ष्कं करिष्यति कार्त्तिके पापं च नरस्त्रीस्त्र्याप्यपेन मुक्तामस्त्वपं दुःस्वप्नं गाथां प्रति लिंगं श्राद्धस्वसमसंनिधौ पि
तृभिः पा गीपुत कार्त्तिके पापं च नरस्तथा इति तत्र पं च नद्यां तीर्थं किं चिद्दीयते व सु कल्पह्रदे पि न भवेत्
सपुण्यं पस्य तत्ह्रदः वर्षाणि विवर्षपर्यंत स्नात्वा पंच नदे ह्रदे सम्यगर्घ्यं मालां गौरीपुत्रं जनयति अ
व जले पावन दैर्घ्यं वापी वासमा परिशोधितैः महाफलमेवाप्नोति तत्रपं पितृलोके एवं स्वनां पंचामृता
नाक लरोरस्थे तत्र शोतो निर्मितेः तुलितो धिकतां सा तो विंदु पावनद्रां भसः पंचकूर्चेन पीतेन पा
त्रं मुक्तिं रक्षिता सा मुक्तिः श्रद्धया प्राप्य पवित्रं पावनद्रांभसः भवेद्भवं मध्य स्नाना द्रु राजसूयाश्वमेध प्रः
पोः यज्ञफलं तत्त शतगुणं स्नानात् संच नद्यांभसा राजसूयाश्वमेधौ च भक्तानां स्वर्गसाधनं स्नात्वा लघटिका
र्द्धं दंडं मैपां च नद्यां इति स्वर्गराज्याभिषेको पि नतया संमतः सतां अभिषेकः पावनद्यां यथाः न
ल्पमु खे ब्रह्म वंरवा रागासी प्राप्य भक्तः पं च नद्यां हि तां नान्यत्र सेवकी भूतमपकोटिर्वे रम्य
ए मैत्र पं च नदे स्नानं कार्त्तिके पापहारि इति तेः पापि विगर्भे तिष्ठति पुनस्तो गर्भे वा क्षितिः कौ ते राम
२२

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

धर्मेन हंतामयैतापां हतपापकं द्वापरे विंदुतीर्थं च कलौ पंचनदं स्मृतं शतं समास्तपस्तप्त्वा कृ
तेयत्प्राप्यते फलं तत्कार्त्तिके पंचनदे सकृत्स्नानेन लभ्यते इत्याद्यैर्त्रिपुधर्मेषु पापवज्रं न्मकृते
पुपतन् श्मश्रुब्रह्मास्फुलेतत्स्या द्धुर्मेधर्मेन्द्राप्लवात् नष्टतपापसंदर्शातीर्थं कुत्रापि महीतले
यद्देकस्नानतो नश्येद्द्धंद्धं जन्मत्रयार्जितं विंदुतीर्थे नरो द्दत्वा कार्त्तिके कर्णगतोस्मितैः नदी
होमवेत्काबिन स्वार्गाविमुच्यते गोस्तिलान्दिरण्यान् वासोन्नं सर्वे विमद्धगो पुत्किंचि
द्विंदुतीर्थे च दत्वा तत्प्रमवापुयात् एकामप्याहुतिं दत्वा समिद्धे ज्वालो विधानतः पुण्ये धर्मे
नदीतीर्थे कोटिहोमफलं लभेत् नृपवनदतीर्थस्य महिमानमनंतकं कोपि वर्णयितुं शक्तः
श्चनु वर्षशुभोकः श्रुत्वाख्यानमिदं पुण्यं श्रावयित्वा च भक्तितः सर्वपापविशुद्धात्मा विष्णु
लोके महीयते इति श्रीस्कंदपुराणे ज्येष्ठे कार्तिकमाहात्म्ये गस्त्य कार्तिके पंचनदवारे पंचन
दमाहात्म्ये षष्ठोध्यायः स्कंद उवाच उक्तोपवनदस्यैवविधिविनावहस्तानंदन इदानीं कथया

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

स्वामिमाधवाविःकृतिंपरां १ पंकजलाप्रकपाधर्मोस्नापेभ्योमुच्यतेहरागात् नवाभिराविपु
णेतसपुण्येतद्वषेणाव आगात्समहराहहेरूपेंहस्वहृषेषीं आप्टेक्षतास्पयोः गाधाराणास्मी
पुरीं २ दिवोदासंमहीपालमस्युत्वाघवमायपा स्थित्वापारोहकेनीयेकेशवालयस्वरूपतः
४ महिमानंपरंकाश्याविचार्यहृचिवार्यंच द्रष्ट्वापंचनदंतीर्थंपरानुष्मसवापद ५ उवाचव
प्रसन्नात्मापुंडरीकविलोचनः श्रीणांपापाग्निविवेकुंठगुणानिगालितोमया कस्तीरनीरधौसं
तितावंतोनिर्मलागुणाः यावंतोविजयंतेत्रैकाश्यांपंचनदेहृदे ७ श्वेतद्वीपेपिसामग्री
कृगुणानांगरीयसी ईदृशीयादृशीकामरूपाहूतपापेतिपावनी ८ मुद्रेकोमोदकास्पर्शो
त्तियानममजायते कृतपापंतुतपकौमणाभवतिसर्वथा ९ नचीरनीरधिजपासुविमले
स्नानवपा तथामवेणुष्यात्रस्यातिस्पृश्यमाधूतपापपां १० इत्थंपंचनदेतीर्थेनारायणोरघि
माधवः संप्रेक्ष्यताहर्षेस्वामीदृत्तांतंविनिवेदितुं ११ आनंदकाननमवंदिवोदासस्त्वमा

श्री

एम

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

पतेः सर्ववर्णप्रमुग्रागम्नासंपुर्णपपावनदोस्य च १२ सुखोपविष्टःसंहृष्टःसुदृष्टिर्विश्वश्रवाः ॥
दृश्यवोत्तपमानुदृश्यमपुष्पांगातपोधनं १३ सत्काषितं ममध्येस्य पुंडरीकाक्षमच्युतं उपोपवि
ष्टकमलवनमालाविराजितं १४ शंखपद्मास्त्वचक्रंचवत्काखिलचतुष्टयं कौस्तुभोद्भासितोर
स्कं पीतकौशेयवाससं १५ सुनीलेंदीवराभविं सुस्निग्धमधुराकृतिं नाभीहृत्कलसत्प
स्तसुपाटलस्कंदं १६ दाडिमीवीजदशनाकिरीटद्योतितांबरं देवेंद्रवंदितपदं सनकादि
भिः स्तुतं १७ दिव्यर्षिभिर्नारदाद्यैः परिगीतमहोदयं प्रह्लादाद्यैः भागवतैः परिसंक्षितमानस
१८ धृतशार्ङ्गधनुर्दंडदंडिताखिलासुरं मधुकैटभहंतारं कंसविघ्नसत्वकं १९ केव
लपपरब्रह्मनिराकारमगोचरं तंपुरुषं पुराणं भक्तानां भक्तिहेतुतः २० वेदाविडुपेद
कान्तैवोपनिषद्भिः क्षितं ब्रह्माद्यन्तवाचांगाम्भकैनेत्रातिथिं सत २१ प्राणानामसुदसुनः
स्थितिविन्यस्तमस्तकः सत्काषित्तक्रमषीकेशमानिविंडुमेदातपाः २२ तुष्टावपरयाभक्त्या

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

२५ मौलिबद्धकरांजलिः अथ स्तवितुं तोषितुं वलिद्वेषिनमच्युतं २३ नतयंवनसाभ्यासेमांद्वीपाद्दिसे
विते गोविंदमखिविंदुःसत्कृतवान्स्तुवमानसः २४ अग्निविंदुरुवाच ॐ नमः पुंडरीकाक्षवाभ्यांतः
शौचदायिने सहस्रशीर्षापुरुषः सहस्राक्षः सहस्रपात् २५ नमामि ते पदद्वंद्वं सर्वद्वंद्वनिवार
कानिर्द्वंद्वपाधिपाविस्नोजिष्मादिसुरवंदितं २६ यंस्तोतुंनाधिगच्छंति वाचो वाचस्पतेरपि तस्मै
ऐ कः सहस्तोतुं भक्तिरेवनीयसी २७ अपियोभावनातीतोमनोवाचामगोचरः स्मरस्योर
लब्धीभिःकथंस्तुस्योवचःपरः २८ यंवाचोनाविशंती यंमनती हमनोनयं मनोगिरामतीतंतं
कः स्तोतुं शक्तिमान्भवेत् २९ यस्य निश्वसितं वेदाः सषडंगपदक्रमाः तस्य देवस्य महिमा म
हान्कैरवगम्यते ३० अंतस्थितमनोवृत्तीं क्षिपापसनकादयः ध्यायंतो पि हृदाकाशे नक्षिंदति
यथार्थतः ३१ नारदाद्यैर्मुनिवरैर्बालखिल्यर्षिभिः गीयमानचरित्रोपि नसम्यग्योधिगम्य
ते ३२ तंसूक्ष्मरूपमजमव्ययमेकमाद्यंब्रह्मास्यागोचरमजेयमनंतशक्तिं नित्यंनिरामयमनस्त्वं राम २६

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

विंत्यमर्तिं कस्त्वां चराचरवपुषं तमिनमूर्त्ते ३३ एकैकमेव तव नाम हरेर्मुरारे जन्मार्जिताघमघिनो
वमहापहाय ८ घास्फलेचमहितंमहतोमहत्वस्पजयनंकुरमधुसूदनमाधवेति नारायणोतिनर
कारिवतारणोतिरामोहरेतिमधुहेतिवेतुर्भुजेति विश्वंभरेतिविरजेतिजनार्दनेतिकासीहजन्म
जयताक्कलातभीतिः ३५ यैत्वांत्रिविक्रमसदाहृदिशीलयंतिकाद्विनाहविरोविषमंबुजा
हं सौदामिनीविलसितांसुकवीतरक्तेविपश्यंतितवकांतिमविंत्यरूपां ३६ श्रीवत्सला
छनलेक्ष्युतकैटभारेगोविन्दार्घ्यकेशवचक्रपाणे लक्ष्मीपतेदनुजसूदनशार्ङ्गपाणे
त्वम्हतिभातिनभपंकविदीप्तिरूपि ३७ येचिंतोसिमयाकरतुलसीप्रसूनेर्हरीकतौमह
सारभद्विव्यगांधेः तानर्चयंतिहिविदेवगणाःसमस्तोमंदारदाममिरलेविमलस्वभावान् श्री
पद्वाविनामतवकामदमस्वनेत्रपद्मोन्म्योस्तवकथ्यामधुराहरारोति यश्चिन्तमिलिखित
भवनोतिरूपनीलूपमस्मपपद्मवीनस्थितेद्गुंरापा ३९ येत्वांभजंतिमनतेभुविशोषशायिंत्वान्

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

२५

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

श्रापतेपितृपतीन्द्रकुवेरमुख्याः संहारकादिविसदैवसमाजपंतिस्वर्गापवर्गसुखसंततिदानद
क्षे ४० ये त्वां शिवोपाचारकृत्ववंति सततं पिवितान्सुवं निस्पिघास्परो ः मर्गाणालसहजयमा
वित्राणापत्वविलक्षिद्रिक्षौ विना त्वां निर्वाणचारुकमलाकमलापतास्थ ४१ त्वं हि सिपास्थि
सृजसि चराणतः स्वलीलालीलावपुर्ध्रविमिश्रितं त्रिपुरम विश्वत्वमेव परविश्वपतिस्त्वमे
व विश्वस्य बीजमसि तिस्रगुणोसि नित्य ४२ लोकानावेमवदन्तु जैश्रीपो क्षानिस्त्वस्तुत्यत्वमे
वसकलानि भवानि दैवः त्वत्तो न किंचिदपि भिन्नमवैमि विश्वमोहस्य रमस्यकाणहिमे भवताम
वारे ४३ इति स्तुत्वा हृषीकेशमगिनि विरुर्महातपाः तस्थौ तुष्णीं ततो विष्णुरुवाचैनं ४५ ऋषिगि
विदुरुवाच यदि प्रीतोसि भगवन्वैकुण्ठ रजगत्पते कमलाकान्त तद्देहि पादद्वन्द्वं प्राप्यमप्यद
४६ कृतानुज्ञाश्च हरिणा भ्रमणेन सतापसः कृतप्रणामो दृष्टात्मा वयोमासकेशवं ४७ राम
भगवन्सर्वगोपीहृति स्वपंचवन्दे हृदे हितायसर्वजन्तूनां मुमुक्षूणां विशेषतः ४८ लक्ष्मीशो २५

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

नवोमत्यमेषद्देयोऽविचारतः ॥ नान्यं वरं समीहेहं भक्तिं वचनत्परां वुते ४९ इति श्रुत्वा वरं त
स्मात्रितविंशेर्मत्युस्तदन्नः प्रातः परीयकाराथं नित्ये स्याहा छिन्नापतिः ५० श्रीविश्वेश्वराव
श्रामिविश्व मुनिश्रेष्ठ स्वात्या प्यामस्यसमीहत्रुतेव काशीभक्तिमतां पुंसां मुक्तिमार्गस्ममादिपा
नः ५१ मुने पुनःप्रसन्नोस्मि वरं ब्रूहि हृदास्थिते अतीवममभक्तोसि भक्तिस्ते सुदृढमम
यि ५२ आसावेव हितेषास्मत्स्वेमप्रतयोनिधे ततस्त्वया समस्मर्षि स्याप्यामत्र सदैव हि
५३ प्राप्य काशीं सकृत्कर्मैर्भावितः सप्तजन्मनवान्यदि अनर्थं प्राप्यमात्रिकं वा हृत्वाका
वेकरिष्यते ५४ अन्यापत्स्यास्त्रमेरोस्तु वपुषो न्यममात्रतः अवश्यं पाश्वरस्याश्रु पश्यामुक्ति
स्तथा कुरु ५५ विनिमग्नस्तरांगी रौद्रे हृषायितमन्वे प्राज्ञाः किमुनरान्कीमुक्तये न
र्जीवं कुः ५६ नतपोभिर्न्न चादानैर्न्न पतोभिर्न्नधाद्रिभिः अन्यत्र लभ्यते मोक्षो यथा काश्या

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

कासि
२६

न्निनुत्वमपान् ५७ अविमोगांहियंनानायोगिनोऽमलमानसाः नैकेनजन्मनामुक्ताः काश्यांमुक्ता
वपुत्व्यपान् ५८ इहैवमहादेवनिदेहे वमहत्तपः इहैवव्रतंश्रेष्ठंपरंकाश्यांस्त्रियतेत
तः ५९ सएवविद्वानज्ञातिसएववविजितेंद्रियः सएवपुण्यवान्धन्योजन्याकाश्यांनिप
त्तजेत ६० यावत्स्यास्याप्यहंवान्नपथकोपामुनेत्विह पुलयेविननाथोऽस्याःशिवस्
लातलस्थिते ६१ इत्याकर्ण्यगिरंविस्मोऽसौविनिर्जितमहामुनिः प्रहृष्टरोमावाचपुन
रेवंरवणो ६२ मापतेममनाम्नातनीयेपंचनदेपुमेअमन्तःकेष्योपिभक्तेभ्यःश्रेयैतो
मुक्तिसदाहिशा ६३ यत्रपंचनदेस्त्वानावागावाप्यैशातेष्वपि नाऽपवत्वमाप्नामुक्तितेषी
पिवैशिपा ६४ येनुपंचनदेस्नात्वावांभजिष्यंतिमानवाः चलाचलापिवैरूपाम्नास्याहीं
ष्ट्रीश्रुतान्नात ६५ श्रीविष्णुरुवाच एवमस्त्वितिविहोःश्रेभवतापदत्तंमुने त्वंना राम
म्नाःहैनमेनाममपाप्सहभविष्यति ६६ विंदुमाधवइत्याख्यामममत्रैलोक्यविश्रुता काश्या २६

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

भविष्यति मुने महापापौघघातिनी ६७ ये मामनन्यमनसः पुराणपुरुषं पंचनदे ह्रदे सदा स्प
र्श्यन्ति तेषां संसारभीः कुतः ६८ वसन्तु त्वत्पितरो लोके त्वं विनाशिनि सा संस्थिता तत्स्ना
त्वा गायत्र्यां येषां हृदि पंचनदह्रदे ६९ ये नरं पंचनदं प्राप्य वस्तुभिः प्रीणिता द्विजाः श्र
तुलभ्य विपन्नीनां तेषां न दुर्लभो हरिः ७० तएव च स्याल्लोके लिङ्कृत कृत्वा स्तए
वहि प्राप्य ये मम सान्निध्यं वसन्ति मम सत्कृताः ७१ बिन्दुतीर्थमिदं नाम तव नाम्ना भवि
ष्यति अस्मिन् विदेहे मुनिश्रेष्ठ सर्वपातकनाशनं ७२ कार्त्तिके बिन्दुतीर्थे यो ब्रह्मलर्वं पुरा
क्षाः स्नान्ति पुत्रिणो भान्तो भानुजात्तस्य भीः कुतः ७३ अपि पापसहस्राणि कृत्वा मो
हेन मानवः कुर्वन्नदेहान्ते तीर्थे निःपापो जायते नरान् ७४ यावत्त्वस्योत्तिदेहोपं
पावके हि पविलवः तावद्धुतानि कुर्वीत पंचनदे हृदे फलं व्रते ७५ एकमन्त्रेनन कैन
तथैवापाचितेन च उपवासेन देहोपतेषां धर्मः शुचिभानेन ७६ दानेभ्यो द्वापदानि कर्तै

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

२

स्यान्निप्रसत्वतः अशुचिः स्तु चिताग्नेस्तिकायोसं व्रतधारणात् ७७ व्रतैः संशोधिते देहे धर्मो वसति
निश्चलः अर्थकामौ स निर्वाणो न तत्र यत्र वृषस्थितिः ७८ तस्माद्व्रतानि सततं चरितव्यानि मानवैः
धर्मसौनिश्चकर्त्तॄणि चतुर्वर्गफलेप्सुभिः ७९ सत्यकर्तुर्नराश्चापि गृहीतानि पादिमानवः चातुर्मा
स्यमनुप्राप्य तत्कुर्यात्प्रयत्नतः ८० स्वशक्त्या व्रतम [illegible] चर्यं च किंचिदप्यनिरोधनं एक
भक्तादिनियमो नित्यं स्नानं स्वशक्तितः ८१ पुराणश्रवणं चैव तद्व्याचरणं पुनः ८२ अखण्डदीपो दे
वस्य महापूजोत्सवे ते प्रभूतां कुर्वी [redacted] वै देशे वापि नागते ८३ यत्नेन वर्जयेत् धीमान्महा जा०
धर्मविरुद्धये असंभाव्यान्नं सं माष्यात् चातुर्मास्यव्रतस्थितैः ८४ मौनं वापि सदा कार्यं तथ्यं वक्त
व्यमेव वा निष्पावं च मसूरांश्च कोद्रवान्वर्जयेद्व्रती ८५ सदा शुचिभिरास्थेयं सत्यमौनाद्व्रती
जनः दंतकेशानवदीनि निःसंधो ध्यानिपवतः ८६ अनिष्टचिंतनो कार्या व्रतिना ह्यपि कवि
त् दारस्यापि मासे श्रुभ्राति नोपस्फलं भवेत् ८७ चातुर्मास्ये व्रतमतां तत्फलं स्याद् वंडिते चा २८

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

तुर्वर्षे च मासेषु नस्यानर्घ्यं व्रते यदि तद्दोजैर्व्रतिनां भाव्यमव्यक्तफलमिच्छता ८८ अथातः कार्त्ति
केपेषां गतो सुष्टधियामिह तेषां पुराणपुस्तले शोपितं भवेन्महत्कारालनी ८९ कर्त्तुं वा नित्यकर्त्तुं प
वा प्राजापत्यमथापि वा संप्राप्ते कार्त्तिके मासि कुर्याच्छक्त्या तिथ्युपवासान् ९० एकान्तरं व्रतं कुर्यात्त्रि
रात्रव्रतमेव वा पंचरात्रं सप्तरात्रं संप्राप्ते कार्त्तिके व्रती ९१ पक्षव्रतं वा कुर्वीत मासोपोषणमेव
फि वा नोक्ताविधौ विधानज्ञो व्रतिनां केन चित्क्वचित् ९२ शाकाहारं पयोहारं फलाहारमथापि
वा यवान्नाहारं वा संप्राप्ते कार्त्तिके व्रती ९३ नित्यनैमित्तिकं स्नानं कुर्याद्गङ्गे व्रती नरः ब्रह्म
वर्षं चरेदुक्तेमहाव्रतफलाप्तये ९४ बाहुले ब्रह्मचर्येणाप्य हायेन स्तोचिमानसः समस्तहाय
नतेन व्रतं वर्षकृतं भवेत् ९५ यस्तु कार्त्तिकके मासे त्रुपवासैः समापयेत् अप्यहं स वितेनैव सम
वेत्सम्यगुपोषितं ९६ शाकाहारपयोहारौ द्रजौ पित्तिवाहितः अवस्थितान्नार तेन निराहारेण पालि
ताः ९७ पत्रभोजी भवेद्यस्तु कांस्यं त्यक्त्वा प्रयत्नतः यो व्रती कांस्यभोजी स्यान्न तद्व्रतफलं लभेत् ।

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

कार्त्ति
२८

र्द्दं कांस्यस्य नियमे दृष्टा त्वां स्यंसार्णिक्य परित्यं ऊर्जे न मज्जयेत् यो ह्रमति स्तु क्षाति प्रद ९९ मधुसं
गोघृते दृष्ट्वा त्याप संचयस शर्करे ग्राम्यं गोऽभ्यवहारो वर्त्तैलम् ऊर्जे विवर्जयेत् १०० मत्पात्मनार्ककाद
हीनत्वा भ्यंगाघृतोऽनघ तैलस्यागे तिलान्दद्यात्स्त्रीणामान्नामसकाचनान् १०१ कार्त्तिके मत्स्यभोजी
यः स मेनीयो नित्य कृति वाङ्कलं मांसभोजी यः स कूमिः परपशोत्तिते १०२ मांसाशिनो विधेयस्या
ज्ञेपुलेपि कार्त्तिके मत्स्यमांसानि संत्यज्य कार्त्तिके प्रतनत्पदः १०३ मत्स्यमांसात्प्रनादेवाद्वं हि
र्भवति निश्चितं नियमेन मत्स्यमांसानां दृष्ट्वा कार्त्तिके व्रती कूष्माण्डानि समांसानि दृष्टा त्वर्त्तायुतान्य
पि १०४ कार्त्तिके मौनभोजी यः सोऽश्नात्यमृतमेव हि सुघंटां सतिलां मौनी सहिरण्यां प्रदापयेत् १०५
कार्त्तिके लवणं त्यक्त्वा पेनप्रातस्नाः सता सक्तो सेवैसा स्तेनतत्साः गोनां प्रदापयेत् १०६ मत्स्या
प्यां कार्त्तिके कुर्वेत्नमुवं सम्यक्शोहृशी पर्यके भूशायी दद्यात्स्वल्लं सोपधानकं १०७ दीपं यं ग्न
कार्त्तिके दद्यात् देवं उदाचनवर्जितं मोहांघतम तत्प्राप्य सनान्यन्ति दुर्गातिं १०८

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

कैमासि हेत्यां दीपकौमुदी तामिस्रं चांधतामिस्रं नपश्यंत कदाचन १०९ पापांधकारसंछन्नः
कार्त्तिके दीपदानतः कोधांधकारितमुखं मां लक्ष्यसि न वीक्ष्यते ११० सद्योतमयपेप्रदीपैस्त्रैलोक्ये
सचराचरे प्रबोधयेन्ममाग्रेयो दीपं सोज्वलवर्त्तिकम् १११ पंचामृतानां कलशैर्हुझे मातापय
त्रैः हीराक्षितैर्मासा प्रवसेत्कल्पं मत्पुरं पुण्यवान् ११२ प्रतिरूपं कार्त्तिके कुर्वन्योऽल्पप्रदीप
जां ममाग्रे भक्तिसंयुक्तो गर्भे यातनं सविशेत् ११३ आज्यवर्त्तिकमुज्वलं यो दीपं मेऽग्रे प्रबोधये
त् बुद्धिं विश्वं नवाप्नोति महत्सुस्थभवे सति ११४ कार्त्तिके मासि मे पात्रैः पैः कृताभिक्तितस्पैः वि
द्वितीयं कृतस्नाने तेषां मुक्तिर्न दूरतः ११५ प्रातः कार्त्तिके मासि स्नातस्य विधिवन्मम दामोदरस्य
चार्घ्यं दत्तं हं निहन्ति ११६ स्नानं नैमित्तिके लक्ष्म कार्त्तिके पापशोषणो गङ्गान्विधिमयाप्
नैराघपासहितो भवान् ११७ इमौ मंत्रौ समुच्चार्य पापी यमलोकं प्रपश्यति सुवर्णरत्नपुष्पाद्युदुग्धां
विनपुण्यवान् ११८ सुवर्णपात्रपिधितेकल्पोदकपर्वकं तेन दत्ताभवेत्संपक्तुपापाप

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

कार्त्ति
२९

तुपर्वणि ११९ एकादशीसमासर्व्यप्रबोधकरणीमम विष्णुतीर्थे कृतस्नानो रात्रौ जागरणान्वितः १२०
शेषान्तप्रबोधप्रदकृष्णामामलकव्रतशक्तितः तीर्थे त्रिकालविनोदेन पुराणश्रवणादिभिः १२१ महाम
त्सवं कृत्वा मां वै पूर्णातिथिर्भवेत् । तत्रान्नदानं बहुशः कृत्वा नस्यात्तपेन्नरः १२२ महत्पातकयुक्तो
पिनाविशेषमहोदरं विष्णुमाधवनामानं पोमामत्र समर्चयेत् विष्णुतीर्थे कृतस्नानो निर्वाणमा
विदंति १२३ अहं माधवनामा स्तुत्यः सस्पृगोत्तमे अनन्तमाधवोऽहं पश्यतां पापसर्वसिद्धिदः
१२४ श्रीमाधवसंज्ञोहं द्वापरे परमार्थकृत् कलौ कलिमलध्वंसी त्रेतायां हरिविष्णुमाधवः १२५ क
लौ कलुषसंपन्ना न मां विंदंति मानवाः ममैव मायया मूढा भेदवादपरायणाः १२६ मम भक्तिप्र
कुर्वाणा पे विश्वेशं द्विषंति वै विद्विषो मम ते ज्ञेयाः पिशाचपदगामिनः १२७ येमाचीपो निमप्यापि विश्व
नाथेरवशासनात् विशाद्ब्रह्महत्यां पातकं विश्वेश्वरेमार १२८ विश्वेशानुग्रहादेव तत्तामोक्ष
मवाप्नुयुः १२९ तस्मात्द्वेषो न कर्तव्यो विश्वेश्वरे परमात्मनि विश्वेशदेवे बिराभां गुप्तां प्रापञ्चितं प

राम
२९

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

तोनाहि १२० मनसापिहि विश्वेशं विचिंतयेः धमाः अभ्यासतोऽघतामि संस्पृतात्तेन्यत्रसंततं स्थि
शिवनिहापरापेचपेपाशुपतनिह्नकाः विद्विषोनमनेनेपाःपतेतानरकोऽमुचो १२२ अष्टाविंश
तिकोटीषुनरकेषुक्रमेणहि कल्पकल्पंवसेयुस्तेयेविश्वेश्वरनिंदकाः १२३ विश्वेशानुग्रहंप्राप्य
मुनेऽहमपिमुक्तिदं मन्दतेनात्रविश्वेशोपरासेव्योविश्वेश्वरोऽनिशं १२४ इयंवाराणसीशेपामुने
पाशुपतस्थली तस्मात्पशुपतिःसेव्यःकाश्यांनिःश्रेयसार्थिभिः १२५ अत्रपंचनदेतीर्थेस्नात्वावि
श्वेश्वरस्वयं ऊर्जसितेकसमागेःसकंदःसपरिछदः १२६ वलासवेदःसमरवोब्रह्मणापायान्वमा
तरःसमाप्नुयफलमवाप्नोति स्नात्वासर्वेसंभूतपापकं १२७ स्वेतनास्त्रियावंतहैलोकेदेहधारिणः तावंतः
स्नानमायांतिकार्तिकेधूतपापकं १२८ येनैपंचनदेस्नातेप्राप्यकार्तिकेकंशुभे गलवुद्बुदव
त्तेषांवृथाजन्मशरीरिणां १२९ अनिदृकानननेपुण्यपुण्यपापाचनन्तुतपया नतोविमनसांनिश्च
मानिविंदोमहामुने १३० अनेनैवानुमानेनविद्धिपंचनदस्यवै महिमानंमहाभागसर्वतीर्थो

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

३० नमोस्तमंत्रेण स्नात्वापि यमहाघोरैर्महापापैः प्रमुच्यते १४१ स्नात्वा विन्दुमधवश्राद्धमुक्तिस्तोत्रस्तु धा
निधिः दृष्ट्वा दर्शनं चक्रं स्पर्शं सख्येन पातिना १४२ स्नात्वा विन्दुरिति प्रोक्तः स्पर्शो यावत्तस्तु स्पर्शने
यावत्तस्तु हत्काल्मन्तु हानिर्भि दृष्ट्वा दर्शने चक्रं स्पर्शात्सख्येन पालितम् १४३ स्नात्वा विन्दुरिति प्रोक्तः स्पर्शो
यावत्तस्तु स्पर्शेन तावत्तस्तु दर्शनेन तातः परमानुनदहारिः १४४ स्कन्द उवाच ज्योतीरूपो यथा स्नु
तिः कौस्तुभज्योतिषा ततः एकीभूतः कलशश्च विन्दुमाधवसेवनात् १४५ विन्दुमाधवपादाब्जे
महीहितमानसाः स्नात्वा विन्दुप्रमाणे पानिकलशोऽयं विनिश्चितं १४६ काश्यपास्ति देव च सत्यक्षेत्रं श्वेतं यो वि
न्दुमाधवं श्रोतव्यमिदं माहात्म्यं नन्तेनव्याख्यातो गतिः १४७ पुराणे पंचनदी स्नानेः पुराणमाधवसंक ने
था पुराणोवाराणसीवासः सर्वं वस्तु पापजन्मनां १४८ स्नात्वा विन्दौ सर्वतीर्थे च मेघवापीते पतिस्मिति
स नः स्वसर्वकामः समो हि लक्ष्मीपतिर्भवेत् १४९ श्राद्धकाले महत्पुण्यमिदं माहात्म्यानमुत्तमं द्विजा
नामुञ्जमानानां पुरस्तात्सिद्धयेत् १५० श्रव्यमिदं माहात्म्यं पर्वकाले विशेषतः पुराणे पंचनदामा राम ३०

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

सेपुरायल्लक्ष्मीविवृद्धये १५१ पठितव्यः प्रयत्नेन विंदुमाधवसंभवः श्रोतव्यः परयाभक्त्या भुक्तिमुक्ति
समृद्धये १५२ संप्राप्ते वासरे विष्णो रात्रौ जागरणान्वितः श्रुत्वाख्यानमिदं पुण्यं वैकुंठे वसति
त्वमेत् १५३ इतिश्रीस्कंदपुराणे उत्तरखंडे कार्त्तिकमाहात्म्ये बिंदुमाधवाविर्भाववर्णनेनाम
सप्तमोध्यायः नारदउवाच पालाशपत्रे भुंजीत कार्त्तिके पुरुषस्सदा निष्पापी स्यात्तु नैवेद्यं
हरेर्भुक्त्वा विमुच्यते १ मध्यस्थमीश्वरं पत्रे कीर्पे ब्रह्मणाः सदा कपिला पापदः पीत्वा भुक्त्वा
पत्रे तस्येश्वरे २ ब्राह्मणां च पराः ... नरकं गच्छति मौनिना भोजनं कार्यं कार्त्तिके व्र
तधारिणा ३ घृतेन दीपदानं स्यात्तिलतैलेन वा पुनः आश्विने शुक्लपक्षस्य प्रारंभे हरि
वासरे ४ अथवा पौर्णमास्यां वा संक्रांतौ वा तुलागमे दीपदानं प्रकुर्वीत ... देवि
ति ५ देवालये तुलस्यां ... आकाशे वा ततः परं कार्त्तिके कृष्णपक्षस्य चतुर्दश्यां तिथावपि
६ दीपकं च बहिर्दद्यात् यमस्तु विनश्यति ... सुनायामां ... कालरूपा मलयासह ७ त्र

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

ल

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

कार्ति
३१

प्रोदस्यां शीघ्रास्नेस्सर्वज्ञः श्रीपतामिति इत्यनेनैव मंत्रेण दीपं संकल्पयेत्ततः ८ धर्मराजं नमस्कु
र्यात्तपत्नी छेदयमात्मनः धर्मराज नमस्तुभ्यं भवान् वु तारणो हम ९ अज्ञान ज्ञान हीपापो मे त्वमि
खलेहयाकरः एवं प्रसाधविप्रेंद्रयमं यमपराश्रय १० निवेद्ययेत्तु नैवेद्यं ये त्रयोदश्यां निशामुखे का
र्तिके कृष्णपक्षे च चतुर्दश्यां विधूदये ११ अवश्यमेव कर्तव्यं स्नानं नरकभीरुभिः अन कोम्यु
दये काले कृष्णपक्षे चतुर्दशी १२ स्नात्वा संतर्प्यतु यमं सर्वपापैः प्रमुच्यते अरुणोदयतो न्यत्र रि
ते क्तायां स्नाति यो नरः १३ तस्याब्दिकसंचितो धर्मो न श्यमेव न संशयः कार्तिके कृष्णपक्षे च चतु
र्दश्यां विधूदये १४ तिलतैलेन कर्तव्यं स्नानं नरकभीरुणा तैले लक्ष्मीर्जले गंगा दीपावल्या
श्चतुर्दशी १५ प्रातः स्नानं तु यः कुर्यात् यमलोकं न पश्यति अपामार्गमथो पद्मं च स्नामपे च्छिरसोप
रि १६ ततश्च तर्पणं कार्यं धर्मराजस्य नामभिः जीवत्पिता न कुर्वीत तर्पणं यमभीष्मयोः १७ कृ
ष्णतिलैस्तथा त्रैधं कुर्यात्तर्पणमिच्छया अपामार्गं तथा भ्रमी तत्तीर्थं चक्रमर्दकं १८ भ्रामयेत्स्ना

ल
३१

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

नमश्चैतु नरकस्य तु यापवै सीतालोष्ठसमायुक्तं सकण्टकदलान्वितं १९ हर पापमपामार्ग भ्रा-
म्यमाणः पुनः पुनः २० सप्तवारं समावर्त्य शिरसे नानया स्पृहि स्हले ततो दुर्वब्रह्म मेत्यास्य दी-
पमस्तु पुत्रपोः २१ ततो नकौ ध्यानमनाविनो धातुरोपमसेवको ततुष्टोस्यातां चतुर्दश्यां दीपदानं
नमस्तुतो २२ ततः प्रभाते विप्रेन्द्र देवान्संतर्प्य यत्नतः मनुष्यांश्च तथा पित्र्यान् पितृन्संतर्प्य
भक्तितः २३ यमं च तर्पयेन्मन्त्रैर्धर्मराजस्य नामभिः पठतोपवीती विनाकार्ये प्राचीनावीति-
ना तथा २४ देवत्वं च पितृत्वं च यमस्यास्ति द्विरूपता यमाय धर्मराजाय मृत्यवे चान्तकाय
च २५ वैवस्वताय कालाय सर्वभूतक्षयाय च औदुम्बराय दध्नाय नीलाय परमेष्ठिने २६
वृकोदराय चित्राय चित्रगुप्ताय वै नमः नामगोत्रे समुच्चार्य स्वपितॄन्पितर्पयेत् २७ दी-
पाः प्रदातव्याः देवानामपि शोभनाः अमावास्यां चतुर्दश्यां प्रदोषे दीपदानतः २८ यममा-
र्गान्धकारेभ्यो मुच्यन्ते कार्तिके नराः चतुर्दश्यां दीपदानं शिवदुर्गार्यमेव च २९ शालेर्हता

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

का०मि नां च तथा पितॄणाम नृपं भवेत् ततो यस्त्वनुदिष्टं भोजयित्वा तपोधनाः ३० यो वा नैव तथा विप्रा
३० न्शिवलोके महीपते दानं दत्वा च विप्रेभ्यो यमलोकं न पश्यति ३१ नक्तं शिवचतुर्दश्यां यः
कुर्याच्छिवपूजनं नाकं कल्पं तेनापि प्राप्यते पुण्यमीदृशं ३२ कुमारीर्वै द्वैकामं रूपं तथा यो
व्रतयोधनात् गतं सूपफलं तेन प्राप्यते नात्र संशयः ३३ कार्त्तिके भौमवारे तु विप्राल्लक्ष्म च
तुर्दशी तस्यां भूतेशानभ्यर्च्य गच्छेच्छिवपुरं नरः ३४ ततो दर्शदिने प्राप्ते सुप्रहृष्टमना नरः स्ना
त्वा देवान्मनुष्यांश्च पितॄन्नपि हि तर्पयेत् ३५ कुर्याच्च पार्वणं श्राद्धं पञ्चभिर्वा षड्भिर्वा द्विजैः भो
जयेत्तान् विधिवद्विप्रांस्तोषयेद्दक्षिणादिभिः भेरीमृदङ्गपटहवाद्यैः सुमनोहरैः तस्यां महोत्स
वः कार्यो दीपमालाय महामुने ३७ रात्रौ दीपान्प्रदातव्या गृहे तीर्थे चतुष्पथे आरामे वा गवां
गोष्ठे पितृणां तृप्तिकारकाः ३८ रात्रौ जागरणं कुर्यात् सुराणां गणादिभिः घृतेन वा महेशाय दे
युवतीनां च लीलया ३९ परेद्युर्वैष्णवतो भोगान् भोजयेद्यानतो रमान् कुर्यात्पो द्व वरं भक्तो राम
३०

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

सुधाकान्तिविभ्रमं ४० अद्यप्रावेश्माप्यते चलक्ष्मीमाश्रयपतेगरहान् अतः स्वलंकृतालिप्ता दीपैर्जी
का र्णैर्नोल्लसवैः ४१ सुधाधवलिकार्यापुष्पमालोपशोभिता माल्यानुलेपनैर्हृद्या हृन्स्त्रीपावे
वदन्ति गा नवैर्वासोभिराकल्पैः स्त्रीपुमांसौ च भूषितौ गीतहास्यरसैर्भोगैः कुरुतां जागरं
निशि ४३ नवैर्वस्त्रैश्च सत्पद्मपादद्विजाः सर्वबुद्धिवांधवाः सर्वा निशां प्रदीपा कार्या धूतेन
पुस्यते ४४ पद्महस्तमसाविश्तस्या रात्रौ तपोधन लक्ष्मीश्च पद्मजातेन तं अलक्ष्मीश्च पते
रहे ४५ सुप्ते कृष्णे प्रसुप्ताश्चानिरालवा प्रवेशिता सप्रकाशो गृहे तस्या रात्रौ बालेव तौ वि
र ४६ अत्राप्युदाहरन्तीमां गाथां धनकामेनकेनचित् ब्राह्मणेनाप्यभजेतास्कन्दवै सत्यशर्मणा
४७ शौनक उवाच सत्यशर्मा द्विजः को वै का गाथा प्रोक्ता पुनः सप्रकाशं च भवनं तस्यागा
तेवते निशि ४८ नारद उवाच पुरा सेन द्विजः कश्चित्सत्यशर्मा सुधीर्वसन् धनार्थं चेष्टते कर्म
निस्वो व्याकुलमानसः ४९ धनं मम पत्नी हस्ता द्धर्मं कुर्यात्तथाप्सु रवं दीपत्राणालंकृतास्पु

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

३३ गेहं कुर्यां मनोरमं ५० एवं मनोरथा विष्णुः सर्वदेवोत्तमोत्तमं हरिं ताश्चावनार्थं सः प्रजापामास मम
तितः ५१ एवं चार्चयतो विष्णुं परां प्रीतिं चनैकृ वित् श्रुतेश्च विनाशं व प्राप्ति विविधं पुनः ५२
निर्वैस्मोति विप्रस्य ब्रह्मण्यं मेरुपमैः पद्मकोकाविहृ विष्णुनाति एवं महामुनाः ५३ तेनोक्तोव
नकामस्त्वं शिवमार्ग चयाधुना न हरिः कामिनः कामं दत्ते पदम्मिवामये ५४ निष्कामैस्तु
हरिः प्रज्योभजनानन्दनिर्वृतैः सर्वं कृतवैराग्यैस्तत्र यानामितमो द्विज ५५ इति स्कन्दाच
प्रवचोपमुनातीरसंश्रयं लिंगं शिवस्य संपन्नं प्रजापामास वान्वहं ५६ वर्षे प्रसन्नो भगवा
न्रुद्रस्त्वैश्चर्यं लिंगादेवजन् लक्ष्मीति प्रवेनुनस्मात् हस्तस्य स्वरामितः ५७ गतदापावत्त्वाज्ञाम
मिद्रमेव वचोस्पके हीपावल्यां निशां प्रैनागराः सर्व एवते ५८ स्त्रियो लोग देवदीपं चनकुर्युमि
गालया नमेस्कारपपा वैराज्ञानमिद्रमेवच ५८ राजानं दत्तापवचोतितुष्टः किंपावि
नत्वल्पमितिप्रहस्य दत्तैस्वविभापवरं महात्मा हृष्टो विप्रोनितरां देहं गामम इतिश्रीपद्मपु रम
३३

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

॥ ॥ोऽत्र खंडे कार्तिकमाहात्म्ये ९मोऽध्यायः नारद उवाच पद्मजाता निशा सा च तस्मिन्नहनि रति
पं तद्वचः स्मारयामास सख्यं श्यामो त्वया चितं १ तेनाथ स्वंगहं शोभिष्कृतं वै सस्य रामे रा हि
पावली कृता रात्रौ रह सैरीलाद्भि कौतुका २ सर्वत्रानात्र पाल स्त्रीरं ध कोटि विनाशिता नदैत्य
लेकृतं ज्योतिः प्रकाशो प्रविवेश ह ३ हस्ते नलीला कमलेन रहीला काव्यामनो हारिकराल्य हा
मा मनुष्यनारी सदृशाकृतिः श्रीमिंयैर्धिते नायारद्द विशंती ४ कठोरत्तेपतिमे इत्राकुपस
नोनवकस्य चितं ते वातिचं चला लोके सदोषौ दोतु दंपती ५ नेहस्यैपत्न्यापापाहि वै वपास्यान
ताद्विः श्रीरुवाच श्रुत्वैतत्सतत्वैवं वेद्यस्य न्यो न रा श्रयः ६ निष्कला हंभविष्यामि प्रवेश
रहिमे रहं द्विज उवाच पद्मविधुष्वं वपोऽहि [illegible] तिष्ठुसेवापद्यं कुरु ७ सदाधर्मा वमाकुर्या लि
श्रोद्दे वास्यया तथैस्य साविरा ऋह्नं तस्य वै सस्य रामताः ८ सदा द्विः संपद्मा मासी दाद्वि [illegible] ना ऊ.मा.
गते धेनेनतेनाविशोऽपिपद्म दाननतफक्रियाः ९ चकार विस्मृप जाव वृक्षस्य शमीताः ८ ॥ ८ ॥ ८२

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

कार्ति ३४ सपत्नीकोसौग्रामे संस्थितोभवत् धनेनतेनविप्रोपि परस्त्रीनतपःक्रिया: ९ चकार विष्णुपूजांच दृढो वै
राग्यमापच तस्मात्तस्यां निशायांच गृहे स्वद्वन्दीपके १० स्वबाचालंकृतैः स्वेपत्न्या कामैरतोहि भि
क्षिजाः तस्यैव विप्रस्तु स्वस्यग्राम्यानैषम्यमपोच्यते ११ तस्य भार्योवाच सर्वाश्रमेषु गार्हस्थ्यं धन्यं सर्वो
त्तमं तथा श्रवाश्रित्य हि कामादीन् दानं पानं जपन्ते पुमान् १२ अन्येषामुपकाराय चापारांमेकएव हि
स्मार्तस्थो धनमप्ते किं करोत्सु चिंता क्रियां १३ श्राद्धं वा निच्यिसेवां च परदानं व्रतादिकं च्यनेतां
धनहीनेन कर्यं साध्यं भवेद्धि १४ कालं च पापकरोवैराग्येषु दृष्टे सति धनाशां च गृहं चापि त्यक्त्वा
कांतं समाश्रयेत् १५ यावत्तद्गृहस्थस्तावद्धि कर्म कुर्वन् हरिं स्मरन् धनमोक्ते तत्कृत्स्नं परजनेभ्यः कि
पेक्षितां १६ न मोले क्षेमे महादेव्यैतज्ज्ञानान्वेहारिप्रिये त्वद्विनान्यत्स्वतापातिज्ञगच्छवं विवर्जितं १७
नारद उवाच इत्येवमुक्त्वा विप्रस्य तस्य वाक्यं हि तत्त्वधीः प्रवव्राज पुरीं प्राप्य मथुरां हरिभक्तिमा
न् १८ तत्राप्यसौ तु सदा वितोसौ समाराध्य समाधिना हरिं पारगामापेक्षेत्रैव पावनितोभवत् १९ एम ३५

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

शौनकउवाच येनस्त्रियःकुलस्त्रीणांसुभगाःसुप्रजास्तथा पातिव्रत्यपरास्सन्तन्तद्व्रतंब्रूहिमेप्रभो
२० नारदउवाच अरुन्धत्याखलगोस्थेष्टसुखेनाव्रतंशुभं यन्मयाकस्यचिन्नोक्तंरहस्यंसर्वपापनि
हं २१ ऊर्जेस्नातकृतंकृत्यंपंचरत्नपातपोधन यस्याव्रतामाचेराशास्त्रियःसौभाग्यमाप्नुयुः २२ प्रि
यासाद्यैवगृहोनिःसौतेविस्तुःसुखोस्थितः तस्यास्तत्रैवतेनैतत्स्मात्संप्रोक्तासुखेसुप्तिका तस्यांध
नुमपैवतोभिगावान्धवर्गोकः निजालयेजीवमृत्रोनिषिद्धासुखेसुप्तिका २४ ब्रह्मविष्णुशिवा
हीनांमूर्तींश्चविलिखेत्ततः सौभाग्यहेतवेभक्त्याकुर्यात्यातिरात्रिवत्व २५ व्रतार्थंकल्पयेत्स्वाः
एकोपकरणानिच ततःसुगंधद्रव्येणगात्रमुद्वर्त्यपूजनं २६ स्वाभिःसुखोदकेस्नानंकर्त
व्यद्विजसत्तम स्नात्वावस्त्रमनोहारिपरिधायपयाविधि २७ सुवेशाःप्रतिष्ठांचकार्यपिला
त्रिकन्मना पूजनीपूर्वविधानेनगंधपुष्पाक्षतादिभिः २८ स्त्रीभिःसहिवानिपुष्काभिःसुखाग्नि
मिदकाः सुखेनांकोटिहेस्यायापश्चवतोलिखितामया २९ पूजारसकेसुमदैतासायपेरूतुमे

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

सुर्वं सुखदां नित्यं नमस्तुभ्यं जीवात्मिके सुखप्रदे ३० पितृप्रिये त्वरोमेनां यत्नां मेरुत्वं बालकान् ह
ष्टे हि जयदे हितैषिणि विदेहिसुखवेधन ३१ पुत्रा स्वपत्नीमे कामान्समस्तान्सुखमाहरात इति संस्त्र
ष्यतां देवीं पतिव्रतां शिरसि नितनैः ३२ लक्ष्मीपद्मानन: कायाधवपुत्राभिरहरात हीभि:पद्मो
महारे रामश्चैरेभिर्हरिप्रिया ३३ जयदेवि जनान्यानर्वि क्रोर्वन्नसि सा स्थिते स्मेन मोस्तुते
त्रसौभाग्यदे हितीर्थवल्लं ३४ जगन्नियामहेलक्ष्मी हीपमाल्या सुसूतले हरिवक्षस्थिताय
यासा देवीवरदास्तु मे ३५ इति स्तुत्वा भगवतीं महालक्ष्मीं सुखप्रदां भक्त्या संस्तुत्वा कोऽनीपद्मे
पद्माल्या रूपे कृपा ३६ ए तत्स्यान्यस्त्रोत्राभिरिस्मारद्युरुषोत्तमः ततः दिनं पदिहिर्षेगावयातिकु
त्रिपुगाव ३७ तस्य संवत्सरापा वज्रपो भवति निस्पृशाः हाकरेण पुराणो पाङ्गीयामहतमाश्चि
त ३८ सेनाणो भवान्याहि जितः एवं महेन्द्रः स्वतः संपाको कौङ्ः वोनन्तप्त्रामो दिगावाः राम
३९ स्वर्धाविलितगाले: सर्वेश्वर्यमवाप्य ३९ ततः दिने स्मा सुपो पम्यतस्य संवत्सरो जयः ४० ३५

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

पात्रयोषित्स्त्रस्यास्वनिपत्युर्निर्दिशेद्वचो तस्माज्जपकरस्तस्यास्तेपोस्पतीनां वनतत्त्विने ४१ ल
क्ष्मीस्वरूपा जाचकर्त्तव्यानृभिः स्त्रजोपचारतः एतत्तेसर्वमाख्यातं रूपसौभाग्यदायकं ४२
सुखे राज्ञिव्रतस्त्रीणां सर्वकामफलप्रदं इत्यविधानेन पतिव्रतायाकरोति हृष्टा सुखे
न विमानस्थे ४३ व्रतेस्मपुत्रावनधान्यपुत्रान्सर्वकामसा भवती निसर्वं इतिपठतिपड
यपः श्रुणोति प्रसंगात्कलिकलुषविनाशं प्राप्यपाति स्वर्गः ४४ नातिम पुत्रवतीनां
योरस्त्रतिव्रतास्पस्मृतिनृभवनः सेव्यते वाप्सरोभिः ४५ इतिश्रीपद्मपुराणेउत्तरखं
डेकार्त्तिकमाहात्म्ये नवमोध्यायः शौनकउवाच भगवन्कथितं त्वेन कौमुदीपालवयो
तां तस्याः पत्रस्य पापस्या नारदउवाच श्रूयतां द्विजशार्दूलपत्न्यकन्या
तत्त्वविनेभवेत् सर्वमत्प्रवक्ष्यामि पापविध्युत्पुरा पुराकृतपुरासा शुनेवैदवि
तीवनः वसुवादिति जायातिर्व्रतंजितविक्रमः तस्यपुत्रो बलिर्नामसात्विको धार्मिकः प्र एन

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

पु

पुः एकेनापि प्रियं सर्वं वर्णमेधशतं द्विज चकार विधिवच्छुक पद्मनाभी स्तुविहितं ततस्तस्य
वाजिमेधः श्रावृद्धः शतेन तमोस्तुते तेन मर्त्यलोकेन हेमादिवमारोहन् मिष्ठता सूर्यात्मेकपद्मलः
शंकरस्यारि निधिपपो निजाधिकार रत्नार्थं बृहस्पति पुरोगमः श्रीवासुदेवं तुष्ट्वा वपुः गणपुरुषो
त्तमं अनादिनिधनं देवमवाङ्मनसगोचरं जपध्वं जगन्नाथ जपजेनजपापह जपकामद
भक्तानां प्रभो विष्णो नमोस्तु ते नमः कृपायाविधायां जनपमानिन्तद्विमर्द जपकालात्म
नेनन्त निर्जनदनमोस्तुते जपविश्वंभरा धारजपदेवपनिषूदन जपभक्तवात्सल्य प्रसीद
परमेश्वर इति स्तुतस्तेनात्मा पद्मकोशा मधुसूदन आविर्भूतो वाहयेव प्रसन्नश्च ब्रवीद्गुरु
हं श्रीभगवानुवाच किंचिन्तितं कृपयालूपाकदेवराज वद स्वमम केनतेमापहितो मानोपदवं विमि
हितः इति स्मृत्वा हरेर्वाक्यं पराकोह सुसमत्वितः वभाषे कमलाकान्तं हर्षगद्गदया गिरा इं०
उवाच त्वामिन् त्वत्प्रतिदैत्येन वलिनामयदानवे हतो धर्मेन वाजिमेधःशतैर्वोत्तमहीनले

रा ३६

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

तस्मात्त्वमसदृशं तपस्विनस्तोष्यसि ते प्रभो कश्यपो मनसा वाचा मपिप्रचलितेऽपा इति श्रुत्वा जगा
मा पयोव्रतं कृत्वा कश्यविज्ञेन सः निजगामस्मरन्तं तेनैव वैकुण्ठं पातकं नु त्वया त्वचितानो कार्या गच्छ पापा
निजं पुरं ततः प्रणम्य विष्णुं सा पयोधिकौऽमरावति प्रहृष्टनिव हृष्टात्मा हृष्टस्य ति पुरोगमः त
स्मिन्माते द्विजश्रेष्ठ देवानुदेवो गायत्रि वामनं रूपमास्थितो स्यागात स्तत्र बलेर्मखे यावत्स राजा
ति तत्र सज्जवाचस्तेनपुङ्गवः कमपि त्वा त्रिभुवनं विष्णुः सद्व्ययेन वै पदेन तु निशाई लघु नत्त्वमा
र्द्धमानः प्रोवाच बलिराजानं सार्द्ध पृथ्वी पदं देहि प्रासमयापि त्वदेहि मे त्वं पादाद्भसमिता प
तः सत्यवरो राजा बलिदैत्योत्र विष्णवे धीरश्रीमान्निमं पृथ्वं देहि वैरोचनो ऽतुले पश्य क्रमणाति
न विष्णुना सगतो बलिः पातालं मुनिशार्दूल तिष्ठस्य प्राविष्टस्य राट् तु यथार्थं कार्त्तिके तस्य शु
क्लाया प्रतिपत्तिथिः सा विष्णुनैव दत्ता हि कौमुदीसंस्मृता त्वं बुधैर्वैकुण्ठस्य पादेन महीतलेयापि ततः ए
पंततो द्विधा धातुर्जोतिर्गमः कौमुदीसेवेषा कौमुदी स्मृता बलिराजप्रसन्नो स्मि तु [illegible] ंतत्वसा

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

कौमु ...तं लोकाः सर्वे करिष्यंति श्रिये से कौमुदीव्रतं पद्मार्पितोऽहमनेनाविस्सर्वेभीतेनाभिप्याववनाम
३० हात्मनो दैत्येन तेनाथ कठोरस्य रूपाबद्धो बलिर्वामनमूर्तिना ततः वद्धानीतोऽपि पातालं विष्णु
नः विक्रमानमः नाम्ना स्वयमपि दैत्यः स आविनः सुतलं सुधीः तं होवाच हरिः प्रीतस्तस्मै दैत्याय प्रभा
गस्ततः ऋक्षा त्रिपदं दत्त मर्त्यन्नं कं कृतं जगत् तत्यापरक्षिपाञ्जनेनपत् तयोः जन्मकृतमापूर्वाति पारि
तेन तु वामनं व्रपत्तं तत्पत्नं कृतं तत्व वास्तु मानुष्यं प्राप्य ये लोका न करिष्यंति ते व्रतं भविता लक्ष्मीं
पाप भोक्तार पुराप स्वकृतस्वशः इति तस्मै वरो दत्तो हरिणा धितिजाय च ततो वरप्रदश्यो सो ब
लिराजदिने सुदा ततः प्रभृति लोकेऽस्मिन् प्रवृत्ता कौमुदी मुने सर्वोपद्रवहारिण्यै सर्वशोका
पहारिणी गृहस्य मध्ये शालायां विशालायां ततुपीठके बलिमालिख्य दैत्येंद्रं वर्णकैः पंचरंग
कैः सर्वाभरणसंपूर्णं विंध्यावल्याः समन्वितं संपूर्णं कुष्मवदनं किरीटकटकैर्युतं हिरण्य
दैत्यामानं चार्वाचंचवक्षो मितं प्रवृष्ट वक्त्रं तं सौम्यप [illegible] कुंडलं कुष्मांडवालिनं भोमु एम
३०

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

रत्नवसंवृतं पुत्रपौत्रसुहृत्भार्याभृत्यस्वजनसंयुतं पूजयेत्तं विधानेन ततो विगार्न्तक
स्तूरी चंदनागुरुकस्तूरीकुंकुमाद्यैः सुगंधिभिः इंद्रैर्वैदेतुपुष्पैश्च कह्लारैरक्तकोत्पलैः
सुफलैर्धूपदीपैश्च नैवेद्यैर्गुडपूपकैः स्वचपैश्चलिनामानं मंत्रेणानेन सत्तम बलिराज
नमस्तुभ्यं विरोचनसुत प्रभो भविष्येंद्र सुराराते पूजेयं प्रतिगृह्यतां एवं संपूज्य विप्रेंद्र रात्रि
वाद्यैर्नृत्यैस्तवैः कारयेत्तत्र नरैस्तत्र संकथानकैः बलिमुद्दिश्य दीयते यानि दानानि नरसत्त
नारद नरैस्तान्यक्षयाण्याहुः मया विधिविदो जनाः यदत्र दीयते किंचित्स्वल्पं वा यदि वा
बहु तदक्षयं भवेत्सर्वं विष्णुप्रीतिकरं परं एवमेकमहोरात्रं वर्षे वर्षे तु नारद दत्तराज
बलेराज्ञः श्रीदर्शनंचमहीतले लक्ष्मीं करोति पश्चैषकुलत्स्य गृहेभयं सुस्थितं त्वेममारोग्यम
वेत्संपन्नमुत्तमा पापाष्टमेन भावेन तिष्ठत्यस्यां न नारद सतात्सर्वं फलं विंद्यात् यस्मात् स्याहृपर
मेश्वरः तस्मात्सर्वप्रयत्नेन कर्तव्या कौमुदी नरैः वैष्णवान् वीचपतीयं पेत्रीतु ना

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

गो॰मा॰ति॰ हृदि पोऽस्य वै सर्वजनप्रमोदैः कुर्वन्ति ये सुमतयो बलिराजपूजां नानोपभोगसुखवृद्धिविनाशिपं ते संप्राप्नु
३८ वन्ति सकले प्रमुदैव वर्षे नीराजनावृत्तिदिनेऽस्य दिपत्करं त्वं वेदविदांवर । तस्मिन्नवसर एव
स्यामि स्वागभागवतो नमः ततो बलेर्हृदि स्थापयेद्गोमयरचितस्य मुनेश्री बालगोपालस्य प्रा
गोवर्द्धनो महान् बलिराजो द्वारपालो भवान् धर्मवप्रभो नित्यं वा कुपालनार्थं च सुगोवर्द्ध
नगोपते इति संपूज्य गोपालानां वर्द्धनसमन्वितं पतिष्ठाप वर्द्धकधीमान भक्त्या संपूजयन्मु
ने गोपालमन्त्रैर्विशेषणकोऽस्तु वविभेदकं गोवर्द्धन कृताकुन्तेपलतामेरगोपते गोवर्द्धि
नध राधारसोकुलत्राणकारक विष्णुबाहुकृतच्छायपगवांकोटिप्रदो भव इति संप्रार्थ्य वि
धिना भक्त्या भोज्यैश्च भावकैः ज्ञातीनवं पूतान् सर्वे पूजनक्रमणो भोजयेन्नतः ततः स्वपवसुजीत
सुवस्त्रः सपरिवारः मदृवान्महिति भो समस्यान्तः पुरवासिभिः वहेत्तां बलहानेश्वपुष्प
चंदनकुंकुमैः स्नानैलेवंगाकर्षकैस्तौ मिष्टतान् पृजनं कृत्वैतत् सर्वं मनेवेद्य पुनः कु एम ३८

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

पूर्णमहोत्सवं अन्नकूटमिति ख्यातं विष्णोर्भक्तमानुशोभनं इति श्रीपद्मपुराणे उत्तरखंडे का
र्तिकमाहात्म्ये दशमोध्यायः नारद उवाच कार्तिके मासि शुक्लायां द्वितीयायां मुनीश्वर कर्तव्यं
तु विधानेन स्वपंस्तुनिवाहतो ब्रालेषु हृत्वैनो स्यापवितये ह्यात्मनो हितं प्रातः कुर्याद्दिने स्नानं देवता
र्चनपूर्वकं ततः शुक्लांबरधरः शुक्लमाल्यानुलेपनः हैमनित्यक्रियो हृष्टः कुंडलांगदभूषितः ततो
ऽसौ दर्शयन्नामभगिनीपादभवेत्सुने तस्या गृहं समासाद्य सुदृश्वा तोऽभिवादयेत् भद्रे भगिनि सुभ
गोत्कृष्टे मातर्ससी हहो अपसेवनमद्य कर्तुं आगतोस्मि तवालयं इति श्रुत्वा भगिन्या पित्रानुवि
नयपूर्वकं सत्यवाक्यं ततः स्वास्वस्तकारः क्रियते महान् अद्य चारुमति भ्रातः त्वत्तो धन्यास्मि मा
ह भोक्तुं ततो घनमतरो हे स्वानुषे कुलदीपक कार्तिके शुक्लपक्षस्य द्वितीयायां महोदय यमो यमु
नया एवं भोजितः स्वगृहे ह्वितः ॥ अस्मिन्दिने यमेनात्र नारकीयास्तु मोचिताः अपाविद्धाः कर्मपाशैः
विष्ठपापपंक्तितै पापेभ्यो विप्रमुक्तास्ते मुक्ताः सर्वे निबंधनात् तेषां महोत्सवो वृत्तो यमराष्ट्रे सुखा

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

वहः तस्माद्वंधोघमक्षेत्रे भोजनं कुरुत्वात्तिके शुक्लायां हि द्वितीयायां सुवांधवायुषे श्रियै इति संप्रार्थितो भ्रा
ता भगिन्यामंदिरे मृणे भोजनं हर्षतः कुर्यात् हायुषेयशसे श्रियै ततः प्रहर्षात्सुमतिर्भगिन्यै सुविधानतः स्व
र्णालंकारवस्त्राणि दत्वा सत्कारमाचरेत् प्रदद्यात्सुजिनादूलप्रम्य यावनतः सुधीः आशिषं प्रतिगृह्ययो
ग्यानमस्कृत्य समापयेत् सर्वा भगिन्यः संतोष्याज्येष्ठानुक्रमतस्ततः वस्त्रान्नपानसंस्कारैर्निजवित्ता
नुमानतः अभावे च स्वसुर्वंसन्नं न सत्पितुः स्वसुः मुने हस्तात्स्वभुंजीत भोजनं पुष्टिवर्धनं ऊर्जे यम
द्वितीयायां पूजितस्तर्पितो यमः महिषासनमारूढो दंडमुद्गरधारिभिः वेष्टितः किंकरैः पुष्टैस्तस्मै य
च्छति वांछितं भ्रातुरायुष्यवृद्ध्यर्थं भगिनी नियमस्य वै पूजनीयाः प्रतिष्ठाप्य इति मासुविधानतः मार्कं
डेयो बलिर्व्यासो हनुमांश्च विभीषणः कृपो द्रोणिः परशुराम अष्टौते चिरंजीविनः मार्कंडेय महाभा
ग सप्तकल्पान्तजीवन चिरंजीवि यथा त्वं भो तथा मे भ्रातरं कुरु एवं कुर्वन्नरो विद्वान्न याति यमयातनां अ
पमृत्युं न वाप्नोति सत्यं सत्यं हि नान्यथा यं यमोतिथौ पमुनपापमाराजदेवः संमोजितः पितृपतिः स्विवसोहर्

एत

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

न तस्यां मुनिश्रेष्ठ तिथौ हि गरिमातीन्याः प्राप्नोति वित्तमतुलं विपुलं तथायुः इति विधिरंतिक पंचादिने श्री
वलोविहितं कुरुते नरः इहामुत्र सुखो पुत्रवाप्य परलोकरतो रमते त्रोदिशैः इति श्रीपद्मपुराणेऽत्तरखंडे का
र्त्तिकमाहात्म्ये एकादशोऽध्यायः ब्रह्मोवाच शुक्लाष्टमी कार्त्तिके तु स्मृता गोपाष्टमी बुधैः तद्दिनाद्वासुदेवो
स्मृतगोपः पूर्वं तु वत्सपः १ तत्र कुर्याद्गवां पूजां गोग्रासं गोप्रदक्षिणं गवानुगमनं कार्यं सर्वकामार्थसि
द्धये २ तथा सत्ययुगादिश्च कार्त्तिके नवमी तिथिः माघे स्वत्सुभिर्यत्सुराध्ये विधिवत्तापरूपदेवताः ३ तत्फ
लं लभते मर्त्यो नवम्यां कार्त्तिकस्य तु कार्त्तिके नवमी पुण्या पितृणाममृतस्रवा एव तस्यां स्नानं कृतं दत्त
मनंतफलमुच्यते ४ नारद उवाच पितामह महाप्राज्ञ सर्ववर्णाश्रमप्रवर्त्तक कार्त्तिके शुक्लपक्षे च न
वमी या तिथिर्भवेत् ५ तस्यां विधिः समाचक्ष्व संसारार्णवतारक ६ ब्रह्मोवाच शृणु पुत्र प्रवक्ष्या
मि माहात्म्यं पापनाशनं अक्षयापापनवम्यास्तु पक्षोऽयं वेदविविष्टपे ७ तदहं ते समासेन वा कथयामि
यत्तपोधन कार्त्तिकस्य च शुक्लस्य पक्षस्य नवमी तिथिः ८ अक्षयानवमी प्रोक्ता व्यासाद्यैर्मुनिपुं

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

का॰त्रि॰ सर्वैः तस्यां पत्नकरागीवं स्यान्नस्वर्गं स्वकालिप्रिय ९ ब्राह्मे मुहूर्ते वोत्थाय चिंतयेदात्मनो हितं प्रा
८० तः कुर्यात् द्विजस्नानं ततः पावनं पर्वक १० परिधाय शुभे वस्त्रे उपविश्य शुभे पीठके प्रक्षाल्य हस्तौ
पादौ च ततः आचम्य वाग्यतः ११ कृत्वा नैमित्तिकं कर्म पूजयेद्दिष्टदेवता विष्णोः पूजाविधाना
तु तथा पंचोपचारतः १२ विश्ववेन मन्त्रेण कुर्यादावाहनं ततः राधादामोदरायावेत्यासनं तु
समोतम १३ पुंडरीकविनेत्रापपाद्यं दद्यान्मुनीश्वर स्नानं भक्तवत्सलाय आचमनीयं तथैव च
१४ श्री वैकुंठनाथाय वस्त्रं विष्णुयोनये गोपीनाथाय उपवीतं ततः कर्पूरं च १५ ततः पूजा विधि
तेनाप्युच्च पुष्पफलाद्यतैः कर्पूरेणापि तत्पुत्र सौगंध्य विटके शुभे १६ धूपदीपौ ततः दत्वा सम्यक्
प्रदर्शयेत् प्रदद्यात्तत्र नैवेद्यं प्रक्षाल्य ताम्बूलं च १७ ततश्चानीय कूष्माण्डं पंचरत्नयुतं द्विपि
सहितापयुतं कार्यं वक्तुं दक्षिणायुतं मुने १८ ब्राह्मणाय नोत्सृज्य पञ्च सामग्री निमित्तपूरा कूष्माण्डबहु
बीजाद्यमनत ...ः शांतिं प्रपद्य मे १९ प्रतिमं तेन ब्राह्मणाय दद्यात् कूष्माण्डं सर्वकामदं संकल्पदेयं विधा एम
८०

Jagannath Bhattarai Collection: Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

पश्चीपतामित्यथोत्तमः २० कूष्मांडदानावसाने ब्राह्मणांन्वै विसर्जयेत् स्वभक्त्यातोषयेत्तान्वै
नमस्कारेणवापुनः २१ स्वर्णेनहेकुरुते वैतुलादानेस्यपत्फलं तत्फलंलभतेमर्त्योनिवम्यांकू
ष्मांडदानतः २२ शांतिभिन्नहेतुर्वोपांतथाब्रह्मांडदानतः प्रयागेमाघवेंकार्यातथाकांतिमवेतिकां
२३ कैरवावींकैयालामायांनर्मदायंमनुनांतथा केदारंपुष्करेगंगासूकरंफल्गुतथा २४ स
र्वोदारंवाहवगत्वापार्त्तेमसमुद्रे यत्फलंदृशभिर्वर्षैस्तत्फलंकार्तिकेभवेत् २५ कूष्मांड
स्यापिदानस्यफलंस्यात्तत्समंद्विज गवामयुतदानेनसम्यग्दत्तेनयत्फलं २६ तत्फलंलभ
तेमर्त्यः कूष्मांडस्यानुदानतः तावंतिकुरुतेकोत्रपापानिद्विजसत्तम २७ पार्वतिपातिदाने
नकूष्मांडस्यतुनारद कूष्मांडदानकर्त्तारंनयमोनचकिंकराः २८ एहितुंनसमर्थाविकल
कास्तपनंपथ्या महापातकयुक्तोपितथाउपपातकैः २९ नरोपिशुद्धतामेतिप्रमत्तो
कनाग्छति कूष्मांडदानकर्त्तारः सर्वलोकान्व्रजंतिहि ३० स्वैच्छपापर्वतत्तेनानाभोगरता

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

४१ द्विज नारदउवाच मर्त्यलोके केन दत्तं तु व्रतं सत्यं पितामह ३१ एतनं कूष्माण्डकस्य पुण्यं कौतुकस्य हि
मे ब्रह्मोवाच श्रृणु नारद वक्ष्यामि त्वया पृष्टं तु सहेतुकं ३२ प्रश्नोऽयं प्रसन्नतायाते वै श्रवोसि विप्रार्
द हंत ते कथयिष्यामि इतिहासं पुरातनं ३० पमहूतस्य सेवां कृत्वा तथा द्विजस्तुतस्य च पमहूतस्य
वचनाच्छ्रुत्वा द्विजवरस्तथा ३३ वैकुण्ठलोके विष्णोः अप्सरोगणसेवितः इति श्रुत्वा मुनिवरः
ब्रह्मणो वचनं शुभं ३४ उवाच वचनं ह्येकं कश्यप त्वं पितामह कथं तपोः समं वादकं कथं मुक्तो
पमालयात् ३५ संप्राप्तो वै स्म वैष्णवं स्थानं पश्चात्तापान्नरोत्ति ब्रह्मोवाच श्रुतवैश्यो महात्मा मोया
५ पुनस्पिगिरे यः ३६ तस्य स द्विजबालगो ग्रामधर्मेति विश्रुतः तेनाशलं धान्यं समार्जितं प्रचुरं प
या ३७ पुण्यकार्याणि तेन तेवाद्वैकं समुपागतः तस्य पुत्रौ तु संजातौ नाम्ना कर्मधनञ्जयौ ३८
तयोर्मध्ये प्राक् हेमलजं गामं तपसेवनं तपकूप स्वभावौ सौ वासुदेवमनाः सदा ३९ प्राप्तवान्
वैष्णवं स्थानं पश्चात्तापान्प्रोचते तनस्तस्य सुताव्येतौ स्त्रियानरकगामिनौ ४० वार्द्धाप्रतिसमस्कौ राम ४१

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

मद्यपानरतौ सदा नवाकंस्म्राफतैमातुर्दृष्ट्वानांतकनारद ४१ परस्त्रीष्वप्यसक्तश्च सदृशं वधातेतथा
एवं कृत्यं च तत्पंनी तंतांश्च हृत्सा मृत्युमोपवे ४२ मद्यं वारांगोलेन रवैश्यापतिप्रियेषु वे स्वपाप्येत
स्वनदत्ते सप्तर्ष्वाजमिचोरवो ४३ स्व्यच्छतपाहुरधियोवीरमार्गानुसारिणौ राज्ञो नु कोपपालेन
हतौ तत्रानिरा हतौ ४४ वनमालावास्थितावैतौ धर्मकर्मपरायणौ मासमात्रेण संजातौ सिंह
स्तमुपागतौ ४५ एकस्मिन्दिवसे पुत्र मृतौ परमपुरीं गतौ परमतौ स्तुवन्वाक्यं धर्मराजवच
स्तनः ४६ इहानीतौ पापमपापौ कां शास्तिं क्रियेत विभो किंकराणां वचः श्रुत्वा तदैवेव
स्वतो परमः ४७ चित्रगुप्तं लेखमानं जनेतत्रनावस्मुभास्तु मंस्वतन्क्रोधतास्त्रान्तहमौ कुत्र क्षिपाद्दे ४८
चित्रगुप्तोब्रवीद्वाक्यं किंकरान्सकलधारिणः एकस्तु नीयतां स्वर्गं पत्रमोगोत्रसास्वतांः ४९ अ
परः क्षिप्यतां स्थानरके पातनाकुले चित्रगुप्तवचो श्रुत्वा किंकराः सकलधारिणः एकस्तु नीयतां
स्वर्गं पत्रमोगो वचः श्रुत्वा तद्भूतः प्रियं वचः ५० गृहीत्वा वनं नुष्टो स्वर्गमार्गमुपागतः

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

४२ ते दूता पापकर्माणं गृहीत्वा ह्यतिस्मशर्मकं ५१ नरके पातयन्त्युग्राः स्वस्वकर्मकृतं द्विज ।
जन्मा गोपिप्यन्न वै विजमस्तुत ५२ अप्सरास्ता समागत्य उर्वश्याद्या महामुने । धनंजयो
रसिग्रस्विपन्सुहा ५३ यातिस्वाम हा स्वर्पे स्वर्गमार्गस्य नारद । पारिजातकृतां मालादि
वः ५४ धनंजय उवाच एकमाता पिता वै कलत्राभ्यां तां ग्रहे ह्यौ एवं स्वानपमस्कृतं सततस्य सकरुणाव
पुण्यकर्मणोः ५५ एकस्मिन्दिवसे हृतमतौ यमपुरीं गतौ श्रावाभ्यां कृतं पापं न वानी
द ५६ ममभावी कथं नाकं एतन्मे छिन्धि संशयं कथं स नरके ह्यौ ममसत्ये दुःखप्रियंव मे
वचनं जप ५७ अस्य स्वकर्मजा सत्ता जन्म कर्मापि भुक्त्वा पे यमदूत उवाच पितामाता स्वसा भ्राता भगिनी
मः ५८ तथापि दृग्रभृतीनां सर्वेषां वसमागमः पृथक् कास्मिन्न यात्येनुपरवुनीनां समागा
एवं स्वस्वसुकृतीनां लोकेषु नमो ऽस्तु ते तस्मात् विता कर्तव्या ब्रह्ममार्गे हितस्यवे ५९ पु
६० पापिष्ठो मत्परो नान्यो भाविष्यति धरातले धनंजय उवाच येन पुण्येन मां कृतं न पर्तत्वविशिष्टपं मे
यमदूत उवाच वासमीव गुरोर्गत्य कुर्यान्स्वमतिला ४२

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

हतान् ६१ गतस्त्वंशुभणामस्ताद्धृतार्थप्रांतस्तु कार्त्तिके श्रूचापयस्तासापा स्नानमसृतोपानं स्तु
तत्वपा ६२ । निमज्जनद्वयं तत्र संजातं तेमस्तकले एकेन मज्जनेनाशु पापान्मुक्तो स्मिन्न
ते ६३ द्वितीयमज्जनेन त्वमहृपं स्वर्गमास्थितः नरके च तवस्तोभात स्तृतायमपातनं ६४ इति
श्रुत्वा वचस्तस्य भ्रात गौरवयंत्रितः देवदूतं प्रणम्याह मैत्रीसप्तपदी स्मरन् ६५ निर्गतो
नरकाद्दूतभ्रातुमैत्रापते कथं यथाहं भ्रातसंयोगं प्राप्तिनं कुरु मानद ६६ नभ्रातर्हि
समोबन्धुर्नभ्राता हि समः सखा नभ्राता हि समं मित्रं न नाकं प्राप्तितं विना ६७ स्वर्गंग
मिष्यमो हृततत्र मे का च निर्वृतिः पश्या मे भ्रात संयोगं तं मुपायं हि मे वद ६८ इति श्रु
त्वा वचस्तस्य देवदूतो वचोऽब्रवीत् एवं जन्मकृतं पुण्यं तद्द्वत्स्व चनं जप ६९ कूष्माण्डप्र
नेन वम्या पुत्रकापा कार्त्तिके कृतं सार्द्धं वसस्वस्व च सह मद्द्वहि ॥ ७० देहि पुण्यं
वते भ्राते इत्याप्य स्वर्गं गमनाय वि इति श्रुत्वा वचस्तस्य देवदूतस्य नारद ७१ स्तो कूष्माण्ड प्र

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

नस्यपुराणश्रावैवनेजपः पुराणहतेनकृतेविस्रोः पुराणस्त्री नुरीलको ७२ कृतमनकोभवेतांवै
क्रीलारावनमापयुः नवम्यांकृस्मतुदिव्यमुक्तेपदेविवह्रतोः ७३ कार्त्तिकेमासिकूष्मांडसंहि
रण्यंसफलकं गुप्तंदत्वातेनसाहितंदीयतेमुनिपुंगव ७४ तेधन्यांकृतकृत्यास्तेतेराम्रोताप्रितोमु
नेयैरत्नेकार्त्तिकेमासिमुक्तेपदेमुनीश्वर ७५ कूष्मांडकैर्नवम्यांवैतारितेकोटिपहृषं ए
तत्तेकथितंपुत्रकार्त्तिकेनवमीफलं ७६ कूष्मांडदानमाहात्म्यपतंगीतेर्धमदूतके नस्सर्वं
तत्कथितंकिमन्यत्श्रोतुमिच्छसि ७७ इतिश्रीपद्मपुराणेपातालखंडेकार्त्तिकमाहात्म्येनव
मीमाहात्म्येकूष्मांडदानमाहात्म्येविंषित्रावहृत्तोध्यायः ब्रह्मोवाच प्रबोधिन्याश्चमाहात्म्यंपा
ध्रं प[illegible]पुराणवर्द्धनं मुक्तिदंसुबुद्धीनांश्रुणुष्वमुनिसत्तम १ तावत्गर्जंतिविप्रेंद्रगंगाभागी
रथीहितौ यावन्नायातिपापघ्नीकार्त्तिकेहरिबोधिनी २ तावद्गर्जंतितीर्थानिपुराणान्यापमनानि
व यावत्प्रबोधिनीविष्णोस्तिथिर्नायातिकार्त्तिके ३ अश्वमेधसहस्राणिवाजपेयशतानिच ५३

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

दृष्टान्यकोपवासेन प्रबोधिन्यां भवं त्विह ४ मेरुमंदरतुल्यानि पापानि त्रुवं कृत्यापि भस्मसा
त्कुरुते मर्त्यो हरिबोधिन्युपोषणात् ५ पूर्वजन्मसहस्रेषु यत्पापं समुपार्जितं जागरेणप्रबोधि
न्यां दह्यते तूलराशिवत् ६ उपवासं प्रबोधिन्याः कः करोति समाहितः विधिवत्सं मुनिश्रेष्ठ य
थोक्तं लभते फलं ७ विधिहीनं तु यत्कर्म करोत्यविधिना तु यः न तत्फलं समाप्नोति क्लेशमात्र
हितस्य तत् ८ विधिहीनं तु यः कुर्यात् सुकृतं मेरुमात्रकं तच्चाणमात्रमपि पुमान्न फलं नाप्नो
ति तस्य हि ९ विधिदृष्टं तु यत्नेन करोति सुकृतं नरः मेरुतुल्यं फलं तस्य जायते नात्र संशयः
१० संध्याहीने व्रतभ्रष्टे नास्तिके हेतुके शठे वेदहीने शास्त्रदुष्टे धर्मो नैवावतिष्ठते ११ प
रदाररतो मूर्खः कृतघ्नो वंचकस्तथा धर्मो न तिष्ठते देहे तेषामपि विहिता १२ यो द्विजो वापि शू
द्रो वा सेवते परयोषितं ब्राह्मणीं सविशेषेण चांडालसदृशाः स्मृताः १३ सधवां विधवां वापि
ब्राह्मणीं ब्राह्मणोपि हि बलात्संसेवते यस्तु स पापस्त्वपि यमालयं १४ परदाराभिगमनं कुरुते

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

५५ पोषितो मुने संततिं न च पश्यंति स्त्रिप्रं धर्मफलं तथा १५ गुरुणा सह विप्रेश्च यो हंकारेण वर्त्तते
प्रजाकलत्रवित्तं च नष्टं तत्तस्य नश्यति १६ असत्यं च पिवपः सर्वं प्रतिपादयति द्विजः स ब्रह्मह
वधिरैकः सर्वधर्मविगर्हितः १७ पतितैः सह संसर्गं ब्राह्मणैः सह संगमं ये कुर्वंति नरा वत्सते
प्रयांति यमालयं १८ पापिनस्ते स्मृता लोके पतितैः सह संकथा ये कुर्वंति मुनिश्रेष्ठ तेषां स
र्वा वृथा क्रिया १९ विद्याविपं च यो वत्स गुरुं तत्र जयति द्विजः स हेतुको गुरुद्रोही नरकं प्रतिप
द्यते २० गुरुं हुंकृत्य तं कृत्वा विप्रान्निर्जित्य वादतः अरण्ये निर्जले देशे भवति ब्रह्मराक्षसः २१
दंतहीनो यथा दंती यथा हि विधिवर्जितः पत्रहीनो यथा पत्नी क्रियाहीनस्तथा द्विजः २२ नो वि
नयेद्वेसु त्र यो नरो ज्ञानवर्जितः सत्फलं न वाप्नोति वंध्याद्व्यामैथुने यथा २३ धर्मं विप्रेषु यो
ये धामतिर्योत्र तु द्विजन्मने अवज्ञा वर्त्तते तेषां परा श्वायुःप्रजाः कुतः २४ साधूनामपमानं च
कुर्वंति नराधमाः त्रिवर्गफलहीनास्ते दृश्यते नरकातिता २५ कृत्वापमानं साधूनां यदुष्यति राम ५५

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjuh-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

नराधमाः नैवास्तुर्वतिते सौख्यं प्रयस्यंतिकुलक्षयं २६ आवाल्ये यस्य देहस्य हेतुकस्य षठ्स्य च सु
कृतावापि विनश्यति तत्स्यन विघते २७ तस्मान्नैवाचरेत्किं विष्णुभंलोकगहितं समाचरे
त्सदाचारं यथा धर्मो न नश्यति २८ सविलमेककोपः स्यात्सदाचारस्यभेदकः सयाति नरकं
घोरं यावदाहूतसंप्लवं २९ यः सदाचारितं सम्यक्‌मार्गमेयं प्रविष्वितं तद्देवाचरणीयं स्यादिति
मन्वादिभिः स्मृतं ३० हरिध्यायंतियेविष्णुं कुर्वंति हरिबोधिनी कृत्वापि यातकं घोरं ब्रह
हत्यादिकं नरः ३१ कृत्वा जागरणं विष्णोर्भूतपापो भवेन्मुने यः प्राप्य पक्षकालेमत्स्येन्द्रयमे
धादिभिर्मखैः ३२ प्राप्यते तत्तु वै नैव प्रबोधिन्यां हि जागरात् आप्नुयात्सर्वतीर्थानि द
नानिकां चनमहीं ३३ न तत्फलमवाप्नोति पक्षैकसाजागरं हरेः जातः स एवसुकृतीकुलं तं
नैव रक्षितं ३४ कार्तिके तु निशां ईलक्षणायेन प्रबोधिनी उत्थापितोयपवोधजन्यमहाभयं
दास्थितं ३५ मरणे व्याधियोकानां किमघनिपति च्युतिरितिसंक्षिप्य मां विष्णवं केनरकभीहानि

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

३६ कर्त्तव्यो वैष्णवैर्भक्त्या जागरो हरिवासरे एकादश्यां तु यो पांशो द्वादश्याः प्रथमस्तथा ३७ हरि
वासर इत्येव मानमुत्तमं मनीषिभिः यानि कानि च तीर्थानि त्रिलोके संभवन्ति च ३८ तानि तिष्ठन्ति सर्व
[illegible] हे सम्यक् कफ करोति प्रबोधिनी एकादश्यां तु पापोद्यां कार्त्तिके मासि केशव ३९ सुप्त
प्रबोधयेद्रात्रौ श्रद्धाभक्तिसमन्वितः नृत्यैर्गीतैस्तथा वाद्यैः ऋग्यजुः साममंगलैः ४० कुर्याच्च
विविधैर्गीतैस्तोत्रपाठादिकैः शुभैः तस्यां रात्र्यां व्यतीतायां द्वादश्यामरुणोदये ४१ स्नात्वा
नेवेद्येनमधुना स्नापयेत्ततः हरिनारायणं चैव ततः पंचामृतेन च स्नापयेत् ४२ उद्वर्त्तनं मावन्द
मंकोलामक तथा सर्षपाश्च त्रिपं पुष्पमानुलिंगं तथैव च ४३ सर्वौषध्यः सर्वगंधाः सर्वेषा
जानिकाचनं मंगलानि यथाकामं स्वोनि च कुमोदकं ४४ रावं तस्योच्यदेवे पादचात्तगौरी
वनं शिवे ततस्तु कलशाद्देयाः पयाविनः स्वलंकृताः ४५ तानि पल्लवसंयुक्तान् सफलाश्च
सकांचनाः पुराणाहवे हस्मान् बिनवीरागाववेराग्न्यवेनव ४६ एवं स्नाप्य च गोविंदं स्यनुलिप्तं स्वलं

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

कृतं सर्वा संपद्यते पद्मसुमनोभिः समर्चकैः ४७ क्षयेहीयते मनोन्येष्वपापसेनवश्यरीत्या पात्रा
यवान्नहीनेश्च होमैः पुरावैः सहहितौ ४८ वासोभिर्म्मधुरोरन्नैः स्वैर्गोभिर्मनोजवैः प्रासन्ना
ःपूजनीयाः सुविस्तोरा याः स्मृतेपः ४९ कार्त्तिके शुक्लपक्षे तु एकादश्यां शुभोमतं मंत्रे
णानेनगोविंदस्य विबोध्यापयेन्न हितः ५० ब्रह्मेंद्ररुद्राग्निकुबेरसूर्यसोमादिभिर्वंदितपाद
पद्म बुध्यस्व देवेश जगन्निवासमंत्रप्रभावेन सुखेन देव ५१ उत्तिष्ठोत्तिष्ठ गोविंद त्यजनि
द्रां जगत्पते त्वयि सुप्ते जगत्सुप्तं उत्थिते चोत्थितं जगत् ५२ गता मेघा वियच्चैव निर्मलं निर्मला
दिशः शारदानि च पुष्पाणि गृहाण मम केशव क्षपं रात्रौ जागरणं कुर्याद्द्वादश्यां सुराल
ये ५५ प्रभाते विमले स्नात्वा भोजयित्वा द्विजोत्तमान् चातुर्मास्यं ततो विप्राः पश्चाद्धिस्र
वावर्तं ५६ चतुरो वार्षिकान्मासान्नियमेयस्य यत्कृतं कथयित्वा द्विजेभ्यस्तत्तद्याभ्यस्ता
वदक्षिणां ५७ एतावतानेमयत्त्वत्तो मोहितो नर एवं तं पश्चाद्देवकृतं प्राप्तं तव प्रभो

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

कार्त्ति० ५६ पटस्य तंसंपर्कमतां यान्तु त्वस्य सा हन्तुनार्हन्ति मैत्रा यथा देवपती हविस्तु षेस्मव्य मध्ये परिवर्त्तते च ५८
यो स्नानावसाने च तुलाति हंता विबुध्यते मासव्रतुल्येन कार्त्तिकस्य सिते पक्षे वा पुम्भस्य चतुर्दशी ६०
समुपोष्य नरो भक्त्या पक्षे जये जरुड ध्वजं उपोषित स्तु तां रात्रिं वासिने श्योस्थितो नरः ६१ जलकण्ठमि
हंत्वा विष्णोर्लोके प्रतिष्ठितः दृश्य माधं वा आश्वीन एकादश्यामुपोषितः ६२ सर्वपेस्तु तं देवं
निपतस्व प्रणवं रन्तु श्राप क्षीरेधि यतं सप्तम्यादि वन्तु दिने ६३ कार्त्तिकस्य सिते पक्षे एकाद
श्यामुपोषितः कृष्णपेतामस्तु कुर्वन्दिनं संपज्जयेद्धरिं ६४ आप्नोति परमं विष्णोः स्थानं त्रैलोक्य
पूजिते त्रिरात्रं पयसः पानमुपवासत्र्यहं परं ६५ पञ्चास्य कार्त्तिके शुक्ले कृष्णमाहेन्द्रमाचरेत्
ब्रह्मचर्यस्त्री पाश्वपतो निपतेन्द्रियः ६६ त्र्यहं चोपवसेत् देवे कृच्छ्रोपवेसव स्मृतः पञ्चरात्रं पयः
पीत्वाप्नोति परमां गतिं ६७ दध्याहारो भवेत्स्त्रैवं एकादश्यामुपोषितः कार्त्तिकस्य सितेकुर्वन्
जनातरा गरुडध्वजं ६८ मास्करा ल्य मिश्च्वे कृष्णवत दीपं वर्जनं ६९ पवागल्या विकेषा कन्याधिहारं ५६

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi
Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

गलं च्यते ६९ पंचगव्यं सितेपक्षे कार्त्तिकस्य समाचरेत् वैष्णवं लोकमाप्नोति पुनरावृत्तिदुर्लभं
७० पयो बिल्वस्य पत्राणि मृणालकमलानि च सप्तम्यादिनिरः कृत्वा एकादश्यामुपावसेत् ७१
कार्त्तिकस्यामले पक्षे कृत्वा तुलसीपत्रं व्रतं केशवं च समभ्यर्च्य वैष्णवं गतिमाप्नुयात् ७२ गृह
स्थो वानप्रस्थो वा वानप्रस्थो यतिर्भिक्षुकः कृच्छ्रेण कृच्छ्रमाप्नोति वैष्णवं पदमव्ययं ७३ ना
रद उवाच अनायासेन पद्मर्षे सर्वो वानप्रस्थो वा यतिर्भिक्षुकः कृच्छ्रेण कृच्छ्रमाप्नोति वैष्ण
वं पदमव्ययं ७३ नारद उवाच अनायासेन पद्मर्षे सर्वकामानवाप्नुयात् सर्वदेवात्मकं
चैव तन्मे ब्रूहि पितामह ७४ ब्रह्मोवाच शृणु नारद तत्त्वेन सुखं सर्वात्मकं तथा प्रदक्षिणाकृतं
नित्यं नराणां सर्वकामदं ७५ अश्वत्थस्य हि तो रुद्रः पश्चिमे विष्णुराश्रितः ब्रह्मा रुद्रेरते स्तस्य
वैव दृहि देवताः ७६ स्कंधोपस्कंधपत्रेषु विप्राश्च गावपास्थिताः मूलांकुरप्रदेशस्य वैशप
ज्ञाः समाश्रिताः ७७ नदीनदाः सागराद्याः सर्वे दिक्षु संस्थिताः लोकधर्मसमाश्रित्य यस्य

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

४७ यं सेवयेत्तु कं ७८ पुरा तारस्मृतितं त्वेभ्यः समस्तुरूपसंवितं प्रतिष्ठिता प्रतिष्ठुतमश्वत्थं सेवये
त्तुवे: ७९ त्वं ह्रीरीफलितश्चैवश्रीतलस्तुवनस्यात् त्वामाराध्य नरो विंदेर्हित्कामुक्तिकपत्ताः
८० सत्त्वरूपस्मात्त्वपिदूर्हरात्ननारायणालिष्ठतिसर्वकालं अतः सुशिर्त्वं सततं तत्वाव
योसि वा निश्चविनाशकोसि ८१ स्वलतोप्रलरूपापमस्यतो विस्फुरत्पितो अनन्तः शिवरू
पापहृद्वराजापतेनमः ८२ यं दृष्ट्वा मुच्यते रोगैः स्पृष्ट्वा पापैः प्रमुच्यते यमालिंग्य च देहीचा
युक्तस्मात्त्वां तु नमाम्यहं ८३ अश्वत्थ दुमहाभाग सुभगाश्रियदर्पण इष्टान्भोजनं देहि शत्रू
णां च पराजयं ८४ आयुः प्रजा धनं धान्यं सौभाग्यं सर्वसंपदं देहि देव महावृक्ष त्वामहं श
णिं वा द्ये ८५ अनेन त्रयपंजुष्टो मे त्वं सामगपाशितानवत् अश्वत्थो वै स्वमूलं च मुनिभिः प्रोक्त
मेतत् ८६ ब्रह्मस्तुग्रहावैवर्तद्विष्याधिपीडितः आवर्तेताश्वत्थमूलं सुभ्रूः पापातिगोभ
वेत् ब्रह्मचारी हविष्याशी अधःशायी जितेंद्रियः पापोपहतमश्वत्थं तत्र नामेतत्समाचरेत् ८ गु

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

करहस्तं वितस्तं वा कुर्यात् गोमयलेपनं अश्वत्थमूलमस्तकेन ग्रावेन विशोधतः मौनी प्रदक्षिणान्मर्त्ये
भाग्युक्तफलभाग्भवेत् विसर्गोनामसहस्रेण स्तुतस्य परिकीर्तनात् अश्वत्थस्य स्थापितो येन मूले
स्नानं समाचरेत् धनापुत्रसंततैर्वृद्धिरकान्तारपेसितस्य अश्वत्थमूलमाश्रित्य शाकेनान्नोद
केन वा एकस्मिन् भोजितो विप्रे कोटिभुक्तिफलं लभेत् अश्वत्थमूलमासाद्य जपहोमसुरार्च
नात् अनन्तफलमाप्नोति ब्रह्मणो वचनं यथा एवमाश्वासिते श्वत्थे भयेन स्थाप्यमाश्रुपि प
त्राय्यं क्लिदिते श्वत्थे स्वत्नयं स्वर्गमाप्नुयात् अश्वत्थः पूजितो येन पूजिताः सर्वदेवताः अ
श्वत्थः छेदितो येन छेदिताः सर्वदेवताः अतः सुधीभिः संतोष्यो श्वत्थो देवमयस्तरुः सं[illegible] सेव्यः
पूजनीयो त्र गात्रपापविनाशकः मन्दवारं विनामेचमध्याह्ने निशिसंध्ययोः नाश्वत्थस्पर्शनं का
र्यं कुलक्षयभयात्मभिः अश्वत्थस्य तु लेपत्र छायाभवति कुत्रचित् तत्रस्यागसमेतो यत्तत्र
संनिहितो हरिः तस्मात्कार्तिकमासेषु पूर्वोक्तविधिनामुने अश्वत्थं सेवये द्विद्वान्सर्वदाहिता

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

माहात्म्यात् पापौघस्तत्र सर्वानां व्रतान्येतानि कारयेत् सकामो लभते कामान् निष्कामो मोक्षमाप्नुयात् फ
पठेत्शृणुयाद्वापि यो भक्त्या प्रसन्नीयः सर्वान्कामानवाप्नोति विष्णुसायुज्यमाप्नुयात् नारद उवा
च लोकेश धात्रीमाहात्म्यं ब्रूहि मे च विशेषतः यस्य श्रवणमात्रेण नराः पापैः प्रमुच्यते ब्रह्मोवाच शृ
णुष्व धात्रीमाहात्म्यं सर्वपापहरं शुभं यच्छ्रुत्वा हरिणा प्रोक्तं सत्यं प्रतीहि नारद धात्रीवृक्षस्तु गांधा
मी धात्रीं वृक्षं कुरुते क्रियां दृष्ट्वा प्रपः पयः पानान्नानावैधर्मसंचयं फलस्पर्शनाशनं स्नानं लभते निर्वाण
माप्नुयात् विघ्नानि नैव जायंते धात्रीस्नानेन नारद तस्मात्त्वं कुरु विप्रेंद्र धात्रीस्नानं हि यत्नतः
प्रकाश्यते हरेश्चाम दैवत्वं प्राप्यते नारद यत्र यत्र तु निक्षेप धात्रीस्नानं समाचरेत् तीर्थे वापि गृहे
वापि यत्र तत्र हरिः स्थितः धात्रीस्नानेन देवर्षे यस्यास्थीनि कलेवरे प्रहृष्यंते मुनीदेहे न भवेत्
गर्भसंभवः धात्रीजलेन विप्रेंद्र येषां केशास्तु रंजिताः तेनराः केशवं यांति नाशयित्वा कलेर्मलं
धात्रीफलं महापुण्यं स्नाने पुरातनं स्मृतं पुराणास्तु रपतरं वत्स महापातकनाशनम् नागाने

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

ण यापुण्या न काशी न च पुष्करं एकैव हि यथा पुण्या धात्री माधववासरे र्ज्जौमतस्थैवै कार्त्तिकीन्यथा
यात्राद्धं तथा वत्स सत मासिकव्रतो विभुः धात्रीफलेन संयुक्तः पादाभ्यां व्रजते बुधः सोश्वमेधमवा
प्नोति पुरा वै प्रोक्तवान् हरिः तस्मात्स्यात् तुलसीमाला धात्रीमाला विशेषतः तस्यां हृद्गात्रमालापि
धर्म्मकामार्थमोक्षभिः यावत्तिष्ठति कण्ठस्था धात्रीमाला नरस्य हि तावत्तस्य हृदिस्थो वसुने
हृगाति केशवः यावत् दिनानि वहते धात्रीमालां कलेवरः तावद्युगसहस्राणि वैकुण्ठे वसति
मेवेत् धात्रीफलममावास्यायां सप्तमी नवमी युत रविवारे च संक्रान्तौ नन्दायां फाल्गुनिसत्तम धात्री
स्नाने हरेन्नित्यं जागरो हरिवासरे जननीवंदनं वत्स हृ पमे वाप्नुतं स्मृतं धात्री पापं प्रसंहृत्य कु
र्यात् श्राद्धं तु यो मुने मुक्तिं प्रयाति पितरस्तस्य प्रसादात्तस्य वै हरेः सर्वदेवमयी धात्री वासुदेवमनःप्रि
या आरोपणीया सेवनीया सेवनीया सदा बुधैः एतत्ते सर्वमाख्यातं धात्रीमाहात्म्यमुत्तमं श्रो
तव्यं वत्स हृत्समस्ति श्रद्धया तु वा फलप्रदं इति श्रीपद्मपुराणे सारोद्धारे कार्तिकमाहात्म्ये धात्रीमाह

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

का.ति. त्वं समाख्यं व पोरूपो ख्यायः नारद उवाच अतः परं प्रवक्ष्यामि मुनयो भीष्मपंचकं मया वर्षसहस्रं च स
८९ मभ्यर्च्य जनार्दनं पुरा प्राप्तं व्रतं चैतत् सर्वयज्ञफलप्रदं मया विष्णुगवे श्रोकं मन्युराणो पानसेतया तत्
त्वत्स्नेहेन हीनं नृपाणां परमं समागतं एकादश्यां तु शुक्लायां कार्तिके पंचदिनात्मकं प्रातःस्नात्वा विधानेन
न मध्याह्ने तथा पुनः स्नात्वा नद्यां कूपे वा तडागे देवादीनां तु तर्पणं धौतवासाश्च मौनेन नरः स्मरेद्वासि
तैर्दिव्यैः स्नानमेवापि तथा स्वं ददौ पंच[illegible] वच ह स्वपि नमस्ते देवदेवेश जयेन्द्र स्तोत्रं तथाते स्नाते
वासुदेवाय पंकजं ज्याभिलं संपुतं एतं वीहि पापसंचयं मंत्रेणानेन स्तोत्रेण च पूजा विधौ विशेष
ध्वस्तिनेषु च कण्वपचन्तु प्रथमेऽह्नि हरेः पादौ प्रपूजयेत् द्वितीये बिल्वपत्रैश्च जानुनी च
तृतीयके नाभिजातं मंत्रेण तुलस्याः पूजयेद्धरिं जातीपुष्पाधिकैः कवौ मालतीकुसुमैः शिरः
एकादश्यां समभ्यर्च्य मम व्रतमपरिपूर्णबेत द्वादश्यां च गवां मूत्रं योदश्यां पयस्तथा चतुर्दश्यां
दन्तोधावनं पयस्तिलिमायां तथा स्वपि पंचगव्यं दिनेषु केवलं भिजं स्नानं पूजने पंचमे दिवसे विप्रा राम ८९

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

रहंस्नेजपेन्मंत्री पापक्षेनचपञ्चानंहत्वानरःपिंडंवव नैवेद्यंपांकांचनंदद्याद्वादश्यांवब्राह्मणान्भो
जो दानंवह्यपोस्थणांतिक्तोपांपञ्चपापक्षे सितासिततिलान्नंवस्त्रंणींमास्यांद्विजातयमे गौचाम
गोस्मिंसैस्यगानधुमांसंवमैथुनं तांबूलानंतवाद्विदितधावंचवर्जयेत् पंचप्रेमिदिवसेष्वि
डोवावपिलाय्येवपक्षि विप्रयोमात्रमस्रीयात्भीष्मापापार्घ्यंवपंचमु ग्रहस्थपितयादद्यात्सवै
णातेनेनपीनेक सत्यव्रतापस्तुचभेगांगेयापमहात्मने भीष्मायेमहात्मायचंमात्राजन्मब्रह्मचारि
णो वसूनामवताराय शंतनोरात्मजाय च अर्घ्यंददामिभीष्मायकतस्मैदद्याज्जलांजलिं सर्वेना
नेनमंत्रेणाप्तुप्रीतोसर्वकामदः इत्येवंभीष्मपंचकंतुकृत्वाव्रतमासितोषणंहरेः यः कुर्याद्ध
रिमायेकृभ्रमानिष्कामोमुक्तिपुनःकरोतिवयं इतिश्रीपद्मपुराणेउत्तरखंडेकार्त्तिकमाहात्म्येभी
ष्मव्रतविधिर्नामचतुर्दशोध्यायः शौनकउवाच व्रतमेतत्कपालस्यदेवर्षे कृष्णतोषणं भीष्म
पंचकमित्येवंकुतःख्यातंतदावदमे नारदउवाच श्रीपिपंचपापानकालेनवातितोहितं दाप

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

रेपुनरेवेदं श्रीकृष्णेनचपृछते भीष्मापंचकाथितंतस्मात्तेनाहोक्तंतमिस्तुत अतस्तत्प्राख्यपालोवै
प्रथितंपंचभीष्मकं शौनकउवाच कदाचसंगतिस्तस्यगांगेयस्यमहात्मनः कृष्णेनसहदेव
किनन्दनःसकेशवः नारदउवाच पञ्चत्वागांगेयस्यविधीवृन्दविमुक्तःसःपार्थ्यास्तुतोता
प्रबोधितः शरगतोविदुरस्यातिथेयंवकारसोथ्यस्यनहाद्रमादं अस्तोष्यपंचकाह्निकोव
नीपतिस्तत्काममहात्माजंगमस्तेहपं पदेषहासीनन्नपंकुलाधममामामनेहाहात्मनतपासमो
पि मन्येनजातिनवर्पेडितत्वंनवाधनिवंनवस्थतोच सर्वेज्ञानात्र्यस्यननतोषकारणाद्भमो
वकाराणयनिधिःप्रवर्त्तते कृपानुरागिकृष्णो विदुरस्तदेपाःपादावनेजनकरोत्पश्चाद्वचा
मास्तेवैभिरस्यपाथिरोद्गुहातान्स्वपश्चपार्हिषेलाभमतिलाभतपामनेति उपविष्टःकृतातिथ्यं
कृत्वाभीष्मोमहामनाः जेगामकृष्णस्तस्योनिःस्पृहस्थिनानेदृनिवेदनः भीष्ममागतमालोक्य
भीष्मासीपकृष्णः समुत्थायापाभिवाद्यपिवाहुमापाष्टिषवतै उपविश्यपाशनेत्वेत्वेकृष्णस्सभी

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

सोपरस्परं पप्रच्छतुः शिवं प्रीतौ कथयामासतुः कथाः स्मयागमनहेतुं सञ्जातावाकस्मात्स्यसोन्न के
श्रीघमत्तदर्पितमनाः पप्रच्छे रवेकौतुकात् श्रीस्कन्द उवाच पद्मविलासवलनोल्लसतीत्रिधेयं स
गस्त्रजम्भवतिहृतिविचित्रमायया श्रेलाद्योपमतिबर्हिमध्यशाकमास्तोपं पश्यातनपहेसके तु
तीतिविचित्रं भावत्रिरूमाप्स्वपं श्रुतिभातिमहत्सम साम्येनवसमानोपिजीवानांपस्तुहत्सखा
मृष्यमान्सेवमानांस्त्वस्यत्वापमांऽज्ञेष्वपि वेश्यवं वपुहृत्वं वग्यहत्वं वतेयानिवं मपितं त्वकाव
कारितं करोषि पद्रुनेहन किमेतेषां तथाकर्मत्तु वाराधनमीश्वरो मापीवलाज्ञीतस्यं वस्पता
तत्कथ्यतां कारणमत्र मयं पंचस्माभिरप्यवधुनतेनो वा । नादिहृतिस्तस्यव पुष्पतेऽभोनवा
पितत्कारणमतरेण श्रीकुम्भउवाच गणात्मजमहाभागानहर्षवमिदंत्वया गोपनीयमिदं
महाभाग्योपोगेनवंशपहृतं श्रीस्कन्दउवाच त्वदुराधनधर्मांश्चकथितानविबोधिनाः दंष्ट्रमहिमा
दिवैवस्वमभवतिब्रातिनोवृषभार्दहृत्वस्यकारोवमौविघ्नवाङ्मयउह्वेमः तस्यौस्यतेकेप्रि

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

कार्ति० ५१ श्रोवक्तुं त्वमर्हसि नारद उवाच तैलैवमत्यामस्ततोपरतहीः पृष्टस्तल्लोकस्य हिताय चाहं संसारिणोऽज
नलपादिरुं विविधान्द्यामिंयु मोचयामि श्रीभगवानुवाच अवंतीसुगतः पंचपुराकेल्पे द्विजोत्त
मः कोपि श्रुतिविद्वोरहितो हंसोनाम तत्र वेदविद्यातुनिपुणो हृपयो वनपालिनः गंधर्वविद्या
मधीत्यपंचैतपि मनोहरः संगीतके पाठपतिकंठे किंनरगीतेषु तेनैकाराज्यपार्थवस्य परिधर्मतो
देशांतरेषु विविधं द्रष्टुमारिणं विन्नतयाप्यक्रूरवहविभूषणादिसंपाद्य संवयमकार्षु खुद्गतवः
तएकदाहतुवीरस्यराज्ञामनुपार्श्वेभो कृत्वा संगीतव्यसनं वमातगमुर्दिष्टत्वेवः तावत्तांगिल्योष्वप्ल्यि
त्वादिनवतुष्टयंप पत्र धराजवारि संमवरोधविर्जतं राज्ञएकाभोगपत्नी नाम्ना कादंबरीति च सं
श्री गीतविद्यानिपुणा रागेकंठे च किंकरी [illegible] पएव हिताबालान नपांतिनपारनाः दृष्टुं नपाप्यतेनस्या
न स्यमन्येन केनचित् यतस्तल्लोपते वाचनस्पतानेनतस्याले तेगत्वा वोपविविधपुरातोदयानको
हिणः कृत्वासम्यक्वानिविंध्यः पश्चकुः किंविशेषित विपाऊवु अहोत्वरात्रमांनिष्योस्तोनाकि राम ५१

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

वकोविदः संगीतनोपततोवाद्यन्तस्यस्यापिनस्तुष्यता विस्मितस्तं ततो लोकर्न्नस्यतन्न विपते. तन्नृ
पतुष्टिस्थितं किंनरीवाद्यस्येपरं गानं चपार्श्वेनाद्भुतमित्यादि विमृश्य बहु ततस्स च राजगृहान्निष्क्र
गत्वा राज्ञे न्यवेदयत् ततः श्रुत्वा पंच ते विप्रास्समाहूताः स होतरे गच्छन्नपेटला विप्रान्गुणान्दोषौ विवि
त्सया इति राज्ञो वचः श्रुत्वा स जनस्तान्समाहूयत् प्रविष्टास्तत्र पंचापि ते मा कार्यविनीमना राज्ञ
आशिषमापोस्य विविश्युस्तस्य चासने तेषां स मा ज्ञाप्य विशेषाचिह्नता विशेषतस्त्वा समे न पतनौ
न पठीतनास्याभिनयेमे नो रमैः कृतास्तिपे कागमनाः समाधिना सा च केशान्यदातालङ्कृतास्ये
र्विवाषिता स्वत्वा च कपुनः प्राप्तां तालेभाभ्रूसखण्डितः इत्येवमालोक्यतां दीपमभुते रूपं गुणास्ते
गुणिनो विमोहिताः सा चापि तेषां गुणाधिकता पराधूपमनोहारि वजात स्तुष्या उत्थिते राज्ञि ते वापि
र्क्यात्राज्ञो गेहे दहिः गताः सा सा सह्नन स्कुनेष्टुं विहारांतुरा राजभीसागरहंतस्यावभूव विमनो
रत्नं ततो द्रष्टुमाद्विवचनेराकृतानामनः विपन् ॥ एकैकोमेरस्सोविद्यांगवस्याप्रेश्चापिता स्वकां नगास्या

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

कार्ति॰ तदैकोऽरोपमुनापास्तेमहान् अनंततीर्थविज्ञानं नैवदेवालयं रहः नाया दैवहतोरम्यं निर्जनं वनवेष्टि
५२ त तं तत्र गच्छन्नप्यात्वैकोपासेहश्चलन्वेषधृक् वाणीगतस्वनस्मरस्यर्शपिष्यामि कौतुकं भवतोपि के
मेगावस्थापितुं खकारुणं सहैवगमनं ज्ञातारागतस्मादिहैकतः भवता कोविराछ तेस्तु केदृशा
तदीक्षितं श्रीकृष्णउवाच तस्मिन्काले विरागोपमुनिरेकोमहाननभूत् आनधामेनिनामास्य वै
हवैरागपारगः मथुरामाश्रितोदूरं वनेतिष्ठस्यसहीनेशं नैष्ठिकोब्रह्मचारीसमरागद्वेषनतस्य मि
त्रार्थमपिनापातिवर्गुः संतापं किंतु स्मृत्वाऽमुष्ट्यविज्ञोदर्शयविज्ञकशापकः विषयेनोभिस्पृ
येतमहान्स्मीतिमावत् श्रीमत्पूर्वदिने षोडशुतास्मिन्देवालये पुनमेममदर्शनप्रकुर्वाणोव्रतमेतत्
चकारह तेष्वपिवस्तुविप्रेषुकविनोमाजगामह एकादश्यपारह्यत्रस्यात्स्मरागादिदूषक स्त्रीलोभा
मुनेः पार्श्वे कोविदेदृष्ट्वा विचिंततः पूजयामास तेनैव विधिना मां समाहितः ततः स्वगाद्व्यापातारा एम
माकार्ह विनाप्युभा मुनिनेत्वाय्यपूजादिकस्सावीणां मम पूजितम् मस्मीतिप्रोक्त चिंत्तेनसविप्रो ५२

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

बंजगोवसा ऽप्यतथास्तस्थमेगायां मधुरस्वरभूषितां प्रावर्ततानाभवेत्तस्तोभस्त्रीसंगाद्विरितात्मनः
तस्य संगतिमासाद्य घमहस्तोऽस्विपोत्तदा मनः प्रमुदमभ्येत्कामो मम्ज्जयानोन पर्यभूत् रात्रौ जागररा
वक्रे साचकार्ह विनीकचिः वीणापागीतमुद्धृत्ता कुत्वित्तोऽगस्यर्ह गोमपाचममंतेनदृष्ट्वानु
मुनिनाकृत कविनापिकांतपश्चात्स्नातः स्नागात्स्पालपंकविरागस्येनगारंत्वंचनंप्रस्थगणातिव या
दृश्याम दहासर्वं विरक्तो भक्तिहृद्वपे द्वितीये दिवसे प्रातान्मुनि वित्तस्यादिदृश्या दासस्यपांथा
तरेवासीत्वासीनं दृश्यमुनिं तेनाहूय जितो हनुमुनिनाम्नो मुनिसंगतेः तस्यैवगतिं तस्यादि भक्ति
रस्याप्यनापतं पपःपीत्वा मुनेश्चोपरात्वैभक्तिपरायणाः वचनाद्वागतांतत्र दृश्यतां मनोरमां सा
तस्य दृष्ट्येन स्यागीतं पश्चात्स्वपतया वक्रे स्वकांपंलावरायं गांधर्वं प्रभुविसंगिनी वो एजतो मेत्र
ताद्धापि मुनिसंगतितः प्रभुचिः विरक्तो ह्यपि पार्थिभ्यः सर्वस्वमदहात्स्वयं इदं वचस्ततो वाचमन्यतो
मनसीद्धया अहो मोहस्य माहात्म्यं विषयार्पितचेतसां यत्सेवया महानं दासमरनामवंतिहि सं

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

का॰ ५३ सादुःखेनावंचनायेत्तं तेर्थगं सुखं । ततो हरिं हृदयस्थं वस्त्वा ध्येयं गात्मसिकाः धावंतेनु ततः किंतु स
हुखेकरफलं तथाहिता हृष्टा वीणां तस्या गीतमनो रमां दृष्ट्वापि नाभवत् त्वो भीम महानंद पुजों मुने:
तस्मात्तु तत्स्वरूपं संमतिः सर्वतो जगदीश्वरे कुर्यात्संमपरां भक्तिं एक एवावरत्नोस्ति इति
वेगात त्वार्यातरेवृति एवमेवत्त्वपो दृष्पादुद्गो गात्र छिद्रं रूपा मुनिनामहंसे त्यतर्थ्यैवाप्रजपद्ममा
गोमर्चमुनिना सार्द्धं पीतं तेन दूतेनैव तस्यान्तस्य वन्हूप वद्दृष्ट्वा पागविवर्जितः ततो हरिं प्रणामभ
क्त्या सत्कवतितितथामुनिं महांस्तव मत्सिपदतात्मान मस्तेगात्तवक्त्रषे तान दृष्ट्वैव सतत्यागतस्ती
यंतिरेवति दृत्वापि सर्वदानं वममभक्तिपरायणाः वनु दृष्ट्यागतो दांतो मुनिसंगतिन स्तत्पा न
त्यागी तोस्म वंहत्वा मत्स्यजावविशेषतः मुनिशो वेष्यां प्राय्यपसुद्ध सत्वो भवेत् त्यागात् प्रालया:
पंचसर्वविदृत्वा सौपिगतोन्यतः एषमासांगुतो दृष्टो दृष्ट्वा सानिमहामुनिं नत्वा सत्वातटेनप्याः
वात्वीच्छापासमान्वितः सत्सारं दौ मौमापु पापापितरां पान्वान्नमावरात वाविच्छापासमान्वितः सत्तानंदा राम ५३

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

नंचकार्त्तिके मत्स्नानंभोजनंचकोटियज्ञफलंस्मृतं तस्मात्कश्चित्समायातोब्राह्मणोब्रह्मवित्तमः तस्मा
द्दत्वाधनंकिंचिन्नतोगान्मुनिसत्तमो तथैवमुनिसंगात्स्यामसूज्ञागाननन्नेनं चक्रेतांनोदकर्णीयत
तयामोहितोहमस्तत् दधिदानंपायमुनिनास्तदेवाम्नद्वित्तेधीः दत्वासर्वस्वमश्वैवगतस्तीर्थांतरेष्व
ति कार्त्तिकेमासस्कतोदशारागमनंविष्णुमंदिरे निःसृतांचपुनर्नापितांतुदेवालयेबला कविल्लकृ
त्वासर्वस्वंकृतधर्मांतिकेपुनः सृगालश्चवकेतेनैवसहमम्जनंशुभं कर्मगोपचभिःविप्रैःकृ
तमेकंव्रतममम मत्पुण्यपापचांगोपते रेवंमुनिसंगतो अथकार्त्तिविदिहिन्द्वानामासमाराध्यमत्स्या
मुनिवरश्चातधामाविप्रवर्पकविप्र इत्युपतितन्नारीरोतेचतीर्थांतरेष्याविजद्गुरथ्यरारीरंमध
रीरंप्रविष्टाः इतिश्रीपद्मपुराणेउत्तरखंडेकार्त्तिकमाहात्म्येपंचमीश्रमाहात्म्येपंचदशोध्या
म यः श्रीकृष्णउवाच सर्वात्वदानात्मजंनपुण्योत्तमपेद्वयदमेध्यएव पंचमेरवामृष्यवलेभ्या
सीत्कादधिनीसत्तासुतपरर्णायभा धीत्रीछ्वपोकतंस्नाह्वकार्त्तिकेतेनकर्मणा तन्मश्चैस्सार्वभो

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

कार्त्ति ५८ सोसौजातोहंसोपुधिष्ठिरः एकादश्यां विशेषाच्च जागरान्ममहंभतः नरोप्यर्जुनो मित्रं मत्सहायो ति
वक्रमः सहदेवः प्रयुचिर्हितो नकुलो भ्रष्टाहावनः दुःशासनो महावीर्यो भीमसेनो व्यवस्थापन एवमे
तेः पुरा वीसिंव्रतं परमतोषणां तेनात्रास्मि वशे होभावहस्ता विपद्मध्ययं त्वयाकृतं व्रतं पश्चात्त्वा
सितेभीष्मपंचकं येनव्रतकर्मण्यमोनन करिष्यति महाव्रतं मथुरायां चांगेयतेषां मुक्तिः करेस्थि
ता सार्वभौममिंद्रपदं ब्रह्मलोकं तथाहृषं योगसिद्धिं च मुक्तिं च प्राप्ति यच्चाभिसर्वेषां नारदश्च वा
व श्रुत्वेवं व्रतमाहात्म्यं भीष्मः परमविस्मयः प्रसन्नः स्वकारेदंततः [illegible] तरास्थया तदतसे
वमाहात्म्यात्यातितेपारपंजरे भीष्मेतदंगतास्थितश्रीकृष्णोपि चतुर्भुजः यावदेहं ज हे भीष्मस्तो व
हाददृशो हरिः श्रीकृष्णोपि सभामध्ये वाक्यं प्रोवाच कौरवान् यद्दानेनानुनीतस्कंतदृशासोड
बोतिके इत्येवमुक्तं माहात्म्यं कार्त्तिके व्रतधारिणा यदीच्छे क्षमसाप्रयत्नतः मुक्तिं व तथाजन्सा न
हाभीष्मव्रतं कार्यं पुत्रपौत्रादिसन्तानता इति श्रीपद्मपुराणे उत्तरखंडे कार्त्तिकमाहात्म्ये षोडशोऽध्या राम ५८

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

पः व्यास उवाच एवं शिव त्वया पंथाः क्रमेणैव प्रदर्शिताः नराणां संसृति बद्धानां सद्यो मुक्तिकरः परः अ
धुना मे वद सांप्रतं सर्वदेहानधिकारिणां स्त्रीणां द्विजातिवैश्यानां सर्वेषां वर्णचारिणां एकसाधारणः पंथा
साक्षात्कैवल्यसिद्धिदः महामुनिजनैः सेव्यो देवैरपि मुमुक्षुभिः यत्कथा श्रवणात्पूतः संसारभयना
शनं सद्योमुक्तिकरं स्नानं पवित्रं सर्वदेहिनां श्रद्धानतिमितां चात्मां दीयो यं ज्ञानसिद्धिदः भवरोगनिव
र्हणां सुसेव्यं परमौषधं महापातकशैलानां वज्रघातं सुदारुणं मज्जनं कर्मबीजानां साधनं सर्वसं
पदां येऽश्रावंति महासक्ता कथां भुवनपावनीं ते वै मनुष्यालोके स्मिन्यांता एव न संशयः श्रावतां म
लिनो गाथां तथा कीर्तयतां सतां तेषां पादरजांस्येव तीर्थानि मुनयो जगुः तस्मात्त्रिक्षेपसंगात्तु वेभि वा
कृतिदेहिनः ते ऽश्रावंतु सहाभक्त्या ये चा पौराणिकी कथां पद्यार्धं सहा श्रोतुं कथां पौराणिकीं नरः
मुहूर्तं वा विमसाध्यानि पता तस्मात् दिने दिने श्रवणं प्रति दिनं श्रोतुमस्य क्नोपादिमानवः पुण्यमासेषु वा
पुण्येष्वहिने पुण्यपतिथिष्वपि यः श्रणोति कथां रम्यां पुराणोक्ताः समुदीरिता सनिस्तरति संसारं दग्ध्वा कर्ममहा

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

कार्त्ति
५५

दंबी सकृद्वैवातदंर्द्देवाच्छ्रुरां वाया वनी कथां ये प्रत्युवंति नराभक्त्या न तेषामस्ति दुर्गतिः यत्फलं सर्वयज्ञेषु
सर्वदानेषु यत्फलं सकृत्पुराणश्रवणात्तत्फलं विंदते नरः कलौ युगे विशेषेण पुराणश्रवणादृते ना
स्ति धर्मः परः पुंसां नास्ति मुक्तिपथः परः पुराणश्रवणं सूत नामसंकीर्तनं परं कृतं एव मनुष्याणां कल्प
द्रुममहाफलं कलौ हीनायुषो मर्त्या दुर्बलाः श्रमपीडिताः दुर्मेधसो दुःखभाजो धर्माचारविवर्जिताः इ
ति संचिंत्य कृपया भगवान् बादरायणः हिताय तेषां विदधे पुराणाख्यं सुधारसं पिबेद्वे वामृतं यत्नादे
कः स्यादजरामरः शंभोः कथाप्रतेकुर्यात्कुलमेवाजरामरं कलौ युगवाप्यवेद्यावाप्ती ह्ये दुर्बलोपि वा पु
राणांतःसदा वं यः पठन् स्वस्वबुद्धेन तायैंमिः नीचबुद्धिं न कुर्वीत पुराणज्ञे कदाचन यस्य वक्त्रोद्गता वा
णी कामधेनुः शरीरिणां गुरवः संति लोकस्य जन्मतो गुणतश्च ये तेषामपि च सर्वेषां पुराणज्ञः प
रो गुरुः भवकोटिसहस्रेषु भूत्वा भूत्वावसीदतां यो ददात्यपुनर्वृत्तिं कोन्यस्तस्मात्परो गुरुः पुराण
ज्ञः शुचिर्दक्षः शांतो विजितमत्सरः साधुः कारुण्यवान्वाग्मी वदेत्पुण्यकथां सुधीः व्यासासनं समा राम
५५

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

ऌटोपहायोरागिको द्विजः आसमाप्तेः प्रसंगस्य नमस्कुर्यान्न कस्यचित् ये धूर्त्ता ये च दुर्वृत्ता ये चान्ये विजिगी
षवः तेषां कुटिलवृत्तीनामग्रे नैव वदेत्कथां न शुर्त्तेर्निसमाकीर्णे न स्थूल स्वापदाहृते देशे न द्यूत
सदने नैव वदेत्पुण्यकथां सुधीः सत्स्नामे सुजनाकीर्णे सुक्षेत्रे देवतालये पुण्ये नद्यास्तीरे वदेत्पुण्य
कथां सुधीः श्रद्धाभक्तिसमायुक्ता नान्यकार्येषु लालसाः वाग्यताः शुचयो व्यग्रनाः श्रोतारः पुण्यभा
गिनः अभक्त्या ये कथां पुण्यां शृण्वन्ति मनुजाधमाः तेषां पुण्यफलं नास्ति दुःखं जन्मनि जन्मनि ॥
पुण्यां ये त्वसंपूज्य तां वक्तां ये स्थापाने: शृण्वन्ति कथां भक्त्यादिहीनास्तु ते पापिनः कथायां कीर्त्य २
मानायां ये गच्छन्त्यन्यतो नराः भोगान्तरे प्रणश्यन्ति तेषां दाराश्च संपदः सोष्णीषमस्तका ये च कथां शृ
ण्वन्ति पावनीं ते बलाकाः प्रजायन्ते पापिनो मनुजाधमाः ताम्बूलं भक्षयन्तो ये कथां शृण्वन्ति पावनीं
श्वविष्ठां खादयन्त्येतान्नरके यमकिंकरैः ये च तुङ्गासनारूढाः कथां शृण्वन्ति दाम्भिकाः अक्षय्यान्न
रकान्भुक्त्वा ते भवन्त्येव वायसाः ये च वीरासनारूढा ये चासनसमास्थिताः शृण्वन्ति सत्कथां ते

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

कार्ति॰ ५६ ये भवंत्यर्जुनयाख्याः श्रंसप्रराम्यश्रृण्वंतो विषवृक्षा भवंति ते तथा शाधवानाः शृण्वंतो भवेत्पन्नगाः य
शृणोति कथां वक्तुं समानासनसंस्थितः गुरुतल्पसमं पापं संप्राप्य नरकं व्रजेत् ये निंदंति पुराणा
णां कथां वा पापहारिणीं तेवै जन्मशतं मर्त्याः शुनकाः संभवंति च कथायां वर्त्तमानायां ये वदंति दु
रुत्तरं ते गर्दभाः प्रजायंते कृकलासास्ततः परं कदाचिदपि ये पुण्यां न शृण्वंति कथां नराः ते भु
क्त्वा नरकान्घोरान्भवंति वनसूकराः ये कथामनुमोदंते कीर्त्यमानां नरोत्तमाः अशृण्वंतोपि ते
यांति शाश्वतं परमं पदं कथायां कीर्त्यमानायां विघ्नं कुर्वंति ये शठाः कोट्यब्दान्नरकान्भुक्त्वा भवं
ति ग्रामसूकराः ये श्रावयंति मनुजान्पुण्यां पौराणिकीं कथां कल्पकोटिशतं साग्रं तिष्ठंति ब्रह्मणः
पदे आसनार्थं प्रयच्छंति पुराणज्ञस्य ये नराः कंबलाजिनवासांसि मंचं फलकमेव वा स्वर्गलोकं
सा समासाद्य भुक्त्वा भोगान्यथेप्सितान् स्थित्वा ब्रह्मादिलोकेषु पदं यांति निरामयं पुराणस्य प्रयच्छंति ये
सूत्रं वसनं नवं भोगिनो ज्ञानसंपन्ना भवंति हि भवे भवे ये महापातकैर्युक्ता उपपातकिनश्च ये एन ५८

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

पुराणश्रवणा~~[struck]~~णाद्देवतेषांतिपरमंपदं अत्रैकस्तेमहापुण्यमितिहासंद्विजोत्तमाः श्रृण्वंतांस
र्वपापघ्नंविचित्रंसुमनोहरं दक्षिणापथमध्येवैग्रामोबाष्कलसंज्ञितः आसंस्तत्रजनाःसर्वे
मूढाधर्मविवर्जिताः ब्राह्मणाःश्रुताचाराःश्रुतिस्मृतिपराङ्मुखाः नयस्वाध्यायपराहिताःपरस्त्री
विषयानराः कृषीवलाःशस्त्रधरानिर्देवाजिह्मवृत्तयः नजानंतिपरंधर्मंज्ञानवैराग्यलक्षणं
न्विपशुवत्पापनिरताः स्वैरिणःकामलालसाः कुबुद्धयःकुटिलगाःसदाचारविवर्जिताः तत्रैको
बिंदुगोनामदुरात्माब्राह्मणाधमः आसीद्वेश्यापतिर्योसौसदाचारोपिकुमार्गगः तस्यपत्नीचंचुलानामह
त्वासतीनित्यंतथा वेश्याभवनमासाद्य रमतेस्मरपीडितः सापितस्यांगनारात्रौविमुक्तानवयौवना
असहंतीस्मरावेशंरेमेजारेणसंगता तांकदाचिद्दुराचारांजारेणसहसंगतां दृष्ट्वातस्याःपतिः
क्रोधाद्बिंदुगःसत्वरः जारेपलायितेपत्नींतांगृहीत्वासदुराशयः सताडनैर्मुष्टिबंधेनपुनःपुनर
ताडयत् सानारीताडितामर्त्तांकुपिताप्राहनिर्भया भवान्प्रतिनिशंवेश्यांरमतेकामनिर्मम अहं

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

कार्त्ति

रूपवतीयोषा रूपयौवनशालिनी कथं सा हि प्रेतत्वं प्राप्ता नितं संगविवर्जिता इत्युक्तः सूतपौत्रस्त्वं प्रोवाच
श्रावतागाधुक पुत्रमेव त्वयोक्तं हितस्या वृत्तान्तमितेऽस्ति गार्ग्योपाधनमा ह्रूपवतीर्थ्योदौर्हिपरारीति तद्धन
देहि मे सर्वं पुरा पापात्मा सुदत्ततत एवं सम्पूर्णं ते कामोमापि ववराणने तस्येति वचनं श्रुत्वा प्रतिजग्राह म
हृष्टा वधूः एवं तयोस्तु दंपत्योर्दुरावास्त्रे वृत्तयोः कालेन निधनं शाङ्गः सावित्री र्ह विधवा पतिः सूतेऽभर्तरि
सानारी पुत्रैः सह निजालये उवास सुचिरं कालं किंचित्क्रांतयौवना एकदा दैवयोगेन संप्राप्ते पुरा पप
र्वणि सा नारी विधुसिः सार्धं गोकर्णं हे त्रमापयौ तत्र तीर्थजले स्नात्वा कस्मिंश्चिद्देवतालये सुप्त्वा
व दैववशात्सुखं सुप्तापायौगामी कीकश्यां योषितां तार्संसक्ता नरकेपसकिंकराः संतसलो हपर्ह्ये
निपेतीसमर्मेदिरे इति पौराणिकेनोक्तां साक्षात्वा धर्मसंहितां तस्युवाच रहस्ये च भीता वासना पुत्राव ब्रे
सन्यापक्तानेसामपापावितिमुक्त्वाप्ता यौवने कामवारेणा कौटिल्येन प्रवर्तितं इदं त्वद्धवनं श्रुत्वा पुरा
णार्थविजृंभितं भीतामर्ममतीजाताशरीरे वेपते मुहुः धिक्काङ्गारि दुष्यास तत्कोपापापोस्मार विमोहितं राम ५

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

अल्पस्य पश्तुर्वस्यार्थे घोरां यास्यामि दुर्गतिं कथं पश्यामि मार्गे तोपम हतां भयंकरान् कथं पाशैर्वलात्के
र्वाध्यमानास्तिलमे कथं सहिष्येनरके वेऽशोदेहकंतने पुनः कथं पतिष्यामि संतप्तास्ते के कर्दमे
कथं च पोनिलसेषु क्रिमिकीटखगादिषु पीड्यमानांगि कुःखौघैः पीड्यमानानि निरंतरं कथंक्षिति च तेम
खमग्धस्यस्कृतिभोजनं ॥३॥ कथं च मे विषिष्येनि इंकुरवपरिप्लुता हा हतास्मि दग्धास्मि विदीर्णास्मि हतपास्मि
व हा विविंचेम हपापेरूदत्वा बुद्धिमयात पः पतत कुंराशौ लाग्नो छूलाक्रांतस्य देहिनः मदुःखजा
फ्ले घोरे तस्मात्कोटिगुणा मम मा भ्रमम्भे वशातं हत्वा गात्रांस्त्रावाग्निसमाः न शुद्धिर्मे पतते आपो मत्स्या
पस्य गारी पसः किं करोमि क्व गच्छामि किंवा शरणमाश्रये को वा मां त्रापते लोके पतंतीं नरकार्णवे
व मे त्वमेव त्वं शरण्यस्त्वं मे त्वं माता त्वं पिता सि च उद्धरोद्धर मां दीनां त्वमेव शरणं गतां इति तां जातनिर्वेदां पति
तां वराराह्वये उद्धाप्य कृपया धीमान् वभाषे द्विजपुंगवः आस्तां तावद्देवि दृष्ट्वा कालप्रवृद्धासि कस्मात्त्वं
मां महतीं कथां मा भैषीस्त्वं च वेदयामि गातिं वै च सुखावहां सत्कथाश्रवणात् देवि जातातेमतिरीदृ

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

कार्ति
५८

शी इंद्रियार्थेषु वैराग्यं पश्चात्तापो महान्भवेत् पश्चात्तापो हि सर्वेषां मम पापानां निष्कृतिः परा तेनैव कुरुते
सद्यः प्रायश्चित्तं सुधीर्नरः प्रायश्चित्तानि सर्वाणि कृत्वा चाविधिवन्नरः अपश्चात्तापिनो मर्त्या न यान्ति
गतिमुत्तमां तत्कथाश्रवणात्त्रिसंसंजाताननिर्वेदात् पुण्यात्पुण्यं विनाशाद्वा चित्तशुद्धिः
प्रजापते पश्यात्तत्कथया पानि संचितं पापानि विप्रर्कतां तथान्यैः सत्कर्मैः ज्ञातोर्न भवेन्मतिरुत्तमा
पश्चात्तु तस्यो धर्मानंदपरा निर्मलं भवेत् तथा सत्कथया चेतो विशुद्धिं परमां व्रजेत् विशु
द्धे वेत्ति सित्नां ध्यानं सिध्यत्सु मापतेः ध्यानेन सर्वं चमलं मनो वाचा काय पतंत्यते तयो विद्धूप
होति नो याति विष्णोः परमं पदं अतः किमत्र पुण्यानां सत्कथा साधनं परं कथयापि विष्याति
ध्यानध्यानात्के वल्यमुत्तमं अस्ति कृष्मिन्लेहानः कथामि वर्जलीति पः सो न्यजन्मानि संप्राप्य ध्या
नं याति परां गतिं नमो वा पो मा चैराजितां मरुत्सुमना मिलः पश्चात्तापसमायुक्तो ध्यानेनापप
रां गतिं सर्वेषां श्रेयसां वाजे सत्कथाश्रवणान्नरः यस्तु विहीनो न पश्यत्सु कथमुत्तमवचनात् रा
५८

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

त्यापापार्द्धस्यार्थं करोत्याच तस्मिंल्लोके परानंदमनश्नोति विश्राव्यते लक्ष्म्या निवासमम्बलं लेभे सु
खमनास्ते साकलाविड्गुनां देवीमुपस्थय प्रणाम्य च पेपंदछुतमेभर्त्तावकां प्राप्तिं तवानिमि तामु
वाचं मस्तु देवीसतेभर्त्ता दुराशयः पुष्कानकेकुवोनि विंध्ये जातः पिशाचकः पुनः पश्य रुसाना
तो देवी त्रिभुवनेश्वरी केनोपायेन मे भर्त्तास्य तिं प्राप्नुयादिति देवी जगौ सोमस्त्वं कथामस्य पुण्यां
■ कलाविछ्रुतपापा यदि निस्तापं द्गुति स्वर्ग मिमं लोकं प्रयास्यति इति गौर्यो वचः स्रुत्वा सा
नारी विहितांजलिः प्रार्थयामास तां देवी भर्तुः पापविशोधने तया प्रसूः प्रार्थ्यमाना पार्वती कर
तास्तुता तुंबरं नाम गंधर्वं समाहूयेदमब्रवीत् तुंबरो गच्छ मद्दत्ते विंध्यशैले स्वस्थानप आत्ते पिशा
चकस्तत्र पापी स्यात् पतिरस्यानमातिः तस्मात् त्वपरमा पुण्यां कथामस्य तुल्ये पुत्र स्त्रावयायपुण्ये तेकृते
मानवपशिवोतिकं इति देव्या समादिष्टस्तु तुंबरुर्नारदप्रियः तया समं विमानेन विंध्याद्रिं समुपाययौ ते
त्रापश्यन्मस्थकापरात्मनेधं महाहनुं प्रहसंतं दंतवलांतं च पिशाचकं वलात् गृहीत्वा तं पापरौद्रं बी

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

समुपवेश्य च तं वरं वलं कीर्त्तिर्जगौ गौरीपतेः कथां सविस्तरां बोधमहापुराणं कथयां चकार पुण्यद्विपः विभूष
कंठं पक्षवैरस्व ग्राहतस्त्वाप सहसेति सपेशा वंववुस्ते हन्ता स्वरूपं दिव्यमास्थितः जगौ स्वयमाविश्य मृत्वा रित
पार्वतीपतेः विमानमारुह्य सद्यश्चारूपं स कुसलं पार्श्वगातः सकांतया गायन्महेशस्य गुणान्मनोरमान् पुरः
जगाम कैवल्यपदं सनातनं सूत उवाच इत्येतत्कथितं पुण्यमाख्यानं दुरितापहं महेश्वरप्रीति
करं निखिलज्ञानसाधनं यः शृणोति नरो भक्त्या पापाः समाहितः शंभोर्गुणानुकथनं विचित्रं पाप
नाशनं परमानंदजनकं भवरोगमहौषधं भुक्त्वेह विविधान्भोगान्स मुक्तो याति परां गतिं एवं वदत
स्तस्य गाः सूतस्य ते मुनिसत्तमाः पेपुस्तं ते सदा शंभोः कथामृतरसं नवं ते जन्मभाजः खलु जीवलोके
ये जगति चवर्हितं तम हिमवानं महिम्ना स्वमहरिति किंहरं तं वा धन्यो विह्वल्लो परमेश्वि वमनं तानं इत्ता
इत्थं च नारद श्रयोत्यते कार्त्तिकसद्व्रतस्य महाफलो वा पतनुत्तविधानं कृत्वा समाप्नोति महाम
त्यस्य मुनेश्च ममेयं समग्र पुराण निकष समागता तामिमां विस्थापने मोदस्यापि वराधिकाया नद्धी पुरा ६०

२२

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

This PDF you are browsing is in a series of several scanned documents containing the personal colleciton of Jagannath Bhattarai ji from Kathmandu, Nepal.

CV:

Jagannath Bhattarai
Date of Birth: 31 December 1960
Place of Birth: Kathmandu, Nepal
Address: Nagarjun (Ramkot), Kathmandu

Educational Qualifications
Bachelor of Science (B.Sc.) – Major in Biology
Master's Degree – Sociology & Anthropology
Shastri (Ongoing) – Balmiki Vidyapeeth

Professional Experience
Government School Teacher (Madhyamik Pratham Shreni)
Taught at Secondary Level (Madhyamik)
Taught at Higher Secondary Level (Uchcha Madhyamik)
Served as Head Teacher
Led academic and administrative development
Strengthened institutional performance and student outcomes

Areas of Interest
Sanskrit Vyakaran
Spiritual & Philosophical Studies
Educational Leadership

Digitization by eGangotri Trust
Funding by MIDF, New Delhi